

HALDEN KOMMUNE

Innholdsfortegnelse

Budsjettvedtak	3
Overordnede mål og føringer.....	6
Satsingsområder i planperioden	11
Styringsparametre.....	22
Investeringer i budsjett	25
Kommunens tjenesteområder.....	27
Sentraladministrasjon.....	28
Kommunalavdeling Undervisning & Oppvekst	33
Kommunalavdeling Helse og mestring	44
Kommunalavdeling Teknisk	62
Fellesfunksjoner	67
VAR og Havn	68
Samfunn og samskaping.....	71
Klimabudsjett	75
Eksterne økonomiplaninnspill.....	89
Vedlegg.....	92

Økonomiplan for 2023 — 2026

Halden

Budsjettvedtak

§5-4 Bevilgningsoversikt drift (1A)

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Rammetilskudd	- 1 088 230	- 1 040 082	- 1 084 696	- 1 129 488	- 1 168 526	- 1 193 723
Inntekts- og formuesskatt	- 876 398	- 857 964	- 883 243	- 910 410	- 938 791	- 968 083
Eiendomsskatt	- 92 958	- 94 100	- 90 717	- 88 792	- 88 888	- 88 325
Andre generelle driftsinntekter	- 4 374	- 2 850	- 1 750	- 800	- 800	- 800
Sum generelle driftsinntekter	- 2 061 958	- 1 994 995	- 2 060 406	- 2 129 490	- 2 196 982	- 2 250 930
Korrigertsum bevilgninger drift, netto	1 643 518	1 780 478	1 791 688	1 837 540	1 887 095	1 934 217
Avskrivninger	-	140 968	140 968	140 968	140 968	140 968
Sum netto driftsutgifter	1 643 518	1 901 446	1 932 636	1 978 508	2 028 063	2 075 185
Brutto driftsresultat	- 418 440	- 93 549	- 127 769	- 150 962	- 168 919	- 175 745
Renteinntekter	- 7 958	- 9 242	- 14 108	- 18 649	- 25 057	- 25 057
Utbetter	- 7 142	- 5 629	- 6 930	- 6 930	- 6 930	- 6 930
Gvinster og tap på finansielle omlopsmidler	-	-	-	-	-	-
Renteutgifter	- 55 450	- 83 121	- 94 913	- 117 084	- 127 294	- 133 650
Avdrag på lån	- 134 311	- 93 489	- 167 921	- 175 715	- 179 119	- 193 543
Netto finansutgifter	- 174 662	- 161 719	- 241 797	- 267 220	- 274 425	- 295 205
Motpost avskrivninger	- 148 855	- 85 500	- 140 968	- 140 968	- 140 968	- 140 968
Netto driftsresultat	- 94 923	- 17 331	- 26 940	- 24 730	- 35 462	- 21 508
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	-	-	-	-	-	-
Overføring til investering	- 12 742	- 6 891	- 18 019	- 17 160	- 16 250	- 23 580
Avsetninger til bundne driftsfond	- 42 658	- 4 977	- 4 977	- 4 977	- 4 977	- 4 977
Bruk av bundne driftsfond	- 37 256	- 3 336	- 3 336	- 3 336	- 3 336	- 3 336
Avsetninger til disposisjonsfond	- 76 779	- 15 690	- 17 821	- 16 470	- 28 112	- 17 470
Bruk av disposisjonsfond	-	- 6 891	- 10 541	- 10 541	- 10 540	- 21 182
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	-	-	-	-	-	-
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	- 94 923	- 17 331	- 26 940	- 24 730	- 35 462	- 21 508
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-	-	-	-	-	-

§ 5-4 bevilgningsoversikt drift, 2. ledd (1B)

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Fellesområder	-	-	-	-	-	-
Sentraladministrasjon	97 335	95 891	103 310	106 462	109 823	113 193
Kommunalavdeling Undervisning & Oppvekst	739 207	753 187	748 024	761 245	786 550	811 923
Kommunalavdeling Helse og mestring	697 788	685 742	701 945	722 781	747 089	771 483
Kommunalavdeling Teknisk	96 676	97 561	102 237	102 542	105 816	109 100
Fellesfunksjoner	34 262	27 895	23 516	21 775	19 832	35 494
VAR og Havn	-	-	-	-	-	-
Samfunn og samskaping	195 869	191 775	195 986	202 603	193 968	200 351
Sum bevilgninger drift, netto	1 861 137	1 852 050	1 827 988	1 873 858	1 923 413	1 970 535
Herav:	-	-	-	-	-	-
Avskrivninger	148 855	140 968	140 968	140 968	140 968	140 968
Motpost avskrivninger	-	- 85 500	- 140 968	- 140 968	- 140 968	- 140 968
Netto renteutgifter og -inntekter	22 831	34 393	34 607	34 607	34 607	34 607
Avdrag på lån	33	70	70	70	70	70
Overføring til investering	1 551	-	-	-	-	-
Avsetninger til bundne driftsfond	42 373	4 977	4 977	4 977	4 977	4 977
Bruk av bundne driftsfond	- 37 256	- 3 336	- 3 336	- 3 336	- 3 336	- 3 336
Avsetninger til disposisjonsfond	39 231	-	-	-	-	-
Korrigertsum bevilgninger drift, netto	1 643 518	1 780 478	1 791 688	1 837 540	1 887 095	1 934 217

§ 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Investeringer i varige driftsmidler	524 547	669 188	669 188	722 000	212 290	350 040	445 400
Tilskudd til andres investeringer	4 182	3 080	3 080	3 530	650	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 411	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050
Utlån av egne midler	350	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	531 489	673 318	673 318	726 580	213 990	351 090	446 450
Kompensasjon for merverdiavgift	-48 742	-67 876	-67 876	-117 980	-16 558	-9 108	-24 880
Tilskudd fra andre	-15 896	-95 000	-95 000	0	-29 000	0	0
Salg av varige driftsmidler	-25 709	-10 000	-10 000	-10 000	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-422 290	-482 500	-482 500	-519 531	-150 222	-324 682	-396 940
Sum investeringsinntekter	-512 636	-655 377	-655 377	-647 511	-195 780	-333 790	-421 820
Videreutlån	41 016	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000
Bruk av lån til videreutlån	-41 016	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
Avdrag på lån til videreutlån	22 110	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-37 071	-22 000	-22 000	-22 000	-22 000	-22 000	-22 000
Netto utgifter videreutlån	-14 960	0	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-12 742	-6 891	-6 891	-38 019	-17 160	-16 250	-23 580
Avsetninger til bundne investeringsfond	16 757	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-366	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	10 738	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-19 181	-11 050	-11 050	-41 050	-1 050	-1 050	-1 050
Dekning av tidligere års udekket beløp	901	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-3 893	-17 941	-17 941	-79 069	-18 210	-17 300	-24 630

Økonomiplan for 2023-2026

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0	0

§ 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2B)

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Fellesområder	198	0	0	26 875	6 250	7 000	100 000
Sentraladministrasjon	10 200	10 940	10 940	22 845	1 300	0	0
Kommunalavdeling	6 723	9 000	9 000	6 000	6 000	6 000	0
Undervisning & Oppvekst							
Kommunalavdeling	10 358	33 150	33 150	5 500	2 500	0	0
Helse og mestring							
Kommunalavdeling	247 220	486 733	486 733	506 340	66 600	203 900	210 900
Teknisk							
VAR og Havn	226 279	126 588	126 588	121 000	120 500	120 500	119 500
Samfunn og samskaping	4 657	2 777	2 777	33 440	9 140	12 640	15 000
Org. oppsett mangler	18 911	0	0	0	0	0	0
Investeringer i varige driftsmidler	524 547	669 188	669 188	722 000	212 290	350 040	445 400

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
UTLÅN	202	0	0	0	0	0	0
Restaurering utvendig tak Idd kirke	100	0	0	0	0	0	0
Oppgradering Os kapell	0	2 550	2 550	3 300	0	0	0
Innføring av Sosi-standard alle kirkegårder	1 000	0	0	0	0	0	0
Nytt telefonsystem (kirke)	400	0	0	0	0	0	0
Sikring av kirkens bygg	300	300	300	0	0	0	0
Oppgradering av ringelegg (kirke)	230	230	230	230	650	0	0
Klimaskallsikring	1 950	0	0	0	0	0	0
Kulturhistoriske kirker							

Økonomiplan for 2023-2026

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Tilskudd til andres investeringer	4 182	3 080	3 080	3 530	650	0	0

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Egenkapitalinnskudd HKP/KLP	2 411	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 411	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
INTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER		350	0	0	0	0	0
Utlån av egne midler		350	0	0	0	0	0
Sum del 1-4		531 489	673 318	673 318	726 580	213 990	351 090
						446 450	

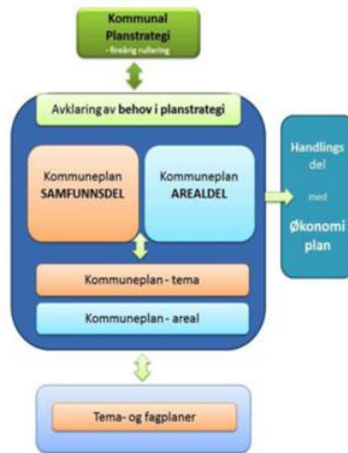
Overordnede mål og føringer

Økonomiplanen bygger på Kommuneplanens samfunnsdel, som igjen beskriver de langsiktige utfordringene, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon i et lengre tidsperspektiv.

Samfunnsplanen ligger til grunn for forslaget til økonomiplan, og er samfunnsplanens handlingsdel. Økonomiplanen tar også hensyn til signaler og målsettinger fra perspektivmeldingen (2021) og FNs bærekraftsmål. Det skal i denne sammenheng sies at samfunnsplanen står godt i seg selv med tanke på samstemtheten mellom samfunnsplanen og perspektivmeldingen/bærekraftsmålene.

Samfunnsplanen

Økonomiplan for 2023-2026

Kommunens vedtatte planstrategi er gjeldende for perioden 2020-2024, og ble vedtatt av kommunestyret 17.12.2020.

Kommunens plansystem består av overordnet kommuneplan med arealdel, samfunnsdel og tilhørende handlingsdel, som er økonomiplanen. I tillegg finnes det kommunedelplaner som har som hensikt å vise veivalg, strategier og nødvendige prioriteringer på lang sikt. Disse har tydelige koblinger til kommuneplanen.

Halden kommune sin visjon er «Halden forberedt for omstilling», og har i planperioden frem til 2050 følgende mål:

- I Halden skal arbeid, kunnskap og klima være viktigst.
- En attraktiv kommune basert på bærekraftig utvikling.
- En kommune det er godt å bo i – gode levekår, en trygg oppvekst for barna med mangfold og høy livskvalitet.
- Omstilling og innovative løsninger gir økt sysselsetting og etableringsattraktivitet.
- Utdanningsnivået skal heves og resultatene i skolen forbedres.

Arbeid med å øke sysselsettingsgrad har en hovedprioritet og følges opp i blant annet ny nærings- og sysselsettingsplan for Halden kommune 2021 -2025, der målet er minst 500 nye arbeidsplasser (innen 2025) og en sysselsettingsgrad på 70 % for aldersgruppen 20 - 66 år.

Økt sysselsettingsgrad er en forutsetning og en bærebjelke i en positiv samfunnsutvikling og i arbeidet med å utjevne sosiale forskjeller og bekjempe fattigdom. Sysselsettingsgraden for aldersgruppen 20-66 år var 68% ved utgangen av 2021, og målsettingen økes altså nå til 70 %.

De største oppgavene i planperioden blir dermed å legge forhold til rette for å skape nye arbeidsplasser i Halden, samt å få flere ut i arbeid. Dette er også i tråd med perspektivmeldingen som peker på viktigheten av å skape vekst i arbeidsmarkedet.

For å øke sysselsettingsgraden er det viktig med en kombinasjon av ulike tiltak. På den ene siden tiltak for å styrke innsatsen for å øke befolkningens arbeidsevne og på den andre siden tiltak for å øke etterspørselen etter arbeidskraft. Høringsutkastet til ny nærings- og sysselsettingsplan foreslår 5 delmål med strategier for å nå målsettingen om å skape 500 nye arbeidsplasser i Halden.

1. Hele arbeidsstyrken i arbeid
2. Flere bedrifter ønsker å etablere seg i Halden og Søndre Viken
3. Det skal være attraktivt og forutsigbart å drive næringsvirksomhet i Halden, og eksisterende bedrifter skal ha rom for vekst og utvikling

4. Kommunen, forsknings- og utviklingsmiljøene og næringslivet skal stimuleres til nyskaping, innovasjon og entreprenørskap. Samarbeid om slike prosjekter skal være sentralt.
5. Næringslivet og offentlig sektor skal ha tilgang på relevant kompetanse for morgendagens utfordringer

Gjennom utarbeidelse av ulike handlingsplaner til de ulike kommunedelplaner og temaplaner, er det avgjørende å relatere satsninger og prioriteringer i forhold til disse målsettingene i samfunnsdelen.

Perspektivmelding 2021

12. mars 2021 la regjeringen frem perspektivmeldingen anno 2021.

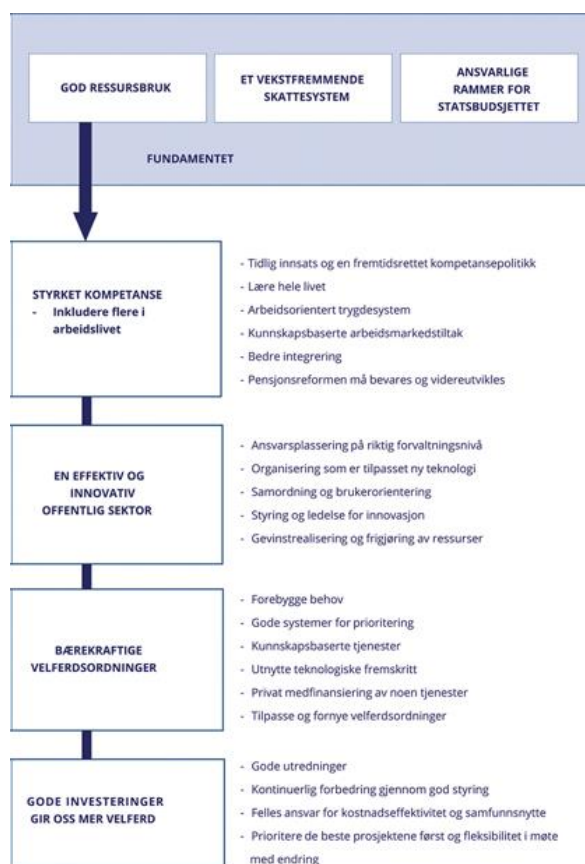
Perspektivmeldingen 2021 drøfter viktige utfordringer for norsk økonomi, for offentlige finanser og for videreføring av de norske velferdsordningene i et langsiktig perspektiv.

Hovedbudskapet i perspektivmeldingen er;

En ny virkelighet krever langsiktighet og bevisste prioriteringer

Den nye virkeligheten som det pekes på her er prognosene som viser at det fra om lag 2030 og 30 år fremover vil mangle nye 5 mrd kr hvert eneste år i statsbudsjettet for å opprettholde dagens velferdssamfunn. Enda mer hvis kvaliteten og standarden på velferdstilbudet skal øke slik vi har blitt vant til de siste 30 årene. Dvs, 10 mrd kr mer hvert år i 30 år dersom velferdssamfunnet ikke skal stagnere på 2020 nivå, men følge standardhevingen ellers.

I Perspektivmeldingen 2017 ble det presentert to hovedgrep som Stortinget også sluttet seg til: Vi må få flere i arbeid, og vi må bruke ressurser mer effektivt. Disse ligger fast. Figuren viser de ulike løsnings-sporene med tilhørende underpunkter. Perspektivmeldingen i sin helhet kan leses [her](#).

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål

Flere og flere organisasjoner legger FNs bærekraftsmål til grunn for både drift og utvikling av sin virksomhet. Dette gjør også Halden kommune. FNs bærekraftsmål skal legges til grunn for alt utviklingsarbeid/planarbeid som skjer i kommunen. Her skal det klart fremgå hvilket fokus kommunen har på de ulike målene, samt at det skal fremgå hvordan planen/tiltaket/utviklingsarbeidet skal bidra til å nå målene.

Fra og med våren 2021 skal også alle politiske saksfremlegg inneholde beskrivelser som viser hvordan sakens innhold påvirker bærekraftmålene. Dette er et viktig bidrag for at kommunen som helhet skal bidra til å oppfylle ambisjonen for FNs bærekraftsmål.

Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å dekke sine. Bærekraftsmålene reflekterer de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling: klima og miljø, økonomi og sosiale forhold.

Halden kommune har valgt å gruppere målene i 3 (4) områder, på samme måte som Viken fylkeskommune og flere av kommunene i regionen.

Målene 8,9,10,11 og 12 handler om økonomisk bærekraft.

De økonomiske målene handler om viktigheten av å fremme varig, inkluderende og økonomisk vekst på en måte som både er bærekraftig og skaper mindre ulikheter. Herunder også å bygge solid infrastruktur, bærekraftig industrialisering og bidra til innovasjon.

Målene 1,2,3,4,5 og 16 handler om sosial bærekraft.

Den sosiale delen av bærekraftsmålene handler om å sørge for at alle mennesker får et anstendig liv. Det handler om fordeling av goder i samfunnet, en god bolig, et trygt lokalsamfunn, muligheter for å delta i samfunnet, utdanning og en lønn å leve av. For å få et bærekraftig samfunn er det en forutsetning med et godt folkehelsearbeid. Halden kommune har hatt fokus på sosial bærekraft i planleggingen i mange år, og det ble særlig synlig i sentrumsplanen og de planene som har kommet etter denne.

Målene 6,7,13,14 og 15 handler om miljømessig bærekraft.

Et av de tre overordnede målene i bærekraftsagendaen er å sikre og bedre planetens tilstand. Dersom utviklingen i samfunnet fortsetter å gå på tross av planetens bæreevne, utarmer vi ressursgrunnlaget menneskene er avhengig av. Rent vann og god matproduksjon er grunnleggende for våre liv.

Tilgang til vann, bærekraftige økosystem og det å begrense klimaendringene er en forutsetning for å oppnå de fleste av de sosiale bærekraftsmålene som god helse, utrydde sult, og utrydde fattigdom

Mål nummer 17 handler om samarbeidet som må til for å nå disse målene.

Dette målet handler om å styrke gjennomføringen av målene, og etablere og fornye partnerskap på alle nivåer. Samarbeid er avgjørende for å lykkes i gjennomføringen av de øvrige bærekraftsmålene.

Satsingsområder i planperioden

I vedtatt budsjett 2022 ligger det føringer som sier noe om en forventning om at den verbale delen strammes opp og forenkles, mens de økonomiske sammenhengene og konsekvensene av foreslåtte tiltak beskrives og forklares mer inngående når det gjelder tjenesteproduksjon, gevinstrealisering, utviklingstrekk og øvrig statistikk.

Kommunedirektøren redegjør her i korte trekk de strategier og satsingsområder som ligger til grunn for denne økonomiplanen.

- **Tidlig innsats**
Tidlig innsats er en god investering. Mye av grunnlaget for både psykisk helse og emosjonell utvikling legges tidlig i livet. Forskning viser at tiltak man setter inn tidlig i livsløpet gir større utbytte, enn tiltak man setter inn senere. Kunnskapen om barnets første 1000 dager en viktig del i arbeidet med følgende pågående planprosesser;
 - Plan for et trygt og godt barnehage- og skolemiljø
 - En helhetlig plan for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer
 - Kompetanseplan Undervisning og oppvekst
- **Forebyggende arbeid**
Kommunedirektøren ønsker også i denne planperioden å prioritere forebyggende arbeid. Det har blitt satt av 5 mkr slik at en kommer i posisjon til å hente ut effekter på litt sikt. Fordeling av midlene mellom oppgaver og prosjekter vil det arbeides med i detaljbudsjetteringen for de ulike årene i planperioden.
- **Heltidskultur**
Å øke heltidsandelen blant kommunens ansatte er et viktig tiltak for å sikre bærekraftig utvikling i en tid med stadig større etterspørsel etter helse- og omsorgstjenester. Det er også

viktig for å sikre gode tjenester og forutsigbare lønns- og arbeidsvilkår for de ansatte. I januar 2022 signerte partene den lokale heltidserklæringen for Halden kommune og det er vedtatt i prosjekt heltid sin styringsgruppe en målsetning om å øke andelen heltid med minimum fem prosent årlig inntil heltidsarbeid er dominant i alle sektorer. Det er lyst ut fast stilling som prosjektleder heltid slik at dette viktige arbeidet fortsetter. Dette skjer blant annet gjennom å være med på KS sitt TØRN-prosjekt der man skal se på bl.a. oppgavedeling. I hjemmesykepleien har det vært gjennomført en kartlegging, og alle sykepleiere og helsefagarbeidere som ønsker full stilling har fått tilbud om dette. I tillegg har det blitt opprettet 6 nye 100% helsefagarbeiderstillinger. Disse stillingene blir finansiert ved konvertering av variabel lønn til fastlønn. Alle enheter i helse arbeider kontinuerlig med overgang fra variabel til fast lønn, og alle stillinger som lyses ut skal vurderes om kan lyses ut som hele stillinger.

- Folkehelsearbeid
«Folkehelse i alt vi gjør» - har blitt trukket frem av kommunedirektøren ved flere anledninger, og er ikke noe mindre aktuelt for økonomiplanperioden 2023-2026. Hovedmålsetningen med folkehelsearbeid er å bidra til flere leveår med god helse i befolkningen og å redusere sosiale helseforskjeller. I den siste publiserte Folkehelseprofilen ser vi at det for Halden kommune er mange områder å ta tak i. Det jobbes aktivt med å forbedre folkehelseprofilen. Dette er et område det kan være vanskelig å måle resultater på kort sikt; desto viktigere blir det å jobbe med tiltak man har tro på for så å se effekten i det lange løp.
- Samskappingsprosesser
Samskaping mellom kommune, næringsliv, frivillighet og innbyggere for på sikt å finne bærekraftige måter å drifte kommunale tjenester på.
Med samskaping som metode ser vi på løsninger innenfor inkludering og vekst i arbeidslivet, og frivillig sektors medvirkning i oppgaveløsningen. Som et resultat av en satsning på samskappingsarenaer, og derav kunne utvikle nye forbedrede prosesser for inkludering, sysselsetting, språkopplæring og medvirkning er målet å gjøre alle kommunens tjenesteområder mer effektive og forberedt på å møte morgendagens behov.
- Partnerskap for radikal innovasjon
Som et ledd i samskappingsprosessene, der vi erkjenner at mindre justeringer innenfor dagens tjenesteleveranser ikke holder for å løse de store samfunnsutfordringene, samt at vi ikke klarer slike løft alene og må inn i en rigg med mange aktører, har kommunen/skal kommunen inngå(tt) i Partnerskap for radikal innovasjon (PRI)
PRI er etablert etter initiativ fra KS' medlemmer, og satsingen er organisert som et treårig program.

Målet er å mobilisere ressurser fra hele samfunnet – med ulik bakgrunn, erfaring og kompetanse – for å finne løsningene som sikrer innbyggerne og kommunens behov også i fremtiden.

I dette partnerskapet vil første innsats være rettet mot ungt utenforskap og den demografiske utviklingen med en stadig større eldre befolkning.

- Tillitsreform

Med bakgrunn i at det norske samfunnet står overfor store utfordringer framover, blant annet overgang til lav- og nullutslippssamfunn, stramme statsfinanser og demografiske endringer som utfordrer tilgangen til nok arbeidskraft, har regjeringen igangsatt et arbeid med tillitsreform.

Målet med tillitsreformen er å gi mer velferd og bedre tjenester til innbyggerne, og til rett tid. Dette skal blant annet oppnås ved å finne løsninger som gir mer rom og tid for førstelinjene både i stat og kommune, slik at de kan gi innbyggerne bedre tjenester.

Videre har det vært en sterk økning i rettighetslovgivningen innen velferdsområdene i kommunal sektor de siste 20 årene. Det har også vært innført en rekke krav til prosedyrer, dokumentasjon og kompetanse. Kommunene har en lovpålagt plikt til å sikre at disse etterleves. En vurdering av statlige rapporteringskrav, kontroll og tilsyn, bemanningsnormer og annen detaljstyring bør derfor inngå som en viktig del av en tillitsreform for offentlig sektor dersom kommunene skal kunne hente ut effekter av reformen.

Fellesinntekter

Inntektsrammer til fordeling

Kommunens økonomiske rammebetingelser består av både eksternt bestemte og internt bestemte forhold som påvirker det samlede handlingsrommet. Med eksternt bestemte rammebetingelser menes i denne sammenheng nivåene på de statlige overføringene i form av skatt- og rammetilskudd, lov- og forskriftsbestemmelser knyttet til nivå på eiendomsskatt og minimumsavdrag, rentenivå og rentebaner, samt krav og anbefalinger i forhold til budsjettering av netto driftsresultat som skal dekke egenkapitalfinansiering og avsetning til fond.

Med internt bestemte rammebetingelser menes i denne sammenheng nivå på eiendomsskatt, nivå på låneopptak og derigjennom nivå på finanskostnadene, samt nivå på ønsket grad av egenkapitalfinansiering og avsetning til disposisjonsfond.

Summen av eksterne og interne rammebetingelser er det som kan foreslås fordelt til kommunens tjenesteproduksjon, og det vi internt kaller "fellesinntekter". Fellesinntekter er altså summen av alle de statlige inntektene (skatt, ramme- og andre statstilskudd) samt eiendomsskatten på den ene siden, fratrullet netto finansutgifter (renteinntekter, utbytte, renteutgifter og avdrag), egenkapitalfinansiering og avsetning til fond på den andre siden. Nettoen som blir igjen av dette er summen av fellesinntekter og samtidig det beløpet kommunen kan fordele ut til tjenesteområdene.

Med det kan man noe forenklet si at en krone mer eller mindre brukt eller fremskaffet under fellesinntektene, er en krone mer eller mindre til tjenesteproduksjonen.

Det er viktig å være bevisst på at beslutninger som påvirker rammebetingelsene som oftest får en uavkortet effekt i driftsrammene. Vedtar regjeringen innstramminger i overføringene til kommunene

får det direkte innvirkning på driftsrammene. Vedtar kommunestyret økte investeringer, og derigjennom økte renter og avdrag, får også det en direkte innvirkning på driftsrammene.

I resten av kapitlet redegjøres det for hva som er lagt til grunn for beregning av de ulike postene under fellesinntektene.

Skatt- og rammetilskudd

En sentral post i fellesinntekter er skatt- og rammetilskudd. Dette er hovedelementet i den statlige finansieringen av kommunesektoren og utgjør om lag 70 % av kommunenes samlede inntekter.

Grunnlaget for beregningen av skatt- og rammetilskudd i planperioden, bygger på økonomiplan 2022-2025, justert for endringer i budsjett 2022.

	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Rammetilskudd	-1 040 081	-1 083 696	-1 128 489	-1 168 526	-1 193 723
Inntekts- og formuesskatt	-857 964	-883 267	-910 434	-938 815	-968 106
Eiendomsskatt	-94 100	-90 717	-88 792	-88 866	-88 325
Andre generelle driftsinntekter	-2 850	-1 750	-800	-800	-800
	-1 994 995	-2 059 430	-2 128 514	-2 197 007	-2 250 954

Noe forenklet kan en si at Halden kommune legger til grunn at de årlige økningene i rammetilskuddet i starten av perioden dekker lønns- og prisvekst, samt deler av den demografiske veksten, mens mot slutten av perioden dekkes kun lønns- og prisvekst. Det legges dermed ikke opp til at staten dekker noen form for økt innsats eller økt tjenestekvalitet over rammetilskuddet, mens de forventninger og krav til økte tjenester og økt kvalitet er en utfordring kommunen må dekke selv.

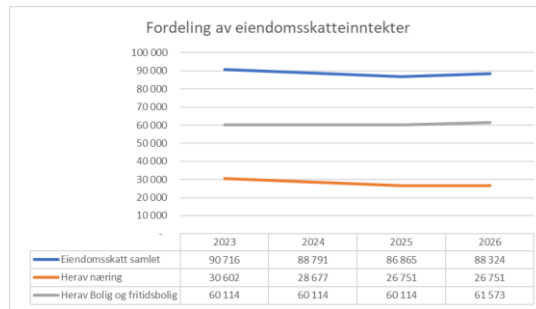
Eiendomsskatt

Vedtatt promille for eiendomsskatt er satt til 3 promille for boliger og fritidsboliger til 3 promille, samt 7 promille for øvrige eiendommer.

Promillesatsene er beregnet på oppdaterte takster, i hovedsak basert på Skatteetatens formuesgrunnlag, og basert på retaksering av eiendommer som ikke har registrert formuesgrunnlag hos Skatteetaten. Fra takstene er det for boliger og fritidsboliger fratrasket et pliktig fradrag på 30 % av taksten, samt et bunnfradrag på kr 500.000,- pr. boenhet. For øvrige eiendommer er det den registrerte taksten som ligger til grunn for skatteberegningen.

Det er en fallende inntektskurve på den samlede eiendomsskatten i planperioden. Årsaken til dette er en regelendring knyttet til kommunens mulighet til å beregne eiendomsskatt på såkalte verker og bruk, noe som etter en overgangsperiode på 7 år ikke lenger vi gi noen eiendomsskatteinntekt utover ordinær eiendomsskatt på næring. For Halden kommune sin del er det beregnet at denne inntektsreduksjonen utgjør om lag 2 mkr årlig frem til 2026.

Økonomiplan for 2023-2026

Rente- og avdragskompensasjon

Denne posten består av inntekter fra Husbankens kompensasjonsordninger for renter og avdrag på vegne av Helsedirektoratet, samt rentekompensasjonsordninger for rehabilitering av skolebygg, svømmehaller og kirkebygg.

Staten gir tilskudd for å dekke renter og avdrag i forbindelse med handlingsplan for eldreomsorg og opptrappingsplan psykisk helse, samt tilskudd som skal dekke rentekostnader knyttet til rehabilitering av skolebygg, svømmehaller og kirkebygg. Disse kompensasjonsordningene forvaltes av Husbanken, og ble endret fra og med 2018. Tilskuddordningen beregnes med utgangspunkt i Husbankens basisrente fratrasket en margin på 1,25 prosentpoeng. Det er lagt til grunn en forventet rente på 0,6 % i planperioden.

Kirkebyggene vi får kompensasjon for gjelder 6 ulike påkostningsprosjekter det ble søkt kompensasjon for i 2012. Rentekompensasjonen i 2021 ble på kr 14 558,- og det er lagt til grunn en rentesats på 0,6 % i hele planperioden.

Skoleanleggene vi får tilskudd for er hovedsakelig Strupe skole og Risum skole. Det betales rentekompensasjon for begge disse anleggene i 20 år. Vi vil dermed få rentekompensasjon for begge disse byggene i hele perioden. I 2021 mottok vi kr 165 132,- for disse 2 anleggene.

Når det gjelder ROA-kompensasjon for sykehjem og omsorgsboliger har vi i alt 11 anlegg vi mottok tilskudd for i 2021. Anleggene det her gis kompensasjon for er fra handlingsplan for eldreomsorgen fra 1998-2003. Også her gis det tilskudd i 20 år fra bevilgningstidspunktet. Det betyr at alle disse kompensasjonsmidlene vil forsvinne i løpet av planperiodens første år. I 2021 mottok vi 3,7 mkr i kompensasjon og dette var siste kompensasjonsår for flere av anleggene. Beregnet refusjon for planperioden, gitt en rentesats på 0,6 % i 2022 og er hhv 1,75 mkr og 0,8 mkr i samlet rente- og avdragskompensasjon.

Totalt for alle kompensasjonsordningene legges følgende til grunn for budsjett i planperioden.

Økonomiplan 2023-2026	2023	2024	2025	2026
Rente- og avdragskompensasjon	- 1 750 000	- 800 000	- 800 000	- 800 000

Netto finanskostnader

Netto finanskostnader må trekkes fra skatteinntekter og rammetilskudd før fordeling til drift kan finne sted. Under samleposten netto finanskostnader finner vi følgende:

- Renteinntekter bankkonti
- Renteinntekter husbanklån
- Utbytte fra selskaper kommunen eier eller er deleier av
- Renteutgifter investeringslån
- Renteutgifter husbanklån
- Avdragsutgifter investeringslån

De siste årene har utviklingen av netto finanskostnader økt som følge av et ekspansivt investeringsprogram, og vil fortsette å øke i takt med gjennomføring av det investeringsprogrammet som ligger i investeringsbudsjettet. I samme perioden har kommunens likviditet bedret seg betraktelig slik at renteinntektene fra bankkontiene har økt noe samtidig som kommune ikke lenger er i behov av å benytte seg av kassekreditten.

Renteinntekter bankkonti:

I 2021 fikk Halden kommune 2,8 mkr i renteinntekter på kommunens bankkonti. Med renteprognosene fra Norges bank, gitt i pengepolitisk rapport nr.1/2022, legger kommunedirektøren til grunn en økning i styringsrenta i tråd med denne rapporten. Budsjettert innskuddsrente beregnes slik i planperioden:

2023 – 2,5 %

2024 – 3,1 %

2025 – 3,1 %

2026 – 3,1 %

I 2021 var gjennomsnittlig saldo på konsernkontoen om lag 219 mkr. Denne legges til grunn, og gir følgende renteinntekter i planperioden.

Gj.saldo/rentesats	2,50 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %
219 000 000	- 5 475 000	- 6 789 000	- 6 789 000	- 6 789 000

Renteinntekter Husbanklån:

I 2021 mottok Halden kommune 4 mkr i renteinntekter fra startlånsordningen der kommunen på den ene siden låner inn penger (og betaler renter til Husbanken), og på den andre siden låner disse ut igjen og mottar renter som kompensasjon for de videreutlånte midlene. Det er en relasjon mellom innlånte midler til videreutlån og faktiske utlånte midler, men forholdet er ikke nødvendigvis 1:1 til enhver tid. Innlånet tas opp på bakgrunn av antatt behov for startlånsmidler, mens faktisk utlånt størrelse ikke nødvendigvis blir like stort. Det er også en risiko for tap på fordringer/nedskrivning av lån og andre betalingsavtaler som gir avvik mellom mottatte renteinntekter og betalte rentekostnader. Dette i tillegg til eventuelle renteavtaler den enkelte kunde ønsker for sitt lån.

Økonomiplan for 2023-2026

I 2021 lånte Halden kommune opp 45 mkr i nye startslånsmidler, mens avdrag og innløsninger utgjorde om lag 22 mkr. I planperioden legges det til grunn samme renteøkning som i Norges bank sine prognoser, og det antas en nettoøkning av utlånssaldo på om lag 50 mkr hvert år (70 i låneopptak – 20 i avdrag).

Dette gir følgende budsjetttrammer i planperioden:

	2023	2024	2025	2026
Renteinntekter	- 7 731 000	- 10 960 000	- 17 368 000	- 17 368 000

Utbytte fra selskaper Halden kommune eier eller er deleier av:

Halden kommune eier flere selskaper, men det er hovedsakelig ett selskap kommunen mottar utbytte fra, og det er Østfold Energi. I tillegg til avkastningsutbytte fra energiverket mottar kommunen også kundeutbytte fra Gjensidigestiftelsen.

I senere år har Østfold Energi vedtatt utbytte til sine eiere i varierende grad. I tabellen nedenfor er det samlede bokførte utbyttet gjennom de siste 5 årene lagt inn, noe som viser at gjennomsnittsutbetalingen av utbytte har vært om lag 6,9 mkr.

	2017	2018	2019	2020	2021	Gj.snitt
Utbytte Østfold Energi	- 2 142 857	- 4 000 000	- 9 285 714	- 10 357 143	- 6 670 414	- 6 491 226
Gjensidige stiftelsen	- 388 145	- 418 761	- 432 129	- 484 839	- 471 254	- 439 026
Sum	- 2 531 002	- 4 418 761	- 9 717 843	- 10 841 982	- 7 141 668	- 6 930 251

Kommunestyret vedtok i sak 44/2021 å bruke 20 mkr fra disposisjonsfond for å fullfinansiere Os-prosjektet. I det samme vedtaket ble det foreslått å budsjettere med utbytte i planperioden tilsvarende de siste 5 års gjennomsnitt – som da var 5,6 mkr årlig – som settes av på disposisjonsfond fra 2023 slik at man bygger opp igjen det som er tatt fra fond.

Når vi nå beregner gjennomsnittlig utbetaling av utbytte de siste 5 årene har dette økt til 6,9 mkr. Det er også nærliggende å tro at utbetaling av utbytte i 2022 vil være høyere enn tidligere år. Med bakgrunn i dette foreslås det en økning i budsjettering av utbytte som foreslås satt av til disposisjonsfond.

Dette gir følgende budsjettsummer i planperioden:

	2023	2024	2025	2026
Utbytte	- 6 930 251	- 6 930 251	- 6 930 251	- 6 930 251

Renteutgifter Husbanklån

I 2021 betalte Halden kommune 2,9 mkr i renteinntekter fra startlånsordningen der kommunen på den ene siden låner inn penger (og betaler renter til Husbanken), og på den annen side låner disse ut igjen og mottar renter som kompensasjon for de videreutlånte midlene.

Det er en relasjon mellom innlånte midler til videreutlån og faktisk utlånte midler, men forholdet er ikke nødvendigvis 1:1 til enhver tid. Innlånet tas opp på bakgrunn av antatt behov for startlånsmidler, mens faktisk utlån størrelse ikke nødvendigvis blir like stor. Det er også en risiko for tap på fordringer/nedskriving av lån og andre betalingsavtaler som gir avvik mellom mottatte renteinntekter og betalte rentekostnader. Dette i tillegg til eventuelle renteavtaler den enkelte kunde ønsker for sitt lån. I budsjettssammenheng forutsettes det likevel årlig balanse mellom utlån og innlån.

I 2021 lånte Halden kommune opp 45 mkr i nye startlånsmidler, mens avdrag og innløsninger utgjorde om lag 22 mkr. I planperioden legges det til grunn samme renteøkning som i Norges bank sine prognoser, og det antas en nettoøkning av utlånssaldo på 50 mkr hvert år (70 i låneopptak – 20 i avdrag).

Dette gir følgende budsjettsummer i planperioden:

	2023	2024	2025	2026
Renteutgifter	7 731 000	10 960 000	17 368 000	17 368 000

Renteutgifter investeringslån:

Denne posten skal dekke alle rentekostnader knyttet til alle låneopptak kommunen tar for å dekke kostnadene i investeringsregnskapet. Dette gjelder i utgangspunktet også rentekostnadene knyttet til låneopptak for Vann, avløp- og renovasjonsinvesteringer, men disse «annulleres» ved at rentekostnadene fra VAR-investeringene bokføres som en inntekt/kostnadsreduksjon på de totale rentekostnadene. Det medfører at renteutgiftsposten som her skal budsjetteres skal dekke rentekostnader for alle investeringer utover VAR-investeringer og Husbanklån tatt opp for videreutlån, ref. forrige avsnitt.

Rentekostnader i planperioden beregnes på bakgrunn av faktiske låneopptak 31.12.21, justert for vedtatt budsjett 2022 inkludert rebevilgninger fra 2021, og justert forslag til investeringsbudsjett for årene 2023 – 2026 som foreslås i denne økonomiplanen. Dette betyr at det antas at alle vedtatte investeringer pr. utgangen av 2022 er ferdigstilt slik at det ikke foreligger noe etterslep på fremdriften inn i økonomiplanperioden 2023 – 2026. Det kan sikkert diskuteres hvor sannsynlig dette er, spesielt mtp gjennomføringsgraden vi har sett de siste årene, men det er samtidig viktig at økonomiplanen bygger på det som faktisk er vedtatt.

Til grunn for rentesatsen ligger Norges bank sine renteprognoser gitt i Pengepolitisk rapport 1/2022. Denne indikerer at styringsrenta vil øke til 0,7 % fra 1.halvår 2022, og deretter øke jevnt frem til 2026 hvor styringsrenta antas å ligge på rundt 2 %. Gitt normale påslag fra styringsrenta og opp til NIBOR-nivå (70 punkter) legges følgende budsjetterte rentesatser for flytende rente til grunn i planperioden:

2023 – 2,5 %

2024 – 3,1 %

2025 – 3,1 %

Økonomiplan for 2023-2026

2026 – 3,1 %

	2023	2024	2025	2026
Brutto rentekostnader	103 078 218	130 267 144	133 133 006	136 459 939
VAR	- 50 677 843	- 58 956 472	- 58 322 928	- 55 326 545
Netto rentekostnad	52 400 375	71 310 672	74 810 078	81 133 394

Avdragsutgifter:

Avdragsutgifter beregnes etter minimumsavdrag i hht ny kommunelov gjeldende fra 01.01.20. Dette betyr at avdragene skal avdras i takt med avskrivningene (mål på økonomisk levetid), justert for om kommunen har høy eller lav lånegrad. Med lånegrad menes i denne sammenheng forholdet mellom restverdien på anleggsmidlene (bygninger, veier, inventar, IT-utstyr etc.) og restgjelden av låneopptakene knyttet til anskaffelse av anleggsmidlene. Dersom forholdet mellom disse er 1:1 vil avdragene være like avskrivningene, men dersom restgjelden er lavere enn restverdien vil minimumsavdragene være lavere enn avskrivningene.

Formelen for beregning av minimumsavdrag er som følger:

$$\text{Avskrivninger} \times \frac{\text{Lån til investeringer anleggsmidler}}{\text{Bokført verdi anleggsmidler}} = \text{Minimumsavdrag}$$

Selv om formelen er enkel er det likevel krevende å beregne verdiene som skal legges inn i formelen. Det er svært mange faktorer som på budsjetteringstidspunktet ikke er avklart, og som kan gi relativt store variasjoner i beregningen.

Et av forholdene er fremdriften på vedtatte investeringer, et annet er manglende detaljeringsgrad på store investeringsprosjekter i forhold til hva som skal henføres til de ulike avskrivningsgruppene, og et tredje forhold er beregninger av avskrivningsstørrelser på gjeldende anleggsmidler som varierer fra 5 – 50 år. Alt dette er forhold som kan medføre at avdragsstørrelsen vi beregner i dag for f.eks 2025 ikke blir den samme avdragsstørrelsen vi beregner når vi kommer til 2025.

Til grunn for beregning av minimumsavdraget i planperioden ligger samme forutsetninger for låneopptak og gjeldsutvikling som under avsnittet «renteutgifter investeringslån», der vedtatt låneopptak 2022 inkludert etterslep antas å utgjøre saldo pr. 31.12.2022. Investeringene som foreslås i denne planperioden er skjønnsmessig fordelt etter avskrivningsgruppe, slik at gjennomsnittlig avskrivningstid utgjør om lag 30 år.

Økonomiplan for 2023-2026

Beregning av minimumsavdrag 2023		
Avskrivninger x	$\frac{\text{Lån til investeringer anleggsmidler}}{\text{Bokført verdi anleggsmidler}}$	= Minimumsavdrag
192 614 517	$\frac{4\,063\,713\,476}{4\,540\,574\,007}$	172 385 740
Beregning av minimumsavdrag 2024		
Avskrivninger x	$\frac{\text{Lån til investeringer anleggsmidler}}{\text{Bokført verdi anleggsmidler}}$	= Minimumsavdrag
202 396 542	$\frac{4\,184\,788\,501}{4\,641\,420\,254}$	182 484 386
Beregning av minimumsavdrag 2025		
Avskrivninger x	$\frac{\text{Lån til investeringer anleggsmidler}}{\text{Bokført verdi anleggsmidler}}$	= Minimumsavdrag
207 518 876	$\frac{4\,155\,974\,115}{4\,592\,693\,712}$	187 785 890
Beregning av minimumsavdrag 2026		
Avskrivninger x	$\frac{\text{Lån til investeringer anleggsmidler}}{\text{Bokført verdi anleggsmidler}}$	= Minimumsavdrag
220 897 876	$\frac{4\,369\,558\,225}{4\,773\,165\,836}$	202 219 274

Ved å legge investeringsbudsjettet på VAR til grunn i planperioden, og beregne kalkulatoriske kostnader for tilsvarende periode. Ny beregning av kalkulatoriske avskrivninger er et pågående arbeid, foreløpig ligger økonomiplan 2022-2025 til grunn og gir følgende inntektsføringer på avdragssiden:

	2023	2024	2025	2026
Kalk. Avskr. VAR	59 342 209	63 823 700	67 972 950	70 866 053

Det samme gjelder budsjetterte avdragskostnader for dette budsjettområdet, så med økonomiplan 2023-2026 lagt til grunn blir budsjetterte avdragskostnader slik:

	2023	2024	2025	2026
Avdrag	172 385 740	182 484 386	187 785 890	202 219 274
Kalk. Avskr. VAR	- 59 342 209	- 63 823 700	- 67 972 950	- 70 866 053
Netto avdragskostnader	113 043 531	118 660 686	119 812 940	131 353 221

Overføring til investering

Overføring til investering budsjetteres i tråd med vedtak i sak fra 2019 der krav til økt egenkapitalfinansiering av investeringer ble vedtatt.

Egenkapitalfinansieringsgraden i 2022 var 20 % og fra og med 2023 skal den ligge fast på 25 %. Det er etter vedtaket kun investeringer utover de som lå inne i økonomiplan 2020 – 2023, korrigert for selvkostinvesteringer og investeringer etter pålegg fra andre myndigheter som skal beregnes med egenkapitalfinansiering.

Med det investeringsprogrammet som her foreslås skal egenkapitalfinansieringen i planperioden utgjøre følgende:

	2023	2024	2025	2026
Overføring til investering	18 019	17 160	16 250	23 580

Det økonomiske opplegget for egenkapitalfinansieringen er lagt opp slik at 2023 års behov for egenkapitalfinansiering dekkes ved bruk av disposisjonsfond, og inndekningen legges til året etter. Likevel ikke mer enn at målsetningen for disposisjonsfondet holdes.

Bruk og avsetning til disposisjonsfond

Kommunedirektøren har tidligere lagt til grunn en målsetning om et løpende driftsfond i størrelsesorden 8 % av korrigerte driftsinntekter.

Det var i utgangspunktet planlagt å bygge opp disposisjonsfondet til om lag 230 mkr innen utgangen av 2025. Nå ser vi at dersom foreslått avsetning av mindreforbruket fra 2021 vedtas, vil fondets størrelse ha økt såpass at vi når målsetningen allerede i 2023. Det kan derfor i denne planperioden være fornuftig at målsetning endres fra 8 % av korrigerte driftsinntekter til et måltall på om lag 230 mkr som deflatorjusteres hvert år i stedet. Det vil derfor fortsatt budsjetteres med bunnlinje som avsettes til disposisjonsfond.

Dersom man fra og med 2023 skal endre til deflatorjustert måltall vil det gi følgende «krav» til disposisjonsfondet i planperioden.

	2022	2023	2024	2025	2026
Deflatorjustering		2,89	2,89	2,89	2,89
Fondsstørrelse	231 000	237 664	244 521	251 575	258 833

Det er flere elementer som må tas med i beregningen av avsetning til fond. I tillegg til tidligere budsjettert bruk må nevnte kommunestyrevedtak i sak 44/2021 om å bruke 20 mkr fra disposisjonsfond for å fullfinansiere Os-prosjektet medregnes. Deretter tilkommer inndekning av egenkapitalfinansiering i investeringsprosjekter.

Fondsoppbygging	2022	2023	2024	2025	2026
Saldo 01.01		231 652	238 933	244 863	262 435
Budsjettert bruk	-	5 540	- 5 540	- 5 540	- 16 182
Bruk Os-prosjekt	-	5 000	- 5 000	- 5 000	- 5 000
Budsjettert avsetning		4 000	4 000	15 642	5 000
EK-finans inndekn.		6 891	5 540	5 540	5 540
Utbytte		6 930	6 930	6 930	6 930
Saldo 31.12 *	231 652	238 933	244 863	262 435	258 723

Dersom det skulle oppstå driftsår med merforbruk i perioden vil dette kunne medføre en annen inndekningsrate enn presentert i tabellen over, og motsatt dersom det oppstår driftsår med mindreforbruk som vedtas avsatt til disposisjonsfondet. I 2025 ser vi en økt avsetning som er lagt til bruk i 2026 på om lag 10,5 mkr.

Fellesinntektene samlet

Samlet sett gir dette følgende fellesinntekter til fordeling drift.

Økonomiplan for 2023-2026

	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
Rammetilskudd	-1 083 313	-1 128 725	-1 169 729	-1 194 352
Inntekts- og formuesskatt	-883 267	-910 434	-938 815	-968 106
Eiendomsskatt	-92 826	-90 250	-88 324	-88 324
Andre generelle driftsinntekter	-1 750	-800	-800	-800
	-2 061 156	-2 130 208	-2 197 668	-2 251 582
Renteinntekter	-13 206	-17 749	-24 157	-24 157
Utbytter	-6 930	-6 930	-6 930	-6 930
Renteutgifter	60 132	82 271	92 448	98 771
Avdrag på lån	113 044	118 661	119 813	131 353
	153 040	176 253	181 174	199 037
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	18 019	17 160	16 250	23 580
Bruk av dispfond	-10 541	-10 541	-10 540	-21 182
Avsetning til disp.fond	18 821	17 470	28 112	17 470
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0
	26 299	24 089	33 822	19 868
Sum fellesinntekter til fordeling	-1 881 818	-1 929 867	-1 982 674	-2 032 679

Driftsrammer

Foreslåtte driftsrammer basert på framskrivninger og foreslåtte tiltak. Se detaljer i tjenesteområdenes kapitler.

	2023	2024	2025	2026
Fellesområder	0	0	0	
Sentraladministrasjon	103 310	106 462	109 823	113 193
Kommunalavdeling Undervisning & Oppvekst	748 024	761 245	786 550	811 923
Kommunalavdeling Helse og mestring	701 969	722 806	747 113	771 487
Kommunalavdeling Teknisk	101 391	101 695	104 969	108 253
Fellesfunksjoner	30 565	34 515	38 743	25 997
VAR og Havn	0	0	0	0
Samfunn og samskaping	191 775	194 986	193 968	200 351
	1 877 035	1 921 709	1 981 166	2 031 204

Styringsparametre

§ 5-7 i forskriften stiller krav til at både budsjett- og økonomiplandokumentene skal inneholde oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser.

Bestemmelsen presiserer kravet i kommuneloven § 14-4 andre ledd andre punktum. Bestemmelsen innebærer at økonomiplanen og årsbudsjettet skal inneholde en oversikt over den årlige utviklingen i gjeld (lån) og andre vesentlige langsiktige forpliktelser (leieavtaler, forpliktelser til å yte tilskudd, og liknende) i den perioden som økonomiplanen eller årsbudsjettet gjelder for. Forskriften regulerer ikke hvordan dette skal stilles opp.

Kommunedirektøren har i nedenfor stående tabell satt opp den antatte utviklingen i langsiktig lånegjeld, samlede leieutgifter, samt samlede tilskuddsutgifter. Det gjøres oppmerksom på at utviklingen i langsiktig lånegjeld fordrer at investeringsprogrammet som her foreslås gjennomføres i sin helhet uten etterslep, og at leie- og tilskuddsutgiftene kun er justert med antatt prisvekst.

Langsiktige forpliktelser				
	2023	2024	2025	2026
Langsiktig lånegjeld	4 123 128 713	4 168 548 606	4 260 256 191	4 366 718 034
Herav Startlån	407 000 000	457 000 000	507 000 000	557 000 000
Herav VAR-lån	1 590 000 000	1 690 000 000	1 819 000 000	1 965 023 115
Herav øvrige lån	2 126 128 713	2 021 548 606	1 934 256 191	1 844 694 919
Langsiktige leieavtaler	34 245 122	35 101 250	35 978 781	36 885 122
Langsiktige tilskuddsavtaler	34 506 728	35 369 396	36 253 631	37 159 972

Finansielle måltall

De finansielle måltallene

Avsetning til disposisjonsfond

Indikatoren viser det budsjetterte netto driftsresultatet (avsetning til disposisjonsfond) målt i % av sum driftsinntekter fratrasket inntekter på selvkostområdet.

Teknisk beregningsutvalg anbefaler kommunene å budsjettere med et netto driftsresultat i størrelsesorden 1,75 %. Dette for å bygge opp nødvendige driftsfond, samt midler som avsettes til egenkapitalfinansiering. Dette er dog en generell anbefaling for kommunesektoren samlet sett, og er egentlig ikke ment som et årlig krav til hver enkelt kommune. Anbefalingen om et netto driftsresultat på 1,75 bygger på prinsippet om absolutt kommunal formuesbevaring. Det må derfor understrekes at TBUs normtall gjelder over tid, og det har derfor aldri vært meningen at man skal sikte mot normnivået hvert enkelt år – bare at man kretser rundt det anbefalte nivået som et gjennomsnitt over tid. I tillegg må anbefalingen sees opp mot størrelsene på kommunens disposisjonsfond.

Som tabellen under viser legges det i dette budsjettet opp til en gjennomsnittlig fondsavsetning på hhv 0,28%, 0,22%, 0,65% og -0,13%. Altså noe lavere enn det anbefalte nivået på 1,75 %. Årsak til negativ avsetning i år 2026 er avsetning i 2025 som skal brukes allerede i 2026. Dette nivået er i tråd med planene for en oppbygging av disposisjonsfondet til 8 % av driftsinntektene, som vi har nådd allerede ved inngangen til 2023. Kommunedirektøren anser det som tilstrekkelig i all den tid størrelsen på disposisjonsfondet er stort nok til å kunne sikre forutsigbare tjenester. Det vil ikke være god offentlig økonomistyring å bygge opp et uforholdsmessig stort fond, og fondsavsetningen må derfor sees opp mot størrelsen på fondet. Les mer om endring i måltall for fondsavsetning lenger ned.

	2023	2024	2025	2026	Gj.snitt	Langsiktig mål
Avsetning til disposisjonsfond	0,28 %	0,22 %	0,65 %	- 0,13 %	0,25 %	0,00 %

Gjeldsgrad rentebærende gjeld

Kommunedirektøren legger i dette budsjettet opp til et investeringsbudsjett som er periodisert på samme måte som i vedtatt økonomiplan 2022-2025. Med bakgrunn i forskyvninger av investeringer mener kommunedirektøren at det i denne perioden vil være fornuftig å legge inn en målsetting om at gjeldsgraden knyttet til rentebærende gjeld ikke overstiger 100% av driftsinntektene i 2023 - 2026. Samtidig legges det inn en langsiktig målsetting om at denne gjeldsgraden skal tilbake på 2018-nivå som var 75 % innen 2038.

	2023	2024	2025	2026	Langsiktig mål
Gjeldsgrad rentebærende gjeld	< 100 %	< 100 %	< 100 %	< 100 %	75 %

Den gjelden som i sin helhet betales av andre enn kommunen selv holdes utenfor gjeldsgradsindikatoren. Dette fordi indikatoren skal være et mål på kommunekassas økonomiske bæreevne. Da bør gjeld som ikke har innvirkning på kommunens bunnlinje heller ikke være med i grunnlaget. Kommunens andel lån som tilhører VAR-sektoren, samt lån staten yter både rente og avdragskompensasjon til holdes utenfor. Gjeld knyttet til resterende låneportefølje omtales i det videre som "rentebærende gjeld". Grafen under viser at Halden kommune vil holde seg innenfor målsettingene dersom forutsetningene i investeringsrammene holdes. Gjennomsnittet i planperioden vil da ikke overstige 100 % av driftsinntektene.

	2023	2024	2025	2026	Gj.snitt	Langsiktig mål
Gjeldsgrad rentebærende gjeld	96,87 %	97,13 %	95,58 %	98,97 %	97,14 %	75 %

Fondsbeholdning

Som beskrevet i avsnittet om bruk og avsetning til fond har kommunedirektøren tidligere uttalt et mål om en størrelse på disposisjonsfondet som tilsvarer 8 % av korrigerte driftsinntekter. Dette er et mål som nås allerede ved inngangen til planens første år, og kommunedirektøren anser det som tilstrekkelig til å sikre forutsigbare tjenester. Det legges derfor opp til en endring i måltall hvor man benytter seg av en deflatorjustering. Fondet er tenkt til å dekke tre forhold; - dekke svingninger, dvs engangsutgifter eller bruk av fond i påvente av effekt av tiltak, - som en buffer for å dekke uforutsette renteøkninger og - til å dekke egenkapitalfinansiering på 25 % av investeringsbehovet.

	2022	2023	2024	2025	2026
Deflatorjustering		2,89	2,89	2,89	2,89

Økonomiplan for 2023-2026

Fondsstørrelse	231 000	237 664	244 521	251 575	258 833
----------------	------------	------------	------------	------------	------------

Indikatorer

Som ledd i innføringen av helhetlig styring, ble det fra og med 2014 innført styringsindikatorer i alle kommunalavdelinger. Parameterne vil kunne forandres over tid, sett i forhold til hva som er viktig for respektive kommunalavdelinger å holde fokus på. I dokumentet finner man de ulike kommunalavdelingene sine styringsindikatorer på kommunalavdelingens eget kapittel, de er her benevnt "Aktivitet (nøkketall)".

Investeringer i budsjett

Selvkost

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Investeringsprosjekter				
Fellesområder				
Hovedplan	110 000	110 000	110 000	110 000
VA/saneringsprosjekter				
Miljøstasjoner	500	0	0	0
Oppgradering av vannkummer	1 000	1 000	1 000	1 000
Overgang til større bunnfyllteavfalsb. "renovasjon"	1 000	1 000	1 000	0
Overvannstiltak	5 000	5 000	5 000	5 000
Pumpestasjon	1 500	1 500	1 500	1 500
Tilskudd spillemidler	2 000	2 000	2 000	2 000
Trykkavløp	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum Fellesområder	123 000	122 500	122 500	121 500
Sum	123 000	122 500	122 500	121 500

Ordinære investeringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Investeringsprosjekter				
Fellesområder				
Smarte vannmålere	5 000	5 000	10 000	15 000
Sum Fellesområder	5 000	5 000	10 000	15 000
Sum	5 000	5 000	10 000	15 000

Økonomisk lønnsom

Økonomiplan for 2023-2026

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Investeringsprosjekter Fellesområder	2023	2024	2025	2026
Deponiutvidelse Rokke	2 000	2 000	2 000	2 000
Digitalisering av IT- plattform	1 500	0	0	0
ENØK-tiltak i diverse bygninger	5 000	5 000	5 000	0
Kjøp og opparbeidelse av tomt - Rokke	8 000	3 000	13 000	13 000
Kommunal fiber	940	0	0	0
Velferdsteknologi	2 000	2 000	0	0
Sum Fellesområder	19 440	12 000	20 000	15 000
Sum	19 440	12 000	20 000	15 000

Pålegg

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Investeringsprosjekter Fellesområder	2023	2024	2025	2026
Inventar ny brannstasjon	18 750	0	0	0
Ny brannstasjon	130 370	0	0	0
Sum Fellesområder	149 120	0	0	0
Sum	149 120	0	0	0

Annet

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Investeringsprosjekter Fellesområder	2023	2024	2025	2026
Alarmsystem Vaterland/Hagegata og Søsterveien	3 000	0	0	0
Aruba wifi-punkter	1 000	0	0	0
Asfaltering grusveier	1 500	1 500	1 500	1 500
Asfalteringsprogram	5 000	5 000	5 000	5 000
Berg skole utbedring av bygningsmasse	0	42 000	0	0
Besøkssenter Gjellestad	1 500	1 500	0	0
Bevaring Konservativen	0	2 000	2 000	0
Det digitale skoleløftet	6 000	6 000	6 000	0
Digital infrastruktur HKK	140	140	140	0
DNBE	0	5 000	0	0
Egenkapitalinnskudd HKP/KLP	1 050	1 050	1 050	1 050
Forprosjekt Festningstunell	0	0	2 000	0
Infrastruktur i kommunale bygg	2 000	0	0	0

Økonomiplan for 2023-2026

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Investeringsprosjekter	2023	2024	2025	2026
Justering investeringsramme	12 405	300	0	0
Kunstgressbane Strupe og Tistedal	0	0	0	2 500
Maskininvestering Rokke	2 100	0	0	2 500
My digital city	500	500	500	0
Ny sentrumsskole inkl idrettshall	344 270	0	0	0
Ny svømmehall	0	0	170 000	180 000
Nytt eldresenter	0	0	5 000	100 000
Karrestad				
Oppgradering av anlegg for gående og syklende	2 500	2 500	2 500	0
Oppgradering av gatelys	1 000	1 000	1 000	1 000
Oppgradering av grønt- og fellesarealer	300	300	0	0
Oppgradering av ringeanlegg (kirke)	230	650	0	0
Oppgradering Os kapell	3 300	0	0	0
Reserve mannskapsbil	8 125	0	0	0
Samlokalisere dagsentertilbud for funksjonshemmede	26 000	0	0	0
Tiltak lekeplasser utenfor off.bygg	400	400	400	400
Trafikksikkerhetstiltak kommunedelplan	1 500	1 500	1 500	1 000
Trygghetsboliger	500	500	0	0
Turstier/grøntdrag i sentrum	300	0	0	0
Universell utforming off bygninger	400	400	0	0
Utbygging av bredbånd	5 000	1 000	0	0
Varebil med plan og kran (brann)	0	1 250	0	0
Sum Fellesområder	430 020	74 490	198 590	294 950
Sum	430 020	74 490	198 590	294 950

Kommunens tjenesteområder

Sentraladministrasjon

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunedirektørens (administrasjonssjefens) oppgave fremgår av kommunelovens § 23.

Kommunedirektøren og Kommunedirektørens ledergruppe (KLG) har ansvaret for å fremme forslag til overordnet strategi og planverk til politisk behandling, gjennomføre politiske vedtak, utvikle og gjennomføre handlingsplaner, tilrettelegge for lokal samfunnsutvikling, samt utøve det overordnede lederskapet av kommunens virksomhet.

De ulike fagområdene i sentraladministrasjonen som i dag rapporterer til Kommunedirektøren har som hovedoppgave å bistå politisk myndighet og kommunalavdelingene i deres virksomhet, yte juridisk bistand samt å ivareta kontakten mot myndighetene vedrørende forhold som berører kommunen som helhet.

Stabsfunksjonene personal og økonomi har som hovedoppgaver å gi kommunalavdelingene og enhetene bistand, råd, veiledning og oppfølging, slik at de i størst mulig grad kan fokusere på tjenesteproduksjonen. En av hovedoppgavene er å utvikle systemer og rutiner innenfor ulike områder, slik at lover og forskrifter ivaretas, samtidig som ressursene disponeres effektivt. Stabsfunksjonene skal gjennom gode systemer sørge for å ivareta rettsikkerhet, likebehandling og effektivitet i forvaltningen. I tillegg har de flere løpende driftsoppgaver som for eksempel føring av regnskap, fakturering, lønnsutbetalinger, økonomirapportering, lønnsforhandlinger, oppfølging av lærlingeordningen, rapporteringer og utarbeidelse av retningslinjer og planer på ulike nivåer.

Området Digitalisering, IT og utvikling ivaretar mange sentrale funksjoner for hele kommunen. Ansvarsområdet omhandler post- og arkivtjenester og IT-drift med service og support for hele kommunen. Ansvar for Anskaffelsesavdelingen ligger også her med primæroppgaver knyttet til anskaffelser og rammeavtaler. Politisk sekretariat inngår også med blant annet ansvar for alle momenter knyttet til administrering, gjennomføring og videooverføring av politiske møter - og ansvar for gjennomføring av Stortings- og Kommunevalg. Digitalisering, IT og utvikling ivaretar også ledelse av konkrete utviklingsprosjekter som utbedring av mobil- og bredbånddekningen i kommunen og oppgradering av digital infrastruktur internt. Innovasjons- og digitaliseringsarbeidet ledes fra dette området og formålet er at kommunen forbereder seg, utvikler seg og gjerne er i forkant av nasjonale strategier knyttet til digitalisering og utvikling.

Utfordringer og strategi

Perspektivmeldingen og statistiske prognoser peker på betydelige utfordringer i årene fremover knyttet til demografi og evnen offentlig sektor vil ha til å yte nødvendige tjenester. For å møte utfordringene og det økende gapet mellom tilgang på ressurser og behov for tjenester, er det nødvendig å være i kontinuerlig utvikling og stadig prøve ut nye måter å levere tjenester på. Å utvikle løsninger som bygger opp under innbyggernes mulighet til en selvstendig og autonom hverdag vil bli mer og mer viktig. Det har skjedd mye innenfor teknologi og digitalisering de siste årene, men arbeidet vil og må fortsette med stor kraft også i årene fremover. Det er utfordrende å endre arbeidsmetoder og ta i bruk ny teknologi. Ikke minst er det krevende å gjennomføre endringer som bidrar til å oppnå nødvendige effektiviseringseffekter.

Hovedmålet i den nasjonale digitaliseringsstrategien 2019-2025 handler om å tilrettelegge for en enklere hverdag for innbyggere og næringsliv. Halden kommunes visjon for digitalisering er å være fremtidsrettet og nyskapende. DigiViken har tatt over mye av arbeidet som er startet opp i DigiViken Øst I DigiViken samarbeider Fylkeskommunen og alle kommunene i Viken om mange elementer knyttet til digitalisering av offentlig sektor.

Alt dette henger godt sammen og sentraladministrasjonens oppgaver og rolle handler om å utvikle og tilrettelegge for en optimalisert organisasjon som bygger opp under disse målene og tiltakene. Det handler om å ta i bruk relevant teknologi, automatisere oppgaver og prosesser, etablere gode løsninger, verktøy og bygge den digitale kompetansen i organisasjonen og hos innbyggerne. Dette skal tilrettelegge for en enklere og mer effektiv hverdag internt, samt enklere hverdag for innbyggere og næringsliv som raskt og enkelt finner frem og samhandler med kommunen digitalt. Det handler om digitale løsninger og verktøy og det handler om kompetanse internt og hos innbygger.

I perioden 2023-2026 fortsetter en betydelig satsning på å bygge ut fiber og mobilt bredbånd der dekningen er dårlig eller manglende i Halden kommune. Tilknytning til nett er en forutsetning for hjemmeskole, digitale løsninger i helsetjenesten, hjemmekontor og øvrig næringsvirksomhet. Tilgang på internett er en forutsetning for å kunne effektivisere og benytte nye tjenestemodeller der digitale verktøy er en del av løsningen. I hovedsak er det private aktører som bygger ut bredbånd i Norge, men i distriktene rundt sentrum og tettbygde områder må det i større grad jobbes via et samarbeid for å utvide bredbånddekningen. Halden kommune har i de siste årene søkt og fått midler fra NKOM men for å nærme oss en tilfredsstillende og god dekning må det suppleres med lokale prosjekter.

Halden kommune er i forkant på mange områder og IT-strategien legger til grunn en dreining mot skybaserte løsninger. Flere program er allerede over på slike løsninger og stadig flere program klargjøres for sky-basert drift. Halden kommune har valgt å "ta hjem" ansvaret for IT-driften etter mange år der ansvar for drift har vært satt ut til privat aktør. Dette gir oss bedre kontroll og raskere omstillingsevne. Endringer som dette vil være nødvendige, samtidig erfarer vi at det krever tålmodighet og innsats for å etablere nye løsninger på nye måter.

Den senere tids hendelser (for eksempel dataangrepet mot Østre Toten og krigen i Ukraina) viser at informasjonssikkerhet og personvern må prioriteres høyt også i perioden fremover. Vi er en organisasjon og et samfunn som har blitt svært avhengig av digitale verktøy. Det gir enorme muligheter, men samtidig øker behovet for å sikre tilganger og at løsningene er robuste og trygge. Derfor er det nødvendig å styrke satsingen på informasjonssikkerhet, slik at kommunen ivaretar både pålagte og nødvendige tiltak knyttet til dette arbeidet. Konsekvensen av et omfattende dataangrep kan være svært kostnadskrevende og ikke minst utfordre evnen til å yte nødvendige tjenester.

Politisk sekretariat er på mange måter selve "navet" i samspillet mellom administrasjonen og det politiske nivået. Det er vesentlig at det er god flyt i saksproduksjonen, møteinnkallinger, gjennomføring av møter og protokollering. Det tilstrebes å ha god dialog og et godt samarbeid med aktører i organisasjonen og representanter for å avklare spørsmål og eventuelle problemstillinger fortløpende.

Sentraladministrasjonen består av nøkkelpersoner som ofte er alene om å utføre sine oppgaver. For å redusere sårbarhet og sikre god kvalitet er det viktig at manuelle oppgaver og prosesser automatiseres og digitaliseres der det er mulig. Det vil i tillegg være viktig med et tettere samarbeid mellom avdelingene i sentraladministrasjonen. For at Halden kommune skal være organisasjon med høy grad av enhetlig praksis, som har effektive prosesser og som unngår parallelle utviklingsløp, trengs det en sterk sentraladministrasjon med nødvendige ressurser. Sentraladministrasjonen skal

bygge opp under felles kompetanseområder, felles rutiner og retningslinjer for hele organisasjonen. Det skal bygges opp under kompetansedeling på tvers av fagområder og avdelinger, slik at organisasjonen hever kvaliteten og effektivitetskraften totalt sett. Godt samarbeid internt og medarbeidere som vil finne nye løsninger er faktorer som fremmer innovasjon. Gjennom å motivere og stimulere våre medarbeidere til endringsvilje og medvirkning øker vi våre sjanser til å lykkes.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	95 891	95 891	95 891	95 891
Vedtak forrige periode				
Brukerombud	350	350	350	350
Effektivisering, automatisering og digitalisering av arbeidsprosesser	-227	-415	-497	-497
Pris og lønnsvekst	783	3 823	6 956	6 956
Rammereduksjon	1 221	1 221	1 221	1 221
Sum Vedtak forrige periode	2 127	4 979	8 030	8 030
Lønns- og prisvekst				
Justering deflator	292	592	902	4 272
Sum Lønns- og prisvekst	292	592	902	4 272
Konsekvensjustert budsjett	2 419	5 571	8 932	12 302
Sum Budsjettallokering	5 000	5 000	5 000	5 000
Nye tiltak og realendringer budsjett	5 000	5 000	5 000	5 000
Konsekvensjustert ramme	103 310	106 462	109 823	113 193
Ramme 2023-2026	103 310	106 462	109 823	113 193

Vedtak forrige periode

Effektivisering, automatisering og digitalisering av arbeidsprosesser

Kommunalområdet har jobbet med innretninger innenfor områdene effektivisering, automatisering og digitalisering, der det vil være mulig å hente ut effekter på litt sikt. Kommunalområdet har videre ikke begrenset arbeidet til kun å gjelde kommunalområdet isolert, men løsningene og effektene det er sett på gjelder hele den administrative delen av kommunen.

Tiltakene/innretningene innenfor områdene effektivisering, automatisering og digitalisering henger nøye sammen og omtales/foreslås i en samlet beskrivelse.

I dag brukes det en del ressurser på rapportering og sammenstilling av data. I tillegg ser vi at de samme rapportene og uttakene av data også skrives ut på printer. Dette ser vi gjennom hele prosessen (fra registrering av data til uttak av data), og her må vi øke både bevisstgjøringen og den digitale kompetansen slik at prosessene både kan effektiviseres tidsmessig og kostnadmessig mtp printing.

Sentraladministrasjonen benytter en del dataverktøy som brukes over hele kommunen, men hvor eierskapet og «superbrukerfunksjonen» ligger sentralt. Her skal vi sette i gang en prosess sammen med tjenestene, hvor vi skal se på hvordan kommunen som helhet kan bruke systemene bedre og mer effektivt, slik at vi sikrer at data kun registreres en gang, og at vi får tilpasset antall lisenser ect. til det faktiske behovet. I kjølvannet av dette skal det også vurderes om det vil være hensiktsmessig å

budsjettere/belastet lisenser ute på avdelingene for i større grad bevisstgjøre og ansvarliggjøre det faktiske kostnadsstedet.

For å få til dette må vi øke den digitale kompetansen, samt øke bevisstgjøringen rundt de valgene som tas gjennom disse arbeidsprosessene.

Vi har i dag allerede samarbeid med andre som f.eks Sarpsborg kommune som i dag utfører innfordringen av kommunale krav og gebyrer for oss, samt tar over driften av «sikret sone» for oss. Vi har også et bredt samarbeid med Digital viken øst (DVØ) som er et initiativ fra flere østfoldkommuner for å sikre størst mulig grad av samhandling og få fart på den digitale transformasjonen. Slike samarbeid er viktig for oss av flere grunner; det gir oss viktig tilgang på kompetanse og verktøy vi ikke kan prioritere å ha selv, og det gjør oss mindre sårbare på oppgaver der vi ikke kan prioritere å ha «tvillingkompetanse». Der det kan være hensiktsmessig må vi jobbe strukturert og målrettet for å få flere slike samarbeid opp å gå i årene som kommer.

Med dette mener vi at vi skal ha kontinuerlig fokus på at vi gjør de riktig oppgave, til riktig tid, til riktig nivå. Slik ressursituasjonen er og vil være for kommunalområdet fremover er det viktig at de arbeidsprosessene vi gjør gjøres så effektivt som mulig, og i all hovedsak kun består av «need to do» oppgaver. Vi tenker oss i første omgang en prosess sammen med enhetene i kommunen der vi går igjennom krav og forventninger til det vi gjør, hva vi kan gjøre annerledes, og hva vi eventuelt kan slutte å gjøre. Videre tenker vi at oppgaver vi har hvor innsatsen reguleres av et lovverk, må ha som mål at skal utføres i hht. Lovkravet, men ikke noe mer.

Som følge av koronasituasjonen og hjemmekontor har vi endret «kontorplassbehovet» vårt. Der vi før opplevde at medarbeidere var avhengige av den faste plassen og mye utstyr ser vi nå at de fleste kan utføre de samme oppgavene hjemme kun med en laptop. Det er ikke ønskelig at noen sitter kun på hjemmekontor, men en kombiløsning bør være gjennomførbart når det åpnes opp for å jobbe på rådhuset igjen. Med en kombiløsning kan flere dele kontor – bruke den samme plassen ulike dager – hvis man i tillegg har noen arbeidsstasjoner som kan benyttes dersom man trenger å være på kontoret samtidig. Elementer som må vurderes er hvilke krav det er til hjemmekontoret – hvilke plikter har arbeidsgiver, hvilke rettigheter har arbeidstaker mm. En slik løsning vil også kunne være med å redusere «tidsklemma» for de ansatte og samtidig skape rom i form av arealer for arbeidsgiver. Årsak til at vi ikke ønsker fullt hjemmekontor er at vi ser at det er vanskeligere å opprettholde arbeidsmiljø og samhold på avstand. Det er derfor viktig å legge til rette for samhandling og samarbeid, i tillegg til å utnytte fleksibiliteten vi har opparbeidet oss gjennom det siste året.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Andel forsinkelser som skyldes tekniske feil eller politiske sekretariat		5,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Andel heltidsansatte		0,0 %	51,0 %	56,0 %	61,0 %	66,0 %	71,0 %
Andel oppfølgingssamtaler med ansatte som har vært ute av arbeid i 2 år ihht		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Økonomiplan for 2023-2026

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
kommunens sykefraværsoppfølgingsrutiner							
Andel saker sendt til politiske utvalg senest 8 dager før møtedato		87,6 %	96,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Kommunalavdeling Undervisning & Oppvekst

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunalavdelingen for undervisning og oppvekst ivaretar oppgaver som er av stor betydning for barn og unges oppvekst i Halden. Avdelingen har et stort spenn av oppgaver og til sammen 21 enhetsledere fra henholdsvis skoler, barnehager og enhetene knyttet til Familiens hus, rapporterer til kommunalavdelingen. Avdelingen består av direktør og en stab på til sammen fem personer.

Utfordringer og strategi

Utfordringene er kjent innenfor sektoren og kan kort oppsummeres på følgende måte: Fallende barnetall, nasjonal og lokal endring i demografisk utvikling, strukturer som ikke er tilpasset behov og utvikling i barnetall og som gjør at driften blir dyrere enn ønskelig. En må i denne sammenheng også konstatere at mange barn i Halden har behov for ekstra og vedtaksfestet hjelp og oppfølging i barnehage og grunnskole. Også dette har en økonomisk effekt på enhetene og for avdelingen.

Et demografisk skifte har vært ventet i Norge over lang tid. Den store etterkrigsgenerasjonen går av med pensjon og fødselsratene er synkende.

Fra etterkrigstiden og frem til i dag har det kommet til et stort nasjonalt skifte i den demografiske sammensetningen: I 1950 var 13 % av befolkningen i førskolealder. Eldre over 67 år utgjorde 8 %. 50 år senere var bildet snudd på hodet: Befolkning i førskolealder utgjorde 8 %. Eldre over 67 år utgjorde nå 13 %. (Hagmann 2015).

Fra Perspektivmeldingen tegnes det en ny virkelighet: Fra om lag 2030 vil det mangle 5 mrd kr hvert år for å opprettholde dagens velferd. Samfunnet må starte omstillingen allerede nå.

Når en skifter perspektiv fra de store linjene og over til vår egen kommunalavdeling, så vil en raskt få øye på de samme faktorene som er beskrevet over: I perioden frem til 2030 blir det færre barn i alderen 0-15 år. Dette utviklingstrekket vil i sin tur utløse ei ny utfordring; de økonomiske overføringene vil reduseres. Vi må løse oppgavene våre på en annen måte enn det vi gjør i dag.

For skolene har WSP gjennomført ei utredning av skolestruktur og av skolegrenser. Endringer i Opplæringslova er meldt for 2023 og trolig går en fra «nærskoleprinsippet» til «nærmiljøprinsippet» - dette vil trolig gi kommunene større handlefrihet når det kommer til hvilke elever som skal starte på hvilke skoler. Rapporten peker ikke på umiddelbare løsninger, men foreslår nye utredninger etter 2023.

Selv om utfordringene er kjente så kan de ikke ses bort fra: Skoler som for kort tid siden hadde store utfordringer med å få plass til elevene, opplever nå, bare få år etterpå, at elevtallet har sunket

betydelig, og at det skal gå videre ned. Gimle og Hjortsberg har fått sitt elevgrunnlag betydelig redusert de siste årene.

Selv om hovedlinja er en betydelig reduksjon i elevgrunnlag for kommunen, så ser en likevel at noen skoler står fremfor en topp i elevtallet som vil utfordre kapasiteten. Risum har allerede strukket elevkapasiteten og nye lokaliteter er nødvendige. Andre skoler vil innenfor samme periode både oppleve økninger og nedganger i elevtallet på kortere sikt, men på lengre sikt vil elevtallet synke når en legger prognosene til grunn. Både skolestruktur og skolegrenser vil være viktige retningsgivere for de kommende årene.

Utfordringene i barnehagesektoren har vedvart over tid: Barnetallet har hatt en jevn nedadgående kurve siden 2014. Framskrivningen peker på ytterligere nedgang i barnetallet de neste årene. Prognosen peker på at barnetallet skal synke med ca. 100 barn fram til 2024. Frem til 2034 vil det ikke komme en økning i barnetallene utfra dagens nivå.

Halden kommune har over en lengre tidsperiode bygd ned det kommunale barnehage tilbudet. I Norconsults utredningen våren og høsten 2020, pekes det på en rekke store utfordringer utover nedgangen i barnetallet: Allerede betydelig overkapasitet på barnehageplasser totalt i kommunen. Mange barnehager, både i privat og kommunal regi, er ikke driftseffektive og vil få, eller har allerede fått utfordringer med driftsgrunnlaget sitt. Utredningen pekte også på at mange av de kommunale barnehagene hadde funksjonelle mangler og lav pedagogisk funksjonalitet. Norconsult beregnet tre konsepter for videre drift og utvikling av det kommunale barnehage tilbudet. Det anbefalte konseptet viste til en gradvis nedleggelse av dagens kommunale barnehager, og deretter opprettelse av en ny og stor kommunal barnehage. I desember 2020 ble det vedtatt at kommunen skulle utrede en ny barnehagestrategi, hvor blant annet klimaavtrykk og inkludering skulle stå sentralt. Denne utredningen er nå ferdig. I budsjettvedtaket for 2022 så ble det gjort vedtak om at det skulle utformes en barnehagestrategi fra administrasjonen. Denne er for tiden i prosess.

Flere av de kommunale barnehagene nærmer seg et punkt hvor de er blitt så små, at driften raskt blir sårbar av selv mindre endringer. Nasjonale normer tilsier at bemanningen skal baseres strengt på barnetall. Dette skaper utfordringer i små barnehager, utfordringer som i sin tur raskt forplanter seg videre til driftstilskuddet som skal beregnes til de private aktørene. Jo mindre og sårbare de kommunale enhetene er, jo større blir utslagene når en skal beregne de private tilskuddene. Et barn alene kan utløse store økonomiske forskjeller når barnehagene er små.

På individnivå er det fortsatt slik at skolene har utfordringer knyttet til utøkende bruk av ressurser til spesialpedagogiske tiltak og ivaretagelse av elever med store behov. I de siste fremlagte Kostratallene, så er hele 10,1 % av elevene i skolen knyttet til et spesialpedagogisk tiltak. Dette betyr at det vurderes slik at det ikke er mulig å finne tilpasninger i klasserom og undervisningen for tilnærmet en av ti elever i Halden kommune. Dette er et høyt tall og det er over det nasjonale snittet for spesialundervisning. Det skal i denne sammenheng påpekes at levekårsundersøkelser over år, har påpekt utfordringer, og som i sin tur kan utløse behov spesielle tiltak.

Med utgangspunkt i formålet med Oppfølgingsordningen, har administrasjonen startet opp et kvalitetsutviklingsarbeid med alle våre barne- og ungdomsskoler. Målsettingen er å få en mer inkluderende praksis i skolene. Inkludering handler om å tilpasse læringsmiljøet til mangfoldet blant barn og elever, og gi alle reell mulighet til å delta i det faglige og sosiale fellesskapet.

Innenfor barnehagesektoren er det fortsatt et økende behov etter individuelle tilretteleggingstilskudd for barn med funksjonsnedsettelse. De fleste tiltak som ytes har en betydelig kostnadsramme og er

gjerne direkte knyttet til tildeling av personressurser. Over tid har ressursene til disse rettighetene fått en stadig utøkende økonomisk utfordring knyttet til seg.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	753 187	753 187	753 187	753 187
Skatt og rammetilskudd				
Tilskudd private bhg	-182 224	-169 967	-169 165	-169 165
Sum Skatt og rammetilskudd	-182 224	-169 967	-169 165	-169 165
Tekniske justeringer				
Tilskudd private bhg	182 224	169 967	169 165	169 165
Sum Tekniske justeringer	182 224	169 967	169 165	169 165
Vedtak forrige periode				
Administrativ ressurs barnehage	175	175	175	175
Familiens hus	436	436	436	436
Læringsmiljøteam	1 400	1 400	1 400	1 400
Meråpne skoler	-500	-500	-500	-500
Nedleggelse av Bergknatten barnehage	-1 855	-4 835	-9 005	-9 005
Nedleggelse av Bjørklund barnehage	-1 930	-1 930	-1 930	-1 930
Nedleggelse av læringsmiljøteamet	-1 400	-1 400	-1 400	-1 400
Pris og lønnsvekst	20 540	41 589	65 130	65 130
Rammetilføring	3 797	9 613	6 466	6 466
Rammetilføring	-2 415	-2 415	-2 415	-2 415
Reversering Bergknatten barnehage	-1 320	-1 320	-1 320	-1 320
Reversering Bjørklund barnehage	-1 380	-1 380	-1 380	-1 380
Teknisk justering tiltak	2 610	7 570	15 058	15 058
Tilbakeføring av midler	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Tilskudd private bhg	-6 597	-18 854	-19 656	-19 656
Sum Vedtak forrige periode	5 561	22 149	45 059	45 059
Lønns- og prisvekst				
Justering deflator	2 276	4 602	6 997	32 370
Sum Lønns- og prisvekst	2 276	4 602	6 997	32 370
Konsekvensjustert budsjett	7 837	26 751	52 056	77 429
Konsekvensjustert ramme	761 024	779 938	805 243	830 616
Innsparingstiltak				
Skolesektoren	-13 000	-18 693	-18 693	-18 693
Sum Innsparingstiltak	-13 000	-18 693	-18 693	-18 693
Nye tiltak og realendringer budsjett	-13 000	-18 693	-18 693	-18 693
Ramme 2023-2026	748 024	761 245	786 550	811 923

Vedtak forrige periode

Administrativ ressurs barnehage

Hvorfor:

Hver av de seks kommunale barnehagene har en administrasjonsressurs tilsvarende 100% styrerstilling. Til tross for nedgang i barnetallet over tid og at den enkelte styrer dermed har blitt nærmeste leder for stadig færre ansatte, er administrasjonsressursen uendret.

Lederressursen i de kommunale barnehagene er høyere enn i de private og i andre kommuner vi sammenligner oss med (Jfr. BASIL). I de andre kommunene er gjennomsnittet 13 årsverk pr. 100% leder, mens i Halden er det tilsvarende tallet 10.

I den vedtatte økonomiplanen fastslås det at ressursene som brukes til administrasjon i de kommunale barnehagene må avstemmes med de nasjonale gjennomsnittene for barnehager i Norge. Dette vil i sin tur også bidra til at driftstilskuddene til private barnehager kan reduseres.

Hva blir resultatet?

De kommunale barnehagene får en administrasjonsressurs tilsvarende private barnehager i Halden og tilsvarende sammenlignbare kommunale barnehager i resten av landet.

Samlet utgift til barnehager i Halden blir redusert ved at tilskuddet til private blir mindre.

Alternativer:

Alternativet kan være at en ikke endrer administrasjonsressursen. At leder har god tid til ledelse og administrasjon kan ha åpenbare fordeler. Administrativt arbeid og annen viktig oppfølging kan enklere gjennomføres dersom hver leder har all sin tid avsatt til blant annet slike formål.

Hvilke positive og negative effekter kan dette få?

Positive: Den positive effekten vil først og fremst være av økonomisk art, men det er også et mål at barnehagenes samlede ressurser benyttes mer til direkte arbeid med barna enn til administrative oppgaver. En vil også være mer i overensstemmelse med sammenlignbare kommuner og med de private barnehagene i kommunen.

Negative: Dette betyr en endring i barnehagestyrernes arbeidshverdag og en må tilpasse seg en annen måte å drifte barnehagene på enn det som har vært tilfelle tidligere.

Økonomisk effekt:

Effekten av tiltaket er avhengig av hvor mange kommunale barnehager man har ved oppstart av barnehageåret 2022/2023. Gitt forslag om nedleggelse av to kommunale barnehager, er premisset for anslått effekt at man har fire kommunale barnehager på dette tidspunktet.

Effekten i 2022 er større enn i 2023, fordi det i 2022 fortsatt er seks barnehager frem til sommeren, og et større potensial for å redusere lederressurs. Fra 2024 er forventet innsparing på driftstilskuddet til private barnehager regnet inn, som følge av reduserte utgifter til lederressurs i kommunale barnehager to år før. Dette gjør at samlet innsparing øker relativt kraftig fra dette året.

Dersom ingen barnehager legges ned fra august 2022, vil potensialet for innsparing knyttet til lederressurs i kommunale barnehager være større enn det som er anslått i tabellen over.

Familiens hus

Det legges opp til at en mindre del av samlet inndekningsbehov for 2022, håndteres innenfor sektor Familiens hus.

Framskrivningene av antall barn/elever i kommunen fram mot 2025, tilsier at det kan være et visst økonomisk handlingsrom innenfor sektoren, jo lenger ut i fireårsperioden vi kommer. I 2022 vil det

imidlertid være ca samme antall barn som det er nå, og eventuelle innsparinger må oppnås på annen måte.

Det foreslås derfor et innsparingstiltak som håndteres som ett eller flere engangstiltak innenfor sektoren i 2022.

En samlet effekt av tiltaket i 2022 på 0,4 mkr anses som realistisk.

Når elevtallene og barnetallene går ned, så er det sannsynlig at tjenestene som står i sammenheng med skoler og barnehager også vil kunne redusere sine aktiviteter. For å tilpasse seg de synkende barnetallene, og dermed de synkende økonomiske overføringene, så må enhetene i kommunalavdelingen, i utgangspunktet redusere sin aktivitet i takt med det synkende barnetallet. I dette perspektivet må en både se på helheten i tjenester og på deler av tjenester som tilknyttede enheter leverer. PPT, Helsestasjonen og Tilrettelagt tilbud barnehage vil bli direkte berørt når de demografiske endringene nå slår inn. Også Barnevernet vil kunne bli berørt av nedgangen i barnetallene. En del av tjenestene det her pekes på, ligger imidlertid under nasjonale anbefalinger eller normtall, og det vil derfor være hensiktsmessig å rette et noe økt handlingsrom inn mot å styrke kapasiteten innenfor områder hvor det er behov for mer forebygging og tidlig innsats. Målet er at dette på sikt skal gi reduserte kostnader for de kommunale tjenestene sett under ett.

SSB har gjort følgende framskrivning av antall barn i barnehage og elever i grunnskole for Halden kommune i neste fireårsperiode:

År	2021	2022	2023	2024	2025
Barnehage (1-5 år)	1503	1481	1450	1410	1425
Grunnskole (6-15 år)	3640	3654	3648	3619	3518
Totalt	5143	5135	5098	5029	4943
Endring (fra 2021)		-8	-45	-114	-200

Tabellen viser at i 2022 vil antall barn i barnehage/elever i grunnskole ligge på ca samme nivå som i dag. Fra 2023 kan ventes en nedgang på ca 1 % barn/elever, deretter ca 2 % i 2024 og 4 % i 2025. Dette kan gi en mulighet for å vri innsatsen mot forebygging og tidlig innsats, rettet inn mot de områdene som trenger det mest.

Nedleggelse av Bergknatten barnehage

Hva handler dette om:

Bergknatten barnehage er en 3-avdelings barnehage som er lokalisert sammen med Berg skole. Barnehagen har i dag 7 ansatte og 28 barn. Barnehagen er en av de eldre kommunale barnehagene i Halden kommune.

Hvorfor:

Prognosene for barnetallsutviklingen i Halden peker tydelig i retning av at antallet barn i barnehagealder vil synke i første delen av den neste tiden.

Nedleggelse av Bjørklund barnehage

Hva handler dette om:

Bjørklund barnehage er en 3-avdelings barnehage som er lokalisert i området Låby/Karrestad. Barnehagen har i dag 9 ansatte og 33 barn. Barnehagen har en spesiell arkitektonisk utforming som

den deler med den nå nedlagte Tistedal barnehage. Barnehagen er en av de eldste kommunale barnehagene i Halden kommune.

Hvorfor:

Prognosene for barnetallsutviklingen i Halden peker tydelig i retning av at antallet barn i barnehagealder vil synke i første delen av den neste tiårsperioden. Deretter vil behovet stabilisere seg for så å holde seg i stabilt på et lavere nivå enn det vi har i 2021. Dette vil vedvare over lang tid.

Bjørklund barnehage har betydelige behov for bygningsmessige renoveringer og oppdateringer – dette vil medføre betydelige kostnader innenfor et kortere perspektiv. Norconsult pekte på de bygningsmessige utfordringene i sin rapport fra 2020.

I sin rapport datert 08.09.21 sier Norconsult følgende: *«Halden kommune må ta sikte på å få en økonomisk effektiv drift i de kommunale barnehagene, samtidig som det gis barnehagetilbud i alle deler av kommunen og oppfyller sine plikter som barnehagemyndighet.»* Konkret betyr det blant annet at kommunen *«ikke drifter flere kommunale barnehageplasser enn nødvendig, ikke drifter flere barnehager enn nødvendig, ikke drifter større areal enn nødvendig.»*

Hva blir resultatet?

Samtlige barn i Bjørklund barnehage får tilbud om plass i annen kommunal barnehage, fortrinnsvis Karrestad, som ligger i umiddelbar nærhet. Det vil startes en overtallighetsprosess med de ansatte i barnehagen. Etter to år vil nedleggelsen og effektiviseringen gi betydelig utslag på kommunens tilskudd til private barnehager. Barnehagen vil nedlegges fra oppstart av nytt barnehageår (august 2022). Barna vil få tilbud om plass i andre kommunale barnehager.

Alternativer:

Bjørklund barnehages bygningsmasse renoveres og oppdateres til moderne standard. Dette i kombinasjon med et fint uteområde med stort potensiale, kan gi en ny og revitalisert barnehage, og vil bety det motsatte av en nedleggelse.

Hvilke positive og negative effekter kan dette få?

Positive: Bjørklund barnehage vil, dersom den skal beholdes som barnehage, måtte være gjenstand for betydelig oppgradering, noe som vil være kostbart. Det positive vil være at barn og ansatte slipper å flytte på seg, og at nærområdet fortsatt kan benytte barnehagens lekeområde.

Negative: En nedleggelse vil bety at barn og ansatte må flytte ut av kjente og kjære omgivelser, noe som kan være krevende, ikke minst for de sårbare barna.

I et barnehagemarked kan det argumenteres for viktigheten av en betydelig kommunal representasjon. I Halden har det kommunale barnehagetilbudet i en årrekke blitt nedskalert, både ved nedleggelser av hele barnehager og stenging av avdelinger. Ved å tilby plasser i andre kommunale barnehager kan det likevel være mulig å opprettholde antall barn i kommunale barnehager samlet, selv om det blir færre kommunalt eide barnehager.

Kombinasjonen av en godt innarbeidet barnehagedrift og barn som trives godt i Bjørklund barnehage er åpenbart negativt for de involverte.

Endringer og nedleggelser i skisserte skala er krevende å stå i for ansatte. Perioden fra beskjed om forslag om nedleggelse til beslutning er krevende for alle involverte. Ved en nedleggelse er det ytterligere krevende å arbeide frem til barnehagen legges ned ved barnehagens sommerferie.

For barn kan det være krevende å starte i en ny barnehage. For sårbare barn kan dette både bety tilpasningsproblemer og tilknytningsutfordringer.

Økonomisk effekt:

Effekten i 2022 og 2023 er kun knyttet til innsparingseffekter i de kommunale barnehagene som er berørt. Dette inkluderer redusert styrerressurs, bortfall av driftsutgifter knyttet til barnehagebygg, samt optimaliseringseffekt gjennom færre pedagoger og assistentårsverk. Fra 2024 er forventet innsparing på driftstilskuddet til private barnehager regnet med. Dette gjør at samlet innsparing øker relativt kraftig fra dette året.

Nedleggelse av læringsmiljøteamet

Hva handler dette om:

Læringsmiljøteamet skal bistå skoler og klasser som trenger systemisk veiledning på klasse/trinn knyttet til læringsmiljøet. Teamet består av fire personer i fulle stillinger. De ansatte har ulik utdanning og erfaring.

Hvorfor:

Læringsmiljøteamet ble opprettet for å bistå skolene med klasser med et utfordrende læringsmiljø. Enhetslederne ønsket dette teamet, og det ble opprettet for å kunne spare ressurser til miljøarbeidere i skolene.

Da teamet ble opprettet ble det plassert under en annen enhet enn PPT. De skulle være en fri instans og skulle jobbe med saker der PPT ikke er koblet inn enda. Høsten 2020 ble de lagt under PPT. Teamet har vært operativt i to skoleår.

Hva blir resultatet?

Skolene må kontakte PPT og Familietjenesten når de trenger bistand og veiledning i læringsmiljøsaker.

Alternativer:

Alternativet kan være å redusere teamets størrelse eller redusere stillingsprosentene til teamets ansatte. Det kan også være et alternativ å legge hele eller deler av stillingen til en av teamets ansatte til Familiens hus slik at Familietjenesten kunne benytte ressursen i sitt arbeid.

Hvilke positive og negative effekter kan dette få?

Positive: Ved en nedleggelse av Læringsmiljøteamet må kommunen påse at PPT arbeider mer utadrettet med systemisk veiledning og kompetanseheving i skolen.

Negative: Teamet er satt sammen av dyktige fagpersoner. Deres kompetanse er viktig for kommunen. Skolene vil kunne oppleve å stå mer alene i læringsmiljøsaker.

Innsparingstiltak

Skolesektoren

Beskrivelse av tiltaket:

Skolene i Halden kommune vil oppleve en betydelig nedgang i sitt elevgrunnlag de neste årene. Allerede i dag ser vi at skoler har opplevd til dels fundamentale endringer. Gimle skole er en av de nyere barneskolene i kommunen. For skoleåret 2012-13, var det 324 elever på Gimle, deretter har elevtallet gått gradvis ned, og for skoleåret 2021/2022 har Gimle et elevgrunnlag som viser 253 elever. En stadig reduksjon av elever har en stor betydning for en skole, og betyr i praksis at skolen drifter med betydelig lavere kapasitet enn den er bygd for. Driftsutgiftene forblir de samme, men det er færre elever og ansatte som disse skal fordeles på. Selv om skolene i dag drifter etter norm for lærertetthet ser vi at en underkapasitet på skolen gir utfordringer knyttet til organisering og ressursutnyttelse mellom 1.-4. og 5.-7. trinn, så vil en underkapasitet uansett bety at skolen ikke kan utnytte ordninger og organiseringer på samme måte som en kan når en er langt under kapasitetsgrenser, og herunder også får store variasjoner mellom klasser og trinn internt på skolen. Gimle er imidlertid ikke alene. Hjortsberg, Strupe, Prestebakke og Berg skole er også skoler som i større eller mindre grad har, eller som vil få negative kapasitetsutfordringer, som i sin tur gjør at driftsutgiftene per elev øker og effektiviteten synker. Det er viktig å si at dette i stor grad handler om faktorer som skolene ikke kan styre over når elevtallene synker: Klasserom som blir for små, klasserom som er for store, store arealer som står tomme, men likevel må vaskes og holdes ved like. Enhetene skal også ivareta sine administrative oppgaver, og så lenge enheten eksisterer vil det til slutt også være grenser for hvor langt en kan kutte de administrative ressursene, og fortsatt ivareta de pålagte og nødvendige oppgavene.

Elevtallsutviklingen i Halden kommune tilsier at det i lang tid fremover vil være god kapasitet ved de fleste skolene. Noen skoler kan likevel oppleve at de får kapasitetsproblemer. Risum ungdomsskole har det allerede, og Kongeveien skole kan også få det. Skolegrensene i Halden, slik de er nå, gir ikke optimal plassutnyttelse ved skolene. Det gir heller ikke optimal økonomisk utnyttelse.

Forslag til ny opplæringslov ble lagt ut på høring i august 2021. Forslaget viderefører prinsippet om tilhørighet til nærskolen, men legger opp til at kommunen kan tildele plass på en annen skole enn nærskolen også før den er full. For eksempel for å legge til rette for forventet vekst. Dette gir kommunen bedre forutsetninger for å kunne styre fordeling av elever opp mot kapasitet. Ny opplæringslov forventes å tre i kraft 2023. I 2024 står nye Os skole ferdig og Folkvang skole frigjøres. Det skjer dermed mange ting i samme tidsrom som endrer mulighetsrommet for strukturelle endringer av skolekretsene i Halden kommune. WSP, som leverte sin rapport om skolestruktur i Halden kommune i august 2021, anbefalte også at kommunen benyttet tidsvinduet frem til ny opplæringslov er på plass og Os skole står klar, til å se tiltak som både på kort og lang sikt kan gi bedre ressursutnyttelse. Lokal medvirkning er sentralt i dette arbeidet.

I planperioden for økonomiplanen må skolestrukturen vurderes på nytt, og det må vurderes hvordan mulighetsrommet i ny opplæringslov kan utnyttes for å få en gunstigere økonomisk og pedagogisk drift.

Det totale elevtallet vil reduseres ytterligere de kommende årene. Tabellen under viser antall elever i

grunnskolen, basert på befolkningsframskriving fra SSB. Tallene er hentet ut fra statistikkbanken 28.03.2021.

	Lav nettoinnvandring (MMML)						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
6-15 år	3 638	3 651	3 640	3 614	3 503	3 428	3 352
Flere el færre enn i 2021		13	2	-24	-135	-210	-286

Det vil alltid være usikkerhet knyttet til slike framskrivinger. Tallene bør sjekkes mot faktisk antall elever ved inngangen av hvert år.

Antall barn som er registrert i Halden kommune i statistikken, gjenspeiler ikke nødvendigvis hvor mange barn som går på skole i Halden. Forskjellen består dels i at barnetallet sjelden blir nøyaktig som beregnet i framskrivingen. Årsak til forskjellige tall kan også være barn som går på privatskole, hjemmeskole eller går på skole i andre kommuner. Det betyr at framskrivingen bør sammenliknes med faktisk elevtall. Ifølge grunnskolens informasjonssystem (GSI) er det 3466 elever i 1-10 trinn som går på offentlig skole i Halden i pågående skoleår 2021-2022. På siden analysebrettet statistikk på Udir.no oppgis elevtallet i kommunen uansett eieform å være 3531 barn i 1-10 trinn i Halden skoleåret 2021-22. Jf opplæringsloven § 2-1 har barn og unge rett til offentlig grunnskoleopplæring. Halden kommune plikter å ha kapasitet også til barna som i dag ikke går i offentlig eid skole.

Tabellen viser at i de første to årene i perioden vil antall elever ligge på noe over registreringen i GSI.

Fra 2024 ventes en nedgang på ca. 24 elever, og i 2025 en ytterligere nedgang slik at samlet reduksjon kommer på ca. 135 elever. En såpass stor reduksjon må vi kunne forvente skal gi en innsparing, gjennom noe færre antall klasser, lærere, miljøarbeidere samt noe mindre behov for spesialundervisning. Tallene viser imidlertid også at demografien ikke er en vesentlig faktor før mot slutten av fireårsperioden. Det betyr at en innsparing i første del av perioden må oppnås gjennom optimalisering av driften, bl.a. ved strukturelle grep.

Med tilnærmingen som vises til over, så antas at skolene, gjennom arbeid med å endre strukturen, samt endre skolegrensene, kan oppnå en vesentlig effektivisering.

Risum ungdomsskole har hatt kapasitetsutfordringer de to siste skoleårene. De har brukt to spesialrom som faste klasserom. Skoleåret 2022/2023 øker de med en klasse til, og har 15 klasser. Det medfører at ungdomsskolen trenger tilgang til flere klasserom enn de har i eksisterende bygningsmasse.

En annen stor utgift innenfor skolesektoren er skoleskyss til elever.

Opplæringsloven § 7-1 beskriver elevenes rett til skoleskyss. Elever i 2.-10. årstrinn som bor mer enn fire kilometer fra skolen har rett til gratis skoleskyss. For elever på 1. trinnet skyssgrensa to kilometer. Elever som har særlig farlig eller vanskelig skolevei, har rett til gratis skyss uten hensyn til avstanden til skolen.

Kostnadene til skoleskyss i Halden kommune beløper seg til 16,5 mkr i året.

Samlet effekt av tiltaket anslås til 13 mkr, fra 2023.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Barnehage

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Score i foreldreundersøkelsen (tilfredshet)		4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7
Andel godkjente helsefremmende kommunale barnehager		83,3 %	83,3 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Antall saker meldt til Drøftingsteam av kommunale barnehager		19,0	2,0	15,0	15,0	15,0	15,0

Skole

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Mobbing 7. trinn		9,4 %	9,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Mobbing 10. trinn		3,6 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Andel elever med spesialundervisning		7,5 %	11,0 %	7,5 %	7,5 %	7,5 %	7,5 %
Overgang fra grunnskole til videregående skole		98,2 %	98,2 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Motivasjon (fra Elevundersøkelsen)		3,5	3,5	4,0	4,0	4,0	4,0
Antall saker der PPT bistår med systemrettet arbeid		22,0	25,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Saker Læringsmiljøteam		19,0	54,0	40,0	40,0	40,0	40,0

Barnevern

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Andel undersøkelser innenfor frist		91,7 %	93,1 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Andel barn med tiltak som har tiltaksplan		83,1 %	83,1 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Andel barn under omsorg med omsorgsplan		100,0 %	98,4 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Andel fosterbarn som kommunen har tilsynsansvar for (under 18 år) som har fått tilsynsbesøk oppfylt		84,7 %	79,3 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk		24,2	20,3	17,0	17,0	17,0	17,0

Helsestasjon

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Andel barselbesøk av jordmor innen 4 dager etter utskrivelse fra sykehus		55,0 %	62,3 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Andel hjemmebesøk av helsesykepleier før barnet er 10 dager		47,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Andel fullførte helseundersøkelser innen barnet er 2 år og 2 mnd.		0,0 %	85,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Andel fullførte helseundersøkelser innen barnet er 4 år og 2 mnd.		89,0 %	92,9 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Kommunalavdeling Helse og mestring

Beskrivelse av dagens virksomhet

Helse og mestring skal håndtere en stadig større oppdragsmengde innenfor knappe ressurser. Det er derfor et behov for forenkling, fornying og forbedring av tjenestene. Dette innebærer en dreining fra tradisjonelle helse- og omsorgstjenester til fremtidsrettede og bærekraftige tjenester som bygger opp under egenmestring og trygghet. Kreativitet og utforskning vil bli en del av hva som forventes av ledere og ansatte. Selv om vi skal jobbe annerledes i tråd med morgendagens behov, er vi fortsatt mennesker som jobber med mennesker, og vi jobber både med hodet og hjerte.

Kommunalavdeling Helse og mestring driftes stramt i 2022, noe Kostra også viser når Halden kommune sammenlignes med øvrige byer i Viken og i kostragruppe 13. Utfordringsbilde i Halden med en aldrende befolkning, økt oppdragsmengde, medisinske fremskritt som gjør at vi lever lenger med alvorlig sykdom og knappe ressurser, er noe vi deler med de aller fleste kommuner i Norge. I Østfold har vi også en folkehelseprofil som gir ytterligere utfordringer.

De ansatte er kommunens viktigste ressurs. Ved å etablere gode fagmiljøer med mulighet for utvikling og innovasjon, øker muligheten for å tiltrekke og beholde gode fagfolk. Å stimulere til fagutvikling, videreutdanning og kompetansehevende tiltak, bidrar dette til å øke kvaliteten på de tjenestene kommunen yter overfor befolkningen. Med videre fokus på kompetanseplaner, kompetanseløft 2025 og tett samarbeid med statsforvalteren, legger vi til rette for kompetanseheving blant egne ansatte. I Halden kommune er det å øke stillingsstørrelsene mot en heltidspolitik, et viktig satsningsområde.

Utfordringer og strategi

For å møte fremtidens utfordringsbilde og få til det paradigmeskifte som er nødvendig er det i Helse- og mestringsplan 2022-2034 satt ned åtte mål. For å nå de åtte målene er det utarbeidet egne strategier under hver målsetning. Helse- og mestringsplanen er ikke endelig behandlet og vedtatt politisk og endringer vil kunne forekomme. Det er et mål at Helse- og mestringsplan er politisk godkjent før økonomiplan skal behandles i juni 2022. Det legges derfor vekt på det utkastet som nå skal sendes ut på høring, og vektlegge dette inn i økonomiplanforslaget. Endringer i endelig Helse- og mestringsplan vil kunne medføre endringer i økonomiplan.

Følgende mål og strategier er foreslått, og under hvert punkt vises hvordan dette tas inn i økonomiplan.

Mål 1: Mestre eget liv				
Strategier	Fra omsorgstrapp til mestringsnivå	Fra mottaker til aktiv deltaker	Forebygge funksjonsfall ved sykdom og alderdom	Forebygge og behandle psykisk uhelse og rusavhengighet

Strategi 1: Fra omsorgstrapp til mestringsnivå:

Strategien endrer tankesettet i hvordan vi jobber og vil medføre strukturelle endringer i driften. Det vil fordre en gjennomgang fra søknad kommer inn, via kartleggingsteamet, til vedtak og levering av tjeneste i driften. Det vil være nødvendig med utpekt ressurs for å jobbe med dette videre. Slik ressurs vil det søkes tilskuddsmidler til og/eller hentes fra interne ressurser.

Strategi 2: Fra mottaker til aktiv deltaker:

Innholdet av denne strategien vil det måtte jobbes nærmere med, og egen tiltaksplan må utarbeides. Dersom tiltakene har økonomiske konsekvenser vil disse tas med i neste rullering av økonomiplan (2024-2027).

Strategi 3: Forebygge funksjonsfall ved sykdom og alderdom:

Det første tiltaket som faller inn under strategien er opprettelsen av forebyggende helseveiledning for eldre som er i støpeskjeen nå. Her er det innværende år satt av 50 % stilling for å jobbe med dette arbeidet. Her vil det være behov for utøkning av ressursen, og dette faller inn under satsningen på forebyggende arbeid i «Leve hele livet». Det vil også være anledning til å søke tilskuddsmidler på området.

Strategi 4: Forebygge og behandle psykisk uhelse og rusavhengighet:

Rask psykisk helsehjelp, FACT og tilbud til ungdom i alderen 16-18 videreføres i planperioden, og må få etablere seg før ytterligere tiltak innføres. Det er en forventning til at satsningene innenfor området vil ha en positiv ressursmessig effekt på sikt, og ikke minst en positiv effekt for brukergruppen og deres livskvalitet.

Arbeidet med å etablere et nytt og bedre botilbud på Nedre Hola vil fortsette i planperioden. Arbeidet og planleggingen er i oppstart i 2022, og gjennomføring vil skje inn i 2023. Konseptet må konkretiseres. Det er mottatt tilskudd for å jobbe med prosjektet, og arbeidet skjer i tett samarbeid med kirkens bymisjon. Frivilliges rolle vil forsterkes i planperioden og det er mål å ha flere konkrete prosjekter sammen med frivillige organisasjoner. Prosjektet medfører ingen investering for kommunen, da boligmassen er organisert som et borettslag. Kommunen bruker interne ressurser for utvikling av prosjektet.

Det er ikke lagt inn ytterligere styrkning av tjenesten i planperioden, men det hadde vært ønskelig dersom kommunen mottar økte rammer etter behandling av statsbudsjettet. Dersom de økonomiske forutsetningene endrer seg er det ønskelig å styrke tjenesten med 1,4 mkr fra 2023, med ytterligere forsterkning opp til totalt 2 mkr fra 2024. Beløpet bør benyttes til å rekruttere ytterligere psykologressurs i tjenesten.

Mål 2: Aktivt liv – hele livet			
Strategier	Forebygge ensomhet	Alders- og demensvennlig samfunn	En aktiv befolkning

Strategi 1: Forebygge ensomhet:

Å opprettholde trivselskoordinator for hjemmeboende er ønskelig, og arbeidet må knyttes enda mer opp til frivillig arbeid. Det er lagt inn økning for å opprettholde tjenesten som første gang ble iverksatt

på tilskuddsmidler for sårbare eldre. Styrkingen ligger under «styrking hjemmebasert mestring». Trivselskoordinatorer i boligene videreføres ikke, men arbeidet må opprettholdes innenfor rammene boligene har pr. i dag.

Strategi 2: Alders- og demensvennlig samfunn:

Det er inngått avtale med demensforeningen om et demensvennlig samfunn, og kommunen skal opprette et nettverk for et aldersvennlig samfunn i løpet av 2022. Konkretisering av strategien vil måtte skje frem mot budsjettprosessen for 2023. Det forventes å kunne søke tilskudd for satsningen og interne ressurser må benyttes. Arbeidet må også skje i tett samarbeid med samfunnsavdelingen og teknisk.

Strategi 3: En aktiv befolkning:

Stavgang i festningen og treningsgrupper for ulike pasientgrupper er en suksess og viktig for å kunne være aktiv i ulike faser av livet, noe som igjen gir økt egenmestring og bedre helse. Det er et mål å opprette et tilbud sentralt i Halden for å nå de som ikke kommer seg til festningen. Det vil også jobbes med en helhetlig tiltaksplan under strategien.

Mål 3: Trygge og tilrettelagte boliger i alle livets faser				
Strategier	Sikre en trygg og aktiv hverdag i egnet bolig	Motivere til planlegging av egen alderdom og bolig	Støtte og utløse ressurser hos brukerne selv, pårørende, nettverk og nærmiljø	Flere generasjoner på samme sted

Strategi 1: Sikre en trygg og aktiv hverdag i egnet bolig:

Nytt botilbud på Nedre Hola videreføres, se ovenfor.

Det skal også skje en gjennomgang av de boligene kommunen har og kontinuerlig endre mot det botilbudet vil skal ha i fremtiden. Det vil arbeides aktivt opp mot sentrumsutviklingen for å sikre egnet bolig med universell utforming, nærhet til aktiviteter som samtidig sikrer trygghet. Flere boliger uten bemanning som ivaretar dette er en målsetning. Tiltaket om gradvis overgang fra bemannet til utbemannet bolig i Hagegata ivaretar behovet. Overgangen må skje i samsvar med gradvis endring av beboersammensetningen, slik at de som bor der til enhver tid sikres riktig og trygg bistand. Natt-tjenesten anses å måtte opprettholdes lengst.

Boligkonseptene må være bærekraftige i drift og samtidig sikre gode arbeidsforhold for ansatte. Der det er boliger med bemanning må disse være utformet slik at det også legger til rette for stedlig ledelse.

Det vil legges opp til en videre satsning og utvikling av digitale løsninger som bidrar til å kunne bo hjemme lengre og samtidig være trygg. Det vil også tas i bruk digitale løsninger som fremmer aktivitet og sosialt fellesskap.

Kommunen erfarer at eiermodellen i Halden kommune ikke treffer alle. De fleste oppgir ønske om å bo hjemme så lenge som mulig. Når behovene for tilrettelagt bolig med bemanning oppstår er det flere og flere som ønsker å kunne leie en enkel bolig. Innbyggerundersøkelsen og innspill kommunen får viser at det er tilgang til butikk, frisør, fotpleie, kollektiv transport og sosiale aktiviteter som er viktig. Det fremkommer fra innbyggerundersøkelsen at flere ønsker å leie fremfor å kjøpe. Det bør derfor jobbes mot å både kunne tilby eierleiligheter, men også leieleiligheter. Dette medfører behov for en dreining mot høyere andel leieleiligheter.

Strategi 2: Motivere til planlegging av egen alderdom og bolig:

Forebyggende helseveiledning for eldre styrkes som nevnt over og vil være et ledd i motivasjonsarbeidet. Konkret tiltaksplan vil bli utarbeidet for planperioden, og vil komme inn i neste rullering av økonomiplan.

Strategi 3: Støtte og utløse ressurser hos brukerne selv, pårørende, nettverk og nærmiljø

Innholdet av en eventuell slik strategi vil det jobbes med i 2022 og kommer inn i neste rullering av økonomiplan der tiltak krever økonomisk endring.

Strategi 4: Flere generasjoner på samme sted:

Både i bolig-, område- og samfunnsutvikling vil dette eventuelt være førende. For driften i helse og mestring medfører det økt satsning på studenter inn på tjenesteområdene, samt barnehager og skoler inn på sykehjem og bemannede trygghetsboliger med mer. Det å la generasjoner samles på tvers anses å gi store effekter. Konkretisering av tiltak innunder strategien vil skje utover i planperioden og gradvis innføres i samarbeid med øvrige instanser.

Mål 4: Innovative og digitale løsninger skal være en integrert del av helse- og omsorgstjenestene			
Strategier	Økt bruk av trygge digitale løsninger	Digitalt kompetanseløft blant ansatte og innbyggere	Effektive digitale løsninger i arbeidshverdagen

Strategi 1: Økt bruk av trygge og digitale løsninger

Team for innovasjon og digitalisering styrkes i planperioden og ligger under «styrkning hjemmebasert mestring». Økt krav til innfasing av trygge og digitale løsninger vil skje i alle tjenester, og styrkning av teamet vil forenkle arbeidet ved å sikre god kompetanse og bistand for å få til gjennomføring. Det avsettes også investeringsmidler til innkjøp av digitale løsninger, samt sikre midler til nødvendige lisenser.

Innfasing av digitale medisindispensere, e-lås og videokonsultasjon med mer anses å gi en innsparing i hjemmebaserte tjenester. Det er lagt inn relativt store innsparingsbeløp i planperioden. Dette anses å være gjennomførbart da det arbeides aktivt med gevinstrealiseringsrapporter før innfasing, slik at vi

vet hvilke effekter som skal hentes ut. Kommunen vil starte med å ta i bruk tilgjengelig og trygg teknologi hvor innovasjonen ligger i hvordan og hvor vi tar den i bruk.

Strategi 2: Digitalt kompetanseløft blant innbygger og ansatte:

Skal kommunen lykkes med digitalisering må vi ha med alle. Det vil derfor bli laget en kompetansepakke for ansatte som alle skal gjennom. Det er satt av midler for frikjøpt tid for slik opplæring. Det vil også bli søkt OU midler for kompetansehevingen. I tillegg skal det lages et opplegg for digitalt kompetanseløft blant innbyggere. Det er ønskelig å koble på frivillige, oppvekstsektoren og interne ressurspersoner for å lage et helhetlig opplegg.

Strategi 3: Effektive digitale løsninger i hverdagen:

Strategien retter seg mot arbeidshverdagen for ansatte. Tilgjengelige og effektive digitale løsninger skal innføres der det er hensiktsmessig. Det er avsatt investeringsmidler for å kunne ta i bruk den til enhver tid nyeste teknologi som skal gjøre arbeidsdagen enklere.

Mål 5: Helhetlige, koordinerte og sammenhengende tjenester				
Strategier	Styrke og utvikle det tverrfaglig og tverretatlige samarbeidet i kommunen	Utvikle samarbeidet i Helsefelleskapet Østfold til beste for befolkningen	Bruker- og pårørendemedvirkning med fokus på «Hva er viktig for deg?»	Innføre modellen «livslange tjenester»

Strategi 1: Styrke og utvikle det tverrfaglig og tverretatlige samarbeidet i kommunen:

En strategi hvor det må utformes konkrete tiltak. Anses ikke å legges inn økonomisk effekt fra 2023, men vil kunne få betydning for neste økonomiplanperiode. Dette må planlegges nærmere.

Strategi 2: Utvikle samarbeidet i Helsefelleskapet Østfold til beste for befolkningen:

Kommunen er med å dekke en 50 % stilling som samhandlingssjef sammen med de øvrige kommunene som hører til Sykehuset Østfold (SØF). Dette videreføres i planperioden. I tillegg er direktør for Helse og mestring deltaker og for neste periode leder av strategisk samhandlingsutvalg hvor hver legevaksregion på direktørnivå og klinikksefene i SØF er representert. Halden kommune stiller også med tilgjengelige ressurser inn i samhandlingsarbeid, og kommuneoverlegen er med i flere underutvalg. Den tette samhandlingen videreføres og forsterkes i planperioden. Interne ressurser benyttes.

Strategi 3: Bruker- og pårørendemedvirkning med fokus på «Hva er viktig for deg?»

«Hva er viktig for deg dagen» har vært markert i flere år, og bevisstgjøringen har vært relevant over tid. Strategien forutsetter likevel at det må utformes konkrete tiltak. Anses ikke å legges inn økonomisk effekt fra 2023, men vil kunne få betydning for neste økonomiplanperiode.

Strategi 4: Innføre modellen «livslange tjenester»

En strategi hvor det må utformes konkrete tiltak. Anses ikke å legges inn økonomisk effekt fra 2023, men vil kunne få betydning for neste økonomiplanperiode. Anses å gi positiv økonomiske effekt over tid, men for tidlig å regne effekten før tiltak og analyser er gjennomført. Modellen er en satsning som starter i 2022.

Mål 6: Kvalitet i alt vi gjør			
Strategier	Sikre forsvarlige helse- og omsorgstjenester, god behandling og riktig medisinsk oppfølging	Sikre brukerfokus i kvalitetsarbeidet	Rett kompetanse og oppgavefordeling

Strategi 1: Sikre forsvarlige helse- og omsorgstjenester, god behandling og riktig medisinsk oppfølging

I planperioden er det et ønske om å etablere et legesenter hvor privatpraktiserende leger kan leie seg inn. Målet er å kunne tilby et attraktivt miljø for privatpraktiserende fastleger som gir et kollegialt fellesskap, mindre sårbarhet og legger til rette for effektiv drift. Fastlegeordningen er under hardt press, men Halden kommune har som klart mål å kunne ha «fastlege til alle», og at det kan legge til rette for en reell valgfrihet i valg av lege. Dyktige leger hvor pasient og lege har god relasjon og trygghet, anses å være vesentlig for å sikre en forsvarlig og riktig medisinsk oppfølging. Investeringskostnaden vil dekkes av inntekter, og handler for kommunens del først og fremst om organisering og tilrettelegging.

Kommunen søker fortløpende tilskudd for å bistå med etablering og drift av legepraksis. Dette må fortsette i planperioden.

Nye Halden helsehus står klart høsten 2022. Bygget innehar en avdeling med 16 nye plasser. Å ta i bruk avdelingen innebærer å øke antall institusjonsplasser i kommunen. Halden Helsehus skal inneha behandling og korttidsplasser, og er ikke bygd for å bo i livets siste år. Det er imidlertid behov for en avdeling for personer som er under avklaring for om de kan bo hjemme eller har behov av fast institusjonsplass (sykehjem), en avdeling med fokus på opptrening for å mestre, og en avdeling tilrettelagt for personer som trenger institusjonsopphold i påvente av å flytte til sykehjem. Det vil bli utarbeidet et konseptforslag for dette i 5. etg. på Halden Helsehus. Drift av 16 institusjonsplasser anses å ha en driftsramme på 20,8 mkr. Å finne inndekning for en slik økning er svært krevende i dagens situasjon. En avdeling som beskrevet anses å utsette kommunens behov for å utvide antall faste institusjonsplasser (sykehjem), da det vil sikre at rett person får slik plass. Det vil også sikre at de som trenger et lenger opphold fra noen uker og opptil 6 mnd. for å bedre ernæringsstatus og styrke blir ivaretatt, slik at de kan reise hjem og mestre hverdagen etter endt opphold. Å opprette en slik avdeling anses å ta ned behovet i hjemmesykepleien. Det jobbes for å finne inndekning for å åpne en slik avdeling fra 2023.

Strategi 2: Sikre brukerfokus i kvalitetsarbeidet:

Strategien forutsetter at det må utformes konkrete tiltak. Anses ikke å legges inn økonomisk effekt fra 2023, men vil kunne få betydning for neste økonomiplanperiode. Opprettelse av brukerråd og fokus på brukerrepresentanter inn i arbeidsgrupper, råd og utvalg fortsetter.

Strategi 3: Rett kompetanse og oppgavefordeling

Kommunen vil gå i gang med et omfattende prosjekt for å sikre rett kompetanse og oppgavefordeling. I dag utføres mange oppgaver av helsepersonell hvor oppgaven i seg selv ikke krever helsefaglig kompetanse. Oppgavefordelingen mellom kompetansegrupper skal også gjennomgås for å sikre at oppgavene kan løses på rett nivå og sikre at kompetansen brukes riktig og hensiktsmessig. Kommunen er med i TØRN-prosjektet, satser på helsefagarbeider +, og ønsker å opprette team med annen kompetanse for å ivareta oppgaver som ikke krever helsefaglig bakgrunn. Det vil også være aktuelt å få annen kompetanse inn i etablert drift.

Strategien krever utarbeidelse av handlingsplan med konkrete tiltak. Arbeidet anses å kunne gi økonomisk effekt ved at oppgavene løses mer hensiktsmessig og med rett kompetanse. Behovet for å leie personell fra byrå vil bortfalle ved full måloppnåelse. Tiltak under strategien anses å gi økt økonomisk effekt i planperioden.

Mål 7: God ressursutnyttelse og bærekraftig tjenesteproduksjon				
Strategier	Det digitale førstevalget	Flere gruppetilbud	Gode pasientforløp	Tjenester i hjemmet så lenge som mulig

Strategi 1: Det digitale førstevalget

For å nå målet om økonomisk effekt ved økt bruk av trygge digitale løsninger, vil «det digitale førstevalget» være avgjørende. Dette handler om å lære oss til å tenke digitale løsninger først. Det vil bli utarbeidet handlingsplan og tiltak for å jobbe i samsvar med strategien. Det er ikke lagt inn styrkning eller økt effekt av strategien alene.

Strategi 2: Flere gruppetilbud

Flere gruppetilbud gjør at vi kan nå flere, samtidig som vi legger til rette for sosiale arenaer hvor det er mulig å skape nye relasjoner. Det er pr. nå ikke lagt inn midler eller effekt av tiltaket, men vil komme tilbake til dette i neste rullering av økonomiplan.

Strategi 3: Gode pasientforløp

Gode pasientforløp er allerede en satsning som videreføres og utvides. Handlingsplan og tiltak vil utarbeides. Gode pasientforløp vil kunne gi en økonomisk effekt som er med på å håndtere økning i oppdragsmengde.

Strategi 4: Tjenester i hjemmet så lenge som mulig

Halden kommune og nasjonale føringer legger allerede opp til at det skal være tjenester i hjemmet så lenge som mulig. Hvordan vi skal innrette tjenestene i årene som kommer for å legge enda bedre til rette for dette vil kreve et tverrfaglig og bredt samarbeid. Handlingsplan og tiltak vil utarbeides og rulleres sammen med fremtidige økonomiplaner.

Mål 8: Vi skal være en attraktiv arbeidsplass				
Strategier	Faste ansatte i hele stillinger	Inkluderende og helsefremmende arbeidsmiljø	Kompetanse skal verdsettes og etterstrebes	Omdømmebygging

Strategi 1: Faste ansatte i hele stillinger:

Det er et mål å ikke benytte vikarbyrå og å redusere vikarbruk. Å ansette i faste, hele stillinger er viktig for å oppnå å være en attraktiv arbeidsplass. Det jobbes med hvordan kommunen kan øke andelen faste og hele årsverk, samtidig som nødvendig fleksibilitet opprettholdes. Pasienter og brukere skal ivaretas, og det må sikres at vi har rett kompetanse i alle tjenester til de tider det er nødvendig. Heltid har en høyere kostnadsramme, og det jobbes med å finne midler til å kunne styrke heltidssatsningen.

Strategi 2: Inkluderende og helsefremmende arbeidsmiljø:

Viktig del av strategien som det jobbes etter, og hvor det må utarbeides tiltak. Ikke lagt inn med beløp i økonomiplan. Dette handler om hvordan kommunen drifter og organiserer tjenestene, satsningsområder og ledelse.

Strategi 3: Kompetanse skal verdsettes og etterstrebes:

Det er lagt inn midler som sikrer kompetanseheving, dette videreføres.

Strategi 4: Omdømmebygging:

For å rekruttere dyktige ansatte i alle ledd av tjenesten, og for å bygge opp under at vi skal være en attraktiv arbeidsplass må det være fokus på omdømmebygging. Det vil jobbes konkret med dette i planperioden.

Sammendrag budsjett

Det er som utgangspunkt lagt opp til samme driftsnivå i planperioden. Det betyr en fortsatt høy effektivitet og at prioriteringer må gjøres hver eneste dag. Vi vil ikke ha mulighet til å gjøre alt vi ønsker å gjøre. Nedenfor gjennomgås overordnede endringer i hver enhet i planperioden:

Bo - og miljøarbeidertjenesten:

Å få avlastningstjenester over i kommunal regi gir oss muligheten for å satse videre på helhetlige og sømløse tjenester for en brukergruppe som i særlig grad trenger forutsigbarhet. Det er et mål at pårørende til personer med nedsatt funksjonsevne skal oppleve kommunen som en god støttespiller hele veien. Ved å bli kjent med familiene og barna i en tidlig fase gir det oss mulighet til å bli kjent, ha god dialog og være i forkant med planlegging om veien videre når overgangene i livet kommer. Dette blir et satsningsområde i planperioden.

Digitale hjelpemidler og velferdsteknologi er i en startfase og vil være satsning fremover. Det er et mål å bygge opp under egenmestring og trygghet for brukergruppen. Det gir mestringfølelse og kunne klare så mye som mulig av hverdagen og aktiviteter selv. Der ulike digitale løsninger kan bygge opp

under dette vil det testes ut og innføres. Det vil også gi muligheter for lavere tetthet av personer rundt brukerne.

Rus - og psykisk helse

Rus – og psykisk helse er styrket med FACT team, endring til å gi tjenester fra 16 år mot tidligere 18 år, samt «rask psykisk helsehjelp» er etablert. Dette er tre store prosjekter som det vil jobbes med å få opp i løpet av 2022. Tjenesten er også styrket med en psykolog. Det vil være behov for styrkning i denne tjenesten i årene fremover. Vi vet ikke ettervirkningen av pandemien, men så langt kan mye tyde på at flere personer vil ha behov for bistand i en kortere eller lengre periode pga. situasjonen som har vært i 2021/2022. I tillegg er ventetiden opp mot 4/5 måneder, noe som anses å være for lang tid. Det vil derfor jobbes med å øke kapasiteten innenfor dette område i planperioden. God psykisk helse og fravær av rusutfordringer er viktig for den enkeltes fungering og mestring av eget liv. Det er også vesentlig å ha fokus på dette i forhold til god folkehelse i befolkningen.

Tjenesten har jobbet godt med å øke aktivitetstilbudet og gi gruppebasert behandling/ oppfølging. Dette vil være fokusområder i årene som kommer. Samtidig får kommunen stadig dårligere pasienter som trenger et botilbud med tett oppfølging. Det vil derfor være behov for å styrke botilbudet til brukergruppen, både innenfor psykisk uhelse og rus. Det jobbes med flere planer for å se hvordan dette kan gjennomføres.

Helsehuset

Tjenestene flytte inn i et moderne og fremtidsrettet helsehus. Det vil være rom og teknologi som skal legges til rette for riktig og forsvarlig pasientbehandling, godt arbeidsmiljø og effektiv drift. Flere av tjenestene vil komme over i bedre egnede lokaler, leieavtaler med eksterne vil kunne sies opp og tjenestene vil i større grad samlokaliseres for å styrke samhandling og gode pasientforløp. Dette i sum anses å gi en mer optimal drift. Det må derfor kunne forventes en innsparing i driftskostnader, samtidig som pasientlogistikk og pasientbehandling styrkes.

Helsehuset har hatt prosjekter knyttet til pasientlogistikk og en svært gledelig utvikling er nedgangen i antall overliggerdøgn fra sykehuset. Samhandlingen er styrket og det jobbes med overgangene som anses særlig sårbare. Overgang fra sykehus til Helsehus, fra Helsehus til hjemmet eller innad på avdelingene. Det er høy kompetanse på kommunens Helsehus og det må spilles videre på denne kompetansen for å utvikle stadig bedre tjenester for innbyggerne.

Helsehuset har flere av tjenestene som er sentrale i forebyggende arbeid. Hverdagsrehabilitering, frisklivssentral, fysio - ergo og legetjeneste. Målet er at fokuset skal endres fra behandling til forebygging. Ergo - fysio er styrket de siste årene og ytterligere endringer må skje for å få riktig og fremtidsrettet arbeid ut mot befolkningen. Med den demografiske utviklingen vil det være avgjørende å jobbe med livsmestring hos den enkelte for å mestre egen hverdag med sykdom og i alderdommen. Digitale løsninger skal tas i bruk i større grad. Digitale løsninger for fjernkonsultasjoner for legetilsyn, medisinske målinger, hjemmetrening, opptrening og rehabilitering må innføres for å kunne nå ut til flere med de samme ressursene. Det må også skje en dreining fra individuell behandling til gruppebehandling/ aktivitet. Dette har tjenestene vært gode på over år og erfaringene herfra må det bygges videre på.

Det må utøkes med antall fastleger og det er behov for en helhetlig legeplan for å sikre legedekning til befolkningen i tiden som kommer. Det stilles stadig mer omfattende krav til akuttberedskapen og denne vil måtte styrkes. Samtidig har kommuneoverlegefunksjonen og samfunnsmedisin fått

vesentlig økt fokus under pandemien. Kommunen må ruste seg for å kunne håndtere lignede pandemier eller smitteutfordringer også i fremtiden. Helhetsperspektivet og samfunnsmedisineren anses å få en mer fremtredende rolle i planperioden.

Fengselshelsetjenesten skal driftes etter tildelt tilskudd. Eventuelle driftsendringer som følge av endrede tilskudd må derfor drøftes på et senere tidspunkt. I planperioden legges det opp til samme drift som 2022 forutsatt at tildelt tilskudd holdes på samme nivå.

Sykehjem

Sykehjemmenes tar sikte på å ha samme driftsnivå og volum på tjenesten i planperioden. Det legges ikke opp til økning av antall sykehjemsplasser. Sykehjemsavdelingene driftes jevnt over effektivt og godt. Kostnadsnivå er lavere enn i kostragruppe 13 og på nivå med Østfoldbyene. Samtidig ser vi en stadig større utfordring innenfor demensomsorgen. Yngre personer med demens trenger tett oppfølging og mange av de eldre som har behov for sykehjemsplass har demens. Det har vært jobbet målrettet mot å øke kompetansen innenfor demensomsorgen og dette må fortsette i planperioden. Det må også legges til rette for avdelinger som kan håndtere personer med demens, hvor utagering og utfordrende adferd er en del av sykdomsbilde.

Dagtilbud til personer med demens og aktiviteter til hjemmeboende med demens må få økt fokus. I tillegg er opplæring og oppfølging av pårørende til personer med demens vesentlig i årene som kommer. Det er et mål å utøke antall plasser dagtilbud/ aktivitetstilbud for eldre. Tett samarbeid med frivillige og interesseorganisasjoner er viktig i dette arbeidet og i tråd med den nasjonale satsningen «Leve hele livet»

I takt med nedtrappingen av heldøgns plasser i spesialisthelsetjenesten innenfor psykiatrien har kommunen fått flere pasienter med behov for sykehjemsplass hvor hovedutfordringen er psykisk sykdom. Dette utfordrer kommunen på en måte vi ikke har hatt tidligere. For å møte behovet er det lagt opp til å endre en forsterket avdeling for demente til å bli en adferdsavdeling. Samtidig må det legges en plan for ivaretagelse av personer med demens som trenger tett oppfølging.

Koordinerende enhet

Det er lagt opp til at forvaltningsdelen driftes på samme nivå som 2022. Det er få årsverk i forvaltningsenheten i forhold til oppgaver, noe som får betydning for tilgjengelighet og responstid. Det er imidlertid ikke funnet handlingsrom for å øke årsverk i enheten. Det vil i stede være fokus på fortsatt digitalisering av arbeidsoppgaver. Det er gjennomført digital postmottak og forsendelse, digitale søknadsprosesser for Husbanklån og tilskudd, og for tur står digital søknadsprosesser for alle typer søknader. Enheten har jobbet med digitalisering og har kommet langt på mange områder. I løpet av planperioden er det et mål at all saksbehandling er digital.

Enheten må samtidig sikres tilstrekkelig med ressurser for å håndtere oppdrag knyttet til støttekontakter, omsorgslønn og koordinering. Dette er viktig arbeid i et forebyggende perspektiv og viktig for den enkelte innbygger som mottar flere tjenester. Det er derfor ikke lagt opp til å kutt i enheten i planperioden.

Hjemmebaserte tjenester og tilrettelagte boliger

Hjemmesykepleien vil måtte håndtere økning i oppdrag fremover i tråd med strategien om at flere skal bo hjemme lenger. Det er særlig utfordrende å jobbe i brukerens hjem og det stiller store krav til

kompetanse og personlig egnethet hos ansatte. Ansatte viser hver dag fleksibilitet, effektivitet og tilpasningsevne. De møter brukere med svært ulike behov hvor både medisinske og personlige behov skal følges opp.

Hjemmebasert tjeneste vil stå overfor store endringer i årene fremover. Det skal være fokus på å mestre egen hverdag, gjerne med hjelp av ulike digitale hjelpemidler. Det medfører andre arbeidsoppgaver for ansatte, en endring av arbeidsmetode og behov for ny kompetanse. Der digitale løsninger kan settes inn, skal dette være førstevalget. At ansatte er trygge på de digitale løsningene er avgjørende for at brukerne også skal bli trygge.

Pga. økt volum i tjenesten er det lagt opp til en økning i driftsrammen for hjemmebasert i planperioden. Samtidig er det lagt opp til effektiviseringstiltak i form av digitale verktøy. Noen oppgaver som utføres av hjemmesykepleien i dag anses å kunne overtas av digitale løsninger. Antall tilsyn skal ned og medisintildeling skal endres. Det finnes flere utprøvde løsninger som skal innføres.

Tilrettelagte boliger ønskes digitalisert i større grad ved innføring av trygghetsalarmer, sensorikk og andre velferdsteknologiske løsninger.

Hagegata videreføres som boliger uten bemanning og hvor bistand skal gis fra hjemmesykepleien. Hjemmesykepleien må således styrkes for å kunne gi bistand i boligene. Vaterland videreføres som tilrettelagte boliger med bemanning, avdelingen vil bli mindre og mer håndterbar for en leder, og boligene kan spisses mer mot de som er i behov av stedlig bemanning.

Beboersammensetningen på Brygga har endret seg de siste årene og vi er inne i en gradvis nedskalering av Brygga. Leilighetene skal ettersom de blir ledige tildeles personer som mottar ambulant tjeneste.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	685 742	685 742	685 742	685 742
Vedtak forrige periode				
Hagegata fra bemannet trygghetsbolig til boliger med ambulant tjeneste	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Innfasing av digitale løsninger i hjemmebaserte tjeneste (hjemmesykepleie og tilrettelagt bolig)	-7 400	-11 465	-11 965	-11 965
Krisesenter	1 500	1 500	1 500	1 500
Nedskalering Brygga tilrettelagte boliger med bemanning	-1 000	-2 400	-2 400	-2 400
Pris og lønnsvekst	20 924	43 159	65 232	65 232
Samdrift nytt helsehus	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Styrking forebyggende arbeid - leve hele livet	1 600	3 000	3 000	3 000
Styrking hjemmebasert mestring	1 000	1 500	2 000	2 000
Sum Vedtak forrige periode	14 124	32 794	54 867	54 867
Sum Budsjettendring i år	-24	-24	-24	-24
Lønns- og prisvekst				
Justering	2 079	4 246	6 480	30 854
Sum Lønns- og prisvekst	2 079	4 246	6 480	30 854
Konsekvensjustert budsjett	16 179	37 015	61 323	85 697

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Konsekvensjustert ramme	701 921	722 757	747 065	771 439
Ramme 2023-2026	701 921	722 757	747 065	771 439

Vedtak forrige periode

Endring fra demens til adferdsavdeling

Beskrivelse:

Det har vært en gjennomgang av bemanningsfaktor og pleiefaktor for alle sykehjem og vi anser at vi ligger noe lavere enn nærliggende kommuner ifht. bemanning innenfor demensomsorgen. Dette er i samsvar med innfasing av teknologi og i tråd med ønsket utvikling. Samtidig anses det ikke mulig å redusere bemanningsfaktoren ytterligere. Vi har imidlertid svært høy pleiefaktor på forsterket avdeling innefor demens, samtidig som vi ser en utvikling av personer med adferdsutfordringer og hvor det er flere diagnoser, deriblant demens. Ved økt kompetanse i forhold til adferd og årsak som ligger bak og hvordan møte, anses det riktig å endre brukergruppe og gå ned på pleiefaktor på forsterket avdeling.

Gjennomføring:

Solheim avd E har i dag en meget høy pleiefaktor, avdeling E er forsterket avdeling. Her er bemanningen 3 på dag og 3 på kveld, 1 på natt på 6 pasienter.

For å redusere bemanningen, ønske vi å øke kompetansen og skaffe oss erfaring fra nærliggende kommuner, som har klart å opprettholde forsvarlig drift med redusert bemanning. Dette er et krevende tiltak, hvor vi må trygge ansatte at de vil kunne ha forsvarlig drift og oppleve at de er trygge på jobb. Målet er samtidig å ivareta personer hvor den atferdsmessigere fungeringen er utfordrende.

Konsekvenser:

Tiltaket bygger på tiltak vedtatt i 2021 og det er lagt inn helårseffekt fra 2022.

Hagegata fra bemannet trygghetsbolig til boliger med ambulant tjeneste

Beskrivelse:

Helse og mestring i Halden kommune har som mål at velferdsteknologi er en integrert del av kommunes tjenestetilbud som bidrar til en tryggere, mer aktiv og selvstendig hverdag for innbyggere i Halden med behov for tjenester. Samtidig er mestring i egen bolig, med bistand fra ambulant tjeneste satsning fremover for å sikre ressurser for å kunne sikre et tjenestetilbud til alle. Halden ligger høyt på nivå av bemannet bolig i forhold til innbyggertall og antall eldre over 80. Det anses derfor riktig å endre driften på Hagegata fra stedlig tjeneste til ambulant tjeneste.

Gjennomføring:

Ved å ta nye løsninger i bruk vil teknologien bidra til:

- at brukerne av omsorgsteknologi opplever økt trygghet og mestring hjemme

- at pårørende opplever mindre bekymring
- ansatte opplever en bedre arbeidssituasjon
- at oppgavene kan bli løst på en bedre og smartere måte
- utsette behovet for mer ressurskrevende tjenester og effektivisering av tjenestene.

Samtidig vil ambulerende tjeneste, særlig hjemmesykepleie sikre personlig bistand der det er riktig og nødvendig.

Overgangen må planlegges godt og det sees mot en gradvis innføring.

Konsekvenser:

De ulike teknologiske løsningene vil være med på å kunne håndtere økt volum i tjenesten uten å måtte utøke antall årsverk tilsvarende. Dette vil være helt avgjørende for å oppnå det krav til effektivitet som er nødvendig for å møte fremtidens behov for helse – og omsorgstjenester.

Innfasing av digitale løsninger i hjemmebaserte tjeneste (hjemmesykepleie og tilrettelagt bolig)

Beskrivelse:

Helse og mestring i Halden kommune har som mål at velferdsteknologi er en integrert del av kommunes tjenestetilbud som bidrar til en tryggere, mer aktiv og selvstendig hverdag for innbyggere i Halden med behov for helse- og velferdstjenester.

Gjennomføring:

Ved å ta nye løsninger i bruk vil teknologien gi bidra til:

- at brukerne av omsorgsteknologi opplever økt trygghet og mestring hjemme
- at pårørende opplever mindre bekymring
- ansatte opplever en bedre arbeidssituasjon
- at oppgavene kan bli løst på en bedre og smartere måte
- utsette behovet for mer ressurskrevende tjenester og effektivisering av tjenestene.

Konsekvenser:

De ulike teknologiske løsningene vil være med på å kunne håndtere økt volum i tjenesten uten å måtte utøke antall årsverk tilsvarende. Dette vil være helt avgjørende for å oppnå det krav til effektivitet som er nødvendig for å møte fremtidens behov for helse – og omsorgstjenester

Nedskalering Brygga tilrettelagte boliger med bemanning

Beskrivelse:

Beboersammensetningen på Brygga har endret seg de siste årene og behovet for denne typen leiligheter har endret seg. Det jobbes derfor mot en gradvis nedskalering av Brygga som bemannet bolig. Leilighetene skal ettersom de blir ledige tildeles personer som mottar ambulante tjenester i kommunen, som for eksempel hjemmesykepleie eller uteteam.

Gjennomføring:

Leilighetene har fint beliggenhet og er godt tilrettelagt for beboere som trenger tjenester fra Halden kommune. Avdelingen er imidlertid ikke tilrettelagt for å ha en større ansattbase tilknyttet leilighetene og er således bedre egnet for personer som kan bo selv, men som trenger punktbistand og ambulante tjenester.

Beboere med 1-1 tjenester krever samtidig tett oppfølging, og det er viktig at ansatte og ledere er del av et større fagmiljø for brukere med store bistandsbehov.

Leilighetene er godt tilrettelagt for personer med fysisk funksjonsnedsettelse som trenger bistand til personlig stell og pleie, men som for øvrig mestrer dagliglivet selv. Leilighetene og driften kan således tilpasses denne brukergruppen, og hvor det i hovedsak gis tjenester punktvis (ved behov) og ikke konstant gjennom dagen. Det vil samtidig alltid vurderes hvorvidt tekniske hjelpemidler og digitale løsninger kan øke mestring av ulike oppgaver i hverdagen for den enkelte.

Boligen nedskaleres ettersom beboere avslutter leieforholdet. Det vil si at det ikke foretas nye tildelinger av leilighetene til personer med behov for 1-1 bistand eller mer.

Konsekvenser:

Endringen fra fast til ambulerende kombinert med teknologiske løsningene vil være med på å kunne håndtere økt volum i tjenesten.

Et driftssted avvikles over tid og i tråd med behovsendring.

Organisering av tjenester til ress.krevende brukere over 67

Beskrivelse:

Det vesentligste av inntektene (fra staten) bortfaller fra det tidspunktet en ressurskrevende bruker blir 68 år.

Gjennomføring:

Det medfører et behov for å kunne endre tjenestene fra en gitt alder. Tjenestene skal likevel være forsvarlige og formålstjenlige og bygge opp under at brukeren skal ha en god alderdom.

Konsekvenser:

Tiltaket å gi brukerne et tilpasset tilbud til aldersgruppen

Samdrift nytt helsehus

Beskrivelse:

Ombygging av helsehuset med flytting/samløkalisering av legevakten, helsekontoret, vaksinasjonskontoret, flyktningehelseteamet og kommunelegekontoret.

Prosjekt Helsehus vil sikre et fremtidsrettet tjenestetilbud som vil gi økonomiske driftsfordeler, bedre ressursutnyttelse og økt tjenestekvalitet, og som innfrir nye myndighetskrav til både forebygging, behandling og bedre samhandling (Jmf St.mld 47 Samhandlingsreformen; NOU 2015:17 Først og fremst):

Gjennomføring:

Fordeler ved samlokalisering av kommunelegekontoret, helsekontoret og legevakten i Helsehuset er en mer helhetlig og hensiktsmessig ressursutnyttelse av behandlende tjenester. En samordning av KAD, legevakt, kommunelegekontoret, helsekontoret og øvrig legetjeneste gir mulighet for bedre ressursutnyttelse med tanke på fag – og arbeidsoppgaver. En slik samordning av tjenestene gir også fremtidige muligheter for å drifte en kommunal poliklinikk som drives av sykepleiere med lege i bakhånd.

Tiltaket er viktig for effektiv pasientlogistikk med en målsetting om at forebygging, helsefremming, utredning og behandling skal ytes nærmest mulig hjemmemiljøet til innbyggerne (LEON prinsippet).

Konsekvenser:

En samordning vil gjøre tjenestene mer robuste med hensyn til bemanning og vil medføre reduserte kostnader til vikarer og innleie fra byrå, da den enkelte tjeneste blir mindre sårbar.

Styrking forebyggende arbeid - leve hele livet

Beskrivelse:

Det vil være behov for andre tjenester for å håndtere befolkningsendringen hvor andelen eldre i samfunnet øker. «Leve hele livet» er viktig grunnlag og satsningsområder for tjenesteutvikling innenfor eldreomsorgen. Det vil i årene fremover være fokus på forebygging og mestring, og kommunen skal følge opp føringene i «Leve hele livet». Aktivitetstilbud, dagtilbud, ernæring, bistand til å mestre, sosiale arenaer og et samfunn som er godt tilrettelagt for å bli eldre er noen av satsningsområdene.

Dersom kommunen lykkes i å planlegge eldreomsorgen godt er det et mål å kunne håndtere noe av økningen uten tilsvarende økt ressursbruk, samtidig som livskvaliteten skal være god for den enkelte.

Gjennomføring:

Det skal være fokus på å mestre egen hverdag, gjerne med hjelp av ulike digitale hjelpemidler. Det medfører andre arbeidsoppgaver for ansatte, en endring av arbeidsmetode og behov for ny kompetanse. Gjennomføring av de ulike tiltak er delvis iverksatt, delvis under planlegging og delvis under utprøving. Det vil parallelt jobbes med planer, prosjekter og piloter innenfor område.

Konsekvenser:

Forebyggende arbeid, nye tjenester og digitale løsninger skal medføre bedre ressursutnyttelse og fokus på mestring og livskvalitet hos den enkelte. At ansatte er trygge på de digitale løsningene er

avgjørende for at brukerne også skal bli trygge, det samme gjelder troen på forebyggende arbeid og mestringstanken.

Styrking hjemmebasert

Beskrivelse:

Hjemmesykepleien vil måtte håndtere økning i oppdrag fremover i tråd med strategien om at flere skal bo hjemme lenger.

Gjennomføring:

Det er særlig utfordrende å jobbe i brukerens hjem og det stiller store krav til kompetanse og personlig egnethet hos ansatte. Ansatte viser hver dag fleksibilitet, effektivitet og tilpasningsevne.

Konsekvenser:

De møter brukere med svært ulike behov hvor både medisinske og personlige behov skal følges opp.

Styrking hjemmebasert mestring

Hjemmesykepleien vil måtte håndtere økning i oppdrag fremover i tråd med strategien om at flere skal bo hjemme lenger.

Det er særlig utfordrende å jobbe i brukerens hjem og det stiller store krav til kompetanse og personlig egnethet hos ansatte. Ansatte viser hver dag fleksibilitet, effektivitet og tilpasningsevne.

De møter brukere med svært ulike behov hvor både medisinske og personlige behov skal følges opp.

Styrking rus- og psykisk helse

Beskrivelse:

Det vil være behov for styrking i denne tjenesten i årene fremover. Vi vet ikke ettervirkningen av pandemien og i tillegg er ventetiden opp mot 4/5 måneder, noe som anses å være for lang tid.

Gjennomføring:

Så langt i pandemien kan mye tyde på at flere personer vil ha behov for bistand i en kortere eller lengre periode pga. situasjonen som har vært i 2020/2021.

Det vil derfor jobbes mot å øke kapasiteten innenfor rus- og psykisk helse i planperioden.

Konsekvenser:

God psykisk helse og fravær av rusutfordringer er viktig for den enkeltes fungering og mestring av eget liv. Det er også vesentlig å ha fokus på dette i forhold til god folkehelse i befolkningen.

Styrking rekrutteringsstrategier for kompetanse som er vanskelig å rekruttere

Beskrivelse:

De ansatte er kommunens viktigste ressurs. Ved å etablere gode fagmiljøer med mulighet for utvikling og innovasjon øker muligheten for å tiltrekke og beholde gode fagfolk.

Gjennomføring:

Ved å stimulere til fagutvikling, videreutdanning og kompetansehevende aktiviteter øker kvaliteten på de tjenestene kommunen yter overfor befolkningen. Fortsatt fokus på kompetanseplaner, kompetanseløft 2021-2024 og tett samarbeid med statsforvalteren for å legge til rette for kompetanseheving blant egne ansatte fortsetter.

Å øke stillingsstørrelsene mot en heltidspolitikk er et viktig satsningsområde i Halden kommune og egen prosjektstilling for oppdraget er under opprettelse.

Egne strategier for å rekruttere og beholde må utarbeides der det er behov og kommunen må ha betingelser som er konkurransedyktige, særlig der det er knapphet på kompetansegruppene.

Konsekvenser:

Riktig og tilstrekkelig kompetanse på hver arbeidsplass.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Halden Helsehus

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Beleggsprosent KAD		98,0 %	0,0 %	85,0 %	85,0 %	85,0 %	85,0 %
Overliggende pasienter somatikk		71,0	64,0	50,0	25,0	25,0	25,0
Ventetid ergo/fysio		81,0	0,0	14,0	14,0	14,0	14,0

helse og mestring

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Økning heltid pr år		0,0 %	0,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %

Hjemmebaserte tjenester

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Antall medisin dispensere		0	0	100	120	150	175

koordinerende

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Antall ubehandlede saker som fraviker forvaltningslovens bestemmelser om behandling		15,0	15,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Rus og psykisk helse

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Antall måneder ventetid i psykisk helse og avhengighet		0,0	5,0	3,0	3,0	3,0	3,0

Sykehjem

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Antall på dagsenter demens/ seniorer		0	0	40	50	60	60

Kommunalavdeling Teknisk

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunalavdelingen ledes av direktør og har følgende enheter som ledes av enhetsledere; Plan og miljø, Kommunalteknikk, Eiendom og Brann- og feiervesen.

Mål og hovedoppgaver

Kommunalavdelingen har en viktig rolle som samfunnsaktør i arbeidet med kommunens infrastruktur, bygningsmasse og saksbehandling. Det jobbes hver dag med å utvise skjønn innenfor det til enhver tid gjeldende lovverk. Administrasjonen utreder for hovedutvalg plan, teknisk, landbruk- og miljø, havnestyret samt hovedutvalg for samfunn og kultur. Kommunalavdelingen har ansvar for gjennomføring av politiske vedtak og utarbeidelse av områdets planverk.

Teknisk sektor har mange oppgaver som spenner over flere ulike fagfelt. Kommunalavdelingen leverer tjenester på områder som har en vesentlig betydning for kommunens innbyggere og næringsliv. Tjenestene er rettet mot et mangfold av oppgaver knyttet til saksbehandling, forvaltning og driftsoppgaver. Kommunalavdelingen er en viktig samfunnsaktør og skal utøve god service, godt håndverk og stå for god og likeverdig saksbehandling.

Kommunalavdelingen bistår gjennom sin drift og vaktordninger all kommunal tjenesteyting, innbyggere og næringsliv 24 timer i døgnet, året rundt.

Utfordringer og strategi

For kommunalavdeling teknisk er økonomiplanen i all hovedsak en videreføring av gjeldende rammer. Det betyr også en videreføring av et beskjedent nivå på vedlikeholdsområdene både innenfor eiendom og vei. Innenfor rammene i kommende økonomiplan vil vi ikke kunne redusere etterslepet på kommunal eiendom.

Når det gjelder pris og lønnsvekst er dette lagt inn gjennom perioden. Imidlertid er vi inne i en usikker tid og vi ser at prisveksten innenfor bl.a byggematerialer har økt med over 40 % for visse fraksjoner. Dette vil måtte vurderes i lys av samfunnsutviklingen i tiden som kommer.

Når det gjelder prisvekst er strømkostnadene og usikkerheten knyttet til dette i en klasse for seg. Kommunalavdelingen ser allerede nå et stort merforbruk på kostnader knyttet til strøm for 2022. For kommende planperiode er det lagt inn fire mill.kr pr år som en følge av økte strømkostnader. Det er fortsatt usikkert hvordan prisene utvikler seg, men sett i lys av utviklingen de seneste månedene kan det se ut til at dette også er for lavt. Budsjettmidler til strøm måtte vurderes underveis og må sees i lys av, bokstavelig talt, samfunnsutviklingen, gasspriser og markedet generelt. Innsparingene som er lagt inn knyttet til Enøk / strømsparing må kunne sies å være en reduksjon i de ekstra midlene som er lagt inn, men med de strømprisene vi ser nå og som kan forventes fremover må det være et sterkt fokus på enøk og strømbesparende tiltak.

Med unntak av et investeringsprosjekt, Kjøp og opparbeidelse av tilleggsareal Rokke, er alle investeringsprosjekter tidligere drøftet og vedtatt. Noen prosjekter er grunnet en totaløkonomisk vurdering og gjennomførbarhet flyttet lenger frem i perioden.

Rammen i kommende periode krever at organisasjonen er dynamisk og i kontinuerlig prosess for å utnytte de eksisterende og begrensede ressurser på en god og hensiktsmessig måte. Det å hele tiden se alternative og nye måter å løse oppgavene blir viktig. Nye utfordringer kommer og kommunalavdelingen er sårbar for konjunktursvingninger i markedet knyttet til inntekter på Rokke. Imidlertid er det på det nåværende tidspunkt lov å være positiv med tanke på muligheter for stabile inntekter på Rokke. Dette fordrer da naturlig nok at kjøp av tilleggsareal gjennomføres. Dette sikrer lokalt næringsliv stabile ramme faktorer for levering av forurensede masser til godkjent mottak.

På selvkostområdene er det stor aktivitet og denne videreføres. Men det må også her vurderes i hvilken grad økt prisvekst og usikkerhet i markedet påvirker de ulike prosjektene. Vannproduksjonsanlegget på Asak står snart klart og vil ikke påvirkes, men total kostnadene i andre prosjekter er store, så det må holdes et sterkt fokus på prisutvikling også her.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	97 561	97 561	97 561	97 561
Vedtak forrige periode				
ENØK- og effektiviseringstiltak	-235	-430	-514	-514
Pris og lønnsvekst	-671	-466	2 590	2 590
Reduksjon i vedlikeholdsmidler	1 289	1 289	1 289	1 289
Sum Vedtak forrige periode	383	393	3 365	3 365
Lønns- og prisvekst				
Justering deflator	294	588	890	4 174
Sum Lønns- og prisvekst	294	588	890	4 174
Konsekvensjustert budsjett	677	981	4 255	7 539
Sum Budsjettallokering	4 000	4 000	4 000	4 000
Nye tiltak og realendringer budsjett	4 000	4 000	4 000	4 000
Konsekvensjustert ramme	102 237	102 542	105 816	109 100
Ramme 2023-2026	102 237	102 542	105 816	109 100

Vedtak forrige periode

ENØK- og effektiviseringstiltak

Kommunalavdelingen har allerede i flere år hatt søkelys på å finne smarte og kostnadseffektive løsninger i driften og avdelingen er i tillegg opptatt av å utnytte de stordriftsfordeler en kommune har ved å sikte på å løse oppgaver på tvers av avdelinger.

Kommunen har i dag mange store, eldre og flotte bygg i sin eiendomsportefølje. Det er svært ønskelig å kunne bevare verdiene, både økonomisk og historisk. Men det er like viktig å stadig følge med i utvikling, både i økonomisk og miljømessig sammenheng. Vi skal derfor fortsette å bytte ut eldre lysanlegg med LED-lys, vi skal videre ta sikte på og fortsatt fase ut oljefyringsanlegg, bytte til energiøkonomiske varmepumper, varmestyringssystem, ventilasjonsanlegg og fornybare energikilder. Videre skal man ta sikte på å ha tette konstruksjoner, isolerte vinduer og fornybare energikilder i våre nybygg.

Kommunen har store bygningsmasser og det viktig å forvalte disse på en forsvarlig måte. Vi skal i årene fremover fortsatt arbeide med å optimalisere de arealene vi forvalter og det skal være fokus på å avhende tomme bygg slik at andre kan få mulighet til å ta i bruk og utnytte arealene. Dette er ønskelig, både i et økonomisk og i et byutviklingsperspektiv. Tomme bygg utgjør en stor kostnad både med tanke på oppvarming, skadedyrkontroll, forsikring, kommunale avgifter samt ventilasjon- og brannvarslingsanlegg, men også med tanke på verdiforringelse.

Videre skal avdelingen har fokus på å optimalisere de arealer vi skal beholde for å få til lønnsomme og arealeffektive løsninger. Utstrakt bruk av hjemmekontor de siste året har vist oss at vi er omstillingsdyktige og at vi kan utføre en like god jobb selv om vi ikke har vår faste kontorplass med alt av utstyr tilgjengelig. Dette er interessante observasjoner som det er ønskelig å se videre på i perioden fremover.

Innenfor kommunalavdelingens driftsområder finner vi blant annet vaktmestertjenesten og fagarbeidere ved vår driftsstasjon på Sommerro. Her er det ønskelig å ha fagsammensetninger i tankene i videre utvikling slik at vi kan utnytte bred kunnskap på tvers av oppgaver og avdelinger. Det er mange aspekter ved å ha ulike fagsammensetning i slike grupper, ikke bare kan vi tilkalle hverandre ved behov og på den måten sikre at ressurser forblir innad i avdelingen i stedet for private aktører, men vi kan også lære mye av hverandre på tvers av avdelinger og oppgaver og på den måten utvikle oss enda et steg videre.

I tider med stram økonomi og knappe rammer er det fort gjort å spore seg inn på å holde kostnadene nede. En like viktig side av vår drift er inntektssiden. Vi utfører mange oppdrag for andre aktører, vi leier ut arealer, vi eier mange festetomter, parkeringsplasser og ikke minst; vi har stor mulighet til å motta tilskuddsmidler for å hjelpe til med å gjennomføre alle de gode tiltakene som avdelingen gjør i vårt nærmiljø.

Alle aktører som vi leier eller mottar tjenester fra indeksregulerer hvert år sine inntekter, det er derfor like viktig for oss at vi følger med i tiden og får betaling lik verdi på våre tjenester også. Selvfølgelig skal kommunen være en viktig tilrettelegger i samfunnet og det er viktig å presisere at kommunen ikke skal konkurrere med privat sektor på alle områder. Vi skal heller ikke prise oss ut av gode samarbeid og tilrettelegging for våre innbyggere.

Aktivitet (Nøkkeltall)

VVA-anlegg

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Ingen arbeidsulykker egne anlegg		0	0	0	0	0	0

Byggesak

Økonomiplan for 2023-2026

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Saksbehandlingstid disp.søknader (Tidligere innen 6 mnd) Antall dager		73	41	90	90	90	90
Andel saker behandlet innen 3 ukersfristen		73,3 %	77,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Andel saker behandlet innen 12 ukersfrist		86,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Saksbehandlingstid klagesaker (antall dager)		58	56	56	56	56	56

Geodata

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Andel oppmålingssaker behandlet innenfor frist - 16 uker		94,3 %	97,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Andel ferdigstilte saker i matrikkel innenfor frist - 5 dager		92,5 %	50,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Plan

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Andel megleroppgaver behandlet innenfor frist - 5 dager		75,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Andel plansaker gjennomført innen frist - 12 uker.		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Miljø og landbruk

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Andel oppgraderte private renseanlegg i kommunen		98,0 %	0,0 %	95,0 %	95,0 %	95,0 %	95,0 %

Brann

Økonomiplan for 2023-2026

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Utrykningstid i hht krav – Dimensjoneringsforskrift.		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
«Forebyggende arbeid – risikobaserte grupper og objekter»		38,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Fellesfunksjoner

Beskrivelse av dagens virksomhet

Fellesfunksjoner inneholder blant annet AFP ordninger, forsikringer og konto til formannskapetets disposisjon. Således er all aktivitet under fellesfunksjoner noe som går på tvers av alle kommunalavdelinger.

Sammendrag budsjett

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	113 395	113 395	113 395	113 395
Tekniske justeringer				
Justert bort andel fra VAR	-140 968	-140 968	-140 968	-140 968
Sum Tekniske justeringer	-140 968	-140 968	-140 968	-140 968
Vedtak forrige periode				
Pris og lønnsvekst	743	1 462	2 181	2 181
Rammejustering	1 414	2 904	4 470	4 470
Reduksjon formannskapetets konto	500	500	500	500
Sum Vedtak forrige periode	2 657	4 866	7 151	7 151
Konsekvensjustert budsjett	-138 311	-136 102	-133 817	-133 817
Innsparingstiltak				
Tillitsreform/Radikal innovasjon	0	0	0	-15 000
Sum Innsparingstiltak	0	0	0	-15 000
Nye tiltak				
Inntekt i forbindelse med avtale NND	-100	-568	-910	-1 572
Sum Nye tiltak	-100	-568	-910	-1 572
Sum Budsjettallokering	1 500	1 500	1 500	1 500
Nye tiltak og realendringer budsjett	1 400	932	590	-15 072
Konsekvensjustert ramme	-23 516	-21 775	-19 832	-35 494
Ramme 2023-2026	-23 516	-21 775	-19 832	-35 494

VAR og Havn

Beskrivelse av dagens virksomhet

Det har, de siste årene, vært stor aktivitet på VAR- og havne- området. Det forventes at områdene, fremover i planperioden, fortsatt vil være preget av meget høy aktivitet.

I planperioden vil det fortsatt være trykk på gjennomføring av prosjekter, med hovedtyngden på VA. Et omfattende arbeid vedrørende leveringssikkerhet på vann pågår, og i den forbindelse ferdigstilles bygging av nytt vannrenseanlegg for produksjon av drikkevann i 2022. Ny hovedplan VA ble ferdigstilt i 2021 og legger føringer for planperioden. Verdt å nevne vedrørende større VA-prosjekter i perioden er sentrumsområde nord, deler av sydsiden (område fra Halden torg mot festningen), øvre Knardal, Gimle og Glenne.

Remmen renseanlegg leverer fjernvarme som energikilde for flere offentlige bygg i sentrum. Dette som et ledd i å møte kravene om fossilfri oppvarming og naturligvis en klimavennlig utnyttelse av overskuddsenergi. Det skal i denne sammenheng også sies at anlegget i seg selv utnytter denne energien og er selvdrevne sådan. Kostnader inkl investering vil ligge noe under/tilsvarende tidligere nivå hvor fossilt brensel var energikilde, men klimamessig møte morgendagens krav.

På renovasjonsområdet er det også stor aktivitet. Ny gjenbruksstasjon er åpnet på Rokke og nye adgangsløsninger sikrer selvkostprinsippet for innbyggerne på en mye bedre måte enn tidligere. Renovasjonsavdelingen har i flere år vært ledende i Norge på nye løsninger for effektivisering og optimalisering av driften. Her nevnes sensorikk i miljøstasjoner, dialogen med eksterne tilbydere og krav til biogassdrevne renovasjonsbiler, id-merking av avfallsdunker med kontroller mot kommunens digitale gebyrsystem samt nevnte adgangsløsning på Rokke. Alt for å levere gode og effektive tjenester og sikre at de som betaler for selvkosttjenesten ikke finansierer andre som ikke betaler. Det er avklart at Halden viderefører satsingen på utsortering av matavfall og samtidig viderefører sitt samarbeid med ØAS på annet restavfall.

Utfordringer og strategi

HK er i samme situasjon som de fleste andre kommuner i Norge. Det jobbes for å tilfredstille myndighetskrav fra fylkesmannen (avløp) og Mattilsynet (drikkevann). For å nå målene har det de siste årene vært nødvendig å øke takten på fornyelse av vårt vann- og avløpsanlegg. Da de fleste andre kommuner er i samme situasjon er det en kamp om de samme ressursene (konsulenter til prosjektering og entreprenører til utførelse) for gjennomføring av prosjekter. For å nå våre mål er vi avhengig av kontinuitet og tett dialog med bransjen, og vi jobber tett med flere prosjekterende firmaer og entreprenører for å finne de beste løsningene for gjennomføring. For å ha god oversikt på planlegging og gjennomføring har vi hatt fokus på å opparbeide oss kompetanse internt på eget hus. Vi besitter nå denne kompetansen, noe som sikrer kontinuitet i arbeidene. Den største utfordringen vi har for å kunne holde trykket oppe på ønsket nivå, er kapasiteten til de prosjekterende firmaene. Det jobbes kontinuerlig for å bedre dette og nå våre mål.

På vann og avløpssiden er det gjort store investeringer de senere år. Vi har bla to hovedplaner bak oss, ny plan er vedtatt og vil gjelde i hele kommende økonomiplanperiode. Vi har fortsatt overløp og fortsatt er vanntapet stort. Imidlertid vil vi nå se resultater når sentrumsområdene saneres. I den kommende perioden er målet å redusere overløp, vanntap og innlekk.

Klimautfordringene er store og vil mest sannsynlig tilta. Overvann er et tema som fortsatt vil ha fokus. Til tross for en relativt gunstig geografi vil vi også ha utfordringer i Halden. Dette arbeidet skal prioriteres i kommende periode.

Havneområdet, med nye kaikanter har hatt en vekst de siste årene. I kommende periode er målet å fortsette å legge tilrette for næringslivet og være en aktør/sparringpartner for å gjøre Halden etableringsvennlig og løsningsorientert.

Sammendrag budsjett

VAR og havneområdene vil også i de kommende år være preget av høy aktivitet. Når det gjelder separering og fornying av ledningsnettet ligger Halden helt i toppen i norsk målestokk. Dette er nødvendig både i et miljø- og i et økonomisk perspektiv. Halden kommune har, i tillegg til å kjøpe konsulenttjenester eksternt også et godt prosjektledermiljø internt. Dette sikrer god oppfølging på eksterne prosjekter, samt at mange prosjekter gjennomføres i sin helhet i kommunal regi.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	0	0	0	0
Vedtak forrige periode				
Justere ramme til 0,-	-3 526	-7 052	-10 578	-10 578
Pris og lønnsvekst	3 526	7 052	10 578	10 578
Sum Vedtak forrige periode	0	0	0	0
Konsekvensjustert ramme	0	0	0	0
Ramme 2023-2026	0	0	0	0

Aktivitet (Nøkkeltall)

Vann

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Prosent produsert vann til forbruk basert på idealvannproduksjon (12000 m3/d) Avvik fra idealproduksjon => 100		119,9 %	113,9 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Økonomiplan for 2023-2026

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Andel ledningsbrudd reparert innen 8-timer		90,6 %	66,7 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Andel prøver som oppfyller forskriftenes krav til kvalitet		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Andel vannprøver med pH-verdi innenfor mål		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Avløp

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Andel tilkn. etter iverksetting/tvangsgjennomføring		0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Prosentavvik rensed avløpsvann i forhold til idealavløpsvannmengde 12 000 m3/døgn pr 3.t.		97,5 %	108,8 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Rensegrad i prosent av målt mengde fosfor i vannprøver inn og ut av renseanlegg		92,6 %	84,9 %	90,0 %	90,0 %	90,0 %	90,0 %

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Mengde i overløp ledningsnett og Remmen RA		1,1 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

slam

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Andel slam minimum kvalitetsklasse 2		100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Samfunn og samskaping

Utfordringer og strategi

Kommunalområdet Samfunn og samskaping ble opprettet fra 01.01.21, og arbeider etter tre hovedstrategier:

- **Styrke Haldens attraksjonskraft** for arbeidsplasser, beboere og besøkende.
- **Skape nye arbeidsplasser** i arbeids- og aktivitetslinjen.
- **Samskaping** mellom kommune, næringsliv, frivillighet og innbyggere for på sikt å finne bærekraftige måter å drifte kommunale tjenester på.

I økonomiplan 2023 – 2026 stilles det naturlige utfordringer til området mot slutten av perioden på å hente ut gevinster fra arbeids- og aktivitetslinjen, etablering av samskapingsprosjekter, og styrking av kommunens attraksjonskraft.

Samhandlingen mellom NAV, HKK, kultur, kommunikasjon, samfunnsavdelingen og næringslivet ellers er forventet å gi økte arbeidsplasser, som igjen betyr økte statlige rammeoverføringer i form av både skatteinntekter, men også rammetilskudd som følge av en forventet befolkningsvekst.

Smartbyarbeidet, som i stor grad skal styrke innovasjons- og næringslivsutviklingen i kommunen, skal blant annet legge forholdene til rette for et aldersvennlig samfunn. Dette blir en samskapingsarena der innovasjonsarbeidet blant annet skal lede til at eldre i større grad får hjelp og støtte til å mestre livet. Innovasjonsarbeidet ellers skal være en samskapingsarena mellom dette kommunalområdet og kommunens tjenesteutøvende funksjoner for øvrig, med mål om å finne bærekraftige løsninger for hvordan de kommunale tjenestene skal se ut i fremtiden.

Med samskaping som metode har området også sett på løsninger innenfor inkludering og vekst i arbeidslivet, og frivillig sektors medvirkning i oppgaveløsningen. Som et resultat av en satsning på samskapingsarenaer, og derav kunne utvikle nye forbedrede prosesser for inkludering, sysselsetting, språkopplæring og medvirkning er målet å gjøre alle kommunens tjenesteområder mer effektive og forberedt på å møte morgendagens behov.

Kommunalavdelingen er utfordret på å ta ut effekter i størrelsesorden 14 mkr gjennom 2025 og 2026. Rent teknisk er denne forventningen lagt inn som en rammereduksjon på kommunalavdelingen, mens effektene er ventet å først og fremst treffe fellesinntektene (skatt- og rammetilskudd), og andre tjenesteproduserende enheter (herunder NAV) som kan oppnå positive kostnadseffekter på økt samspill mellom kommune, frivilligheten og næringslivet. Det ligger altså ingen direkte kutt eller forventninger om kostnadsreduksjoner knyttet til driftsavdelingene innenfor samfunn og samskaping i dette tiltaket. Effektene skal altså først og fremst komme andre steder i kommunen, men det er kommunalavdeling samfunn og samskaping som står for gjennomføringen av arbeidet.

Kommunalområdet har ikke funnet rom for alle ønskede investeringsmidler i planperioden, men peker på investeringsbehov tilknyttet utvikling av **Halden torv**, **besøkssenter Fredriksten festning** og **ny kulturskole** som prioriterte objekter å eventuelt løfte inn i kommunens investeringsprogram på et senere tidspunkt. Det samme gjelder ny digital infrastruktur og metodikk for sammenkobling av datainformasjon, betegnet som «**Datasjø**», for å kunne ta de neste stegene i smartbyprogrammet My Digital City.

Tiltak/innretning	Effekt 2022	Effekt 2023	Effekt 2024	Effekt 2025
Effekter av arbeids- og aktivitetslinjen, samt samskappingsarenaer	• 0	• 0	-14 000 000	-14 000 000

Sammendrag budsjett

Kommunalavdeling samfunn og samskaping ble opprettet med virkning fra 01.01.2021, og besto av en sammenslåing av allerede eksisterende enheter tilhørende andre kommunalavdelinger. I budsjettarbeidet for 2022 ble det gjennomført grundige analyser av årsakene til det store avviket i 2021, og kommunalavdelingen ble i budsjett 2022 tilført 8 mkr utover det som lå til grunn for 2022 i økonomiplan 2022 - 2025. Med oppjusteringen av rammene i 2022 nivellerer budsjett og driftsnivå i kommunalavdelingen.

For at det fortsatt skal være samsvar mellom kommunalavdelingens driftsnivå og budsjettrammer i planperioden, må de 8 mkr som ble tilført rammene for 2022 også tilføres rammene for resterende del av gjeldende økonomiplan; 2023 - 2025, og nå inn i 2026.

Sammenlignet med gjeldende økonomiplan øker dermed rammene til samfunn og samskaping med 8 mkr i årene 2023 - 2026.

I tillegg er rammene justert med en høyere deflator enn det som ble lagt til grunn i gjeldende økonomiplan, og rammene er videre justert for engangstilføringer i budsjett 2022.

Dette gir følgende rammer i planperioden.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	191 775	191 775	191 775	191 775
Vedtak forrige periode				
Frivillighetsdag	-100	-100	-100	-100
Overordnet planarbeid	-400	-400	-400	-400
Pris og lønnsvekst	5 302	11 688	17 609	17 609
Studentuka	-50	-50	-50	-50
Tilbakeføring av midler	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000
Tilskudd Kanalselskapet	-180	-180	-180	-180
Ungdomsklubb	0	0	-1 000	-1 000
Utvikling av samskappingsarenaer	-419	-767	-917	-917
Verdensbro/Fargespill	-500	-500	-500	-500
Sum Vedtak forrige periode	-4 347	1 691	6 462	6 462
Lønns- og prisvekst				

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Justering deflator	559	1 137	1 731	8 114
Sum Lønns- og prisvekst	559	1 137	1 731	8 114
Konsekvensjustert budsjett	-3 788	2 828	8 193	14 576
Innsparingstiltak				
Innsparingskrav	0	0	-14 000	-14 000
Sum Innsparingstiltak	0	0	-14 000	-14 000
Sum Budsjettallokering	8 000	8 000	8 000	8 000
Nye tiltak og realendringer budsjett	8 000	8 000	-6 000	-6 000
Konsekvensjustert ramme	195 986	202 603	193 968	200 351
Ramme 2023-2026	195 986	202 603	193 968	200 351

Vedtak forrige periode

Utvikling av samskapingsarenaer

Kommunalområdet fortsetter arbeidet med innretninger innenfor det området som vil være kommunalrådets hovedsatsing, nemlig samskapingsarenaer der det vil være mulig å hente ut effekter på litt sikt. Innenfor disse arenaene har vi blant annet sett på løsninger innenfor inkludering og vekst i arbeidslivet, frivillig sektors medvirkning i oppgaveløsningen, samt driften av Brygga kultursal. Som et resultat av en satsning på samskapingsarenaer, og derav kunne utvikle nye forbedrede prosesser for inkludering, sysselsetting, språkopplæring og medvirkning er målet å gjøre alle kommunens tjenesteområder mer effektive og mer robuste i tråd med morgendagens behov. En økonomisk effekt av dette vil ikke nødvendigvis være synlig i denne kommunalavdelingen, men komme til faktisk økonomisk uttrykk i andre kommunalavdelinger.

Inkludering og vekst i arbeidslivet

Som nevnt tidligere er «arbeid» en av samfunnsplanens grunnpilarer som det vil være viktig å satse på fremover. For å opprettholde levestandard, bosetting og vekst i samfunnet er det viktig at sysselsettingsandelen i befolkningene øker. I den anledning handler sysselsetting ikke bare om vekst i tradisjonelle arbeidsplasser, men også vekst i det vi kan kalle inkluderende arbeidsplasser. Den samskapingsarenaen som er etablert for å skape en større inkludering i arbeidslivet, mellom NAV, HKK, Næring, samt arbeid og aktivitet, skal jobbe konkret med å få flere ut i det ordinære arbeidslivet.

I dette arbeidet skal det jobbes på flere plan. En av de viktige oppgavene i dette arbeidet er å få mennesker med nedsatt arbeidsevne over i arbeid. Det skal også fokuseres på hvordan vi på best mulig måte kan få til en integrering av innvandrere/flyktninger, slik at disse raskest mulig kan komme ut i inntektsgivende arbeid. Her vil også språk- og samfunnsopplæring spille en vesentlig rolle for å lykkes. Målet skal nås ved å strategisk satse på brukerdrevet utvikling, samt utnytte de nyskapende arenaene som sammen skal få flere ut i ordinært, inntektsgivende arbeid.

Frivillig sektors medvirkning i oppgaveløsningen

Befolkningsframskrivninger viser at innbyggertallet i Halden ikke øker i den grad som er ønsket. Det blir færre arbeidsaktive som skal bidra til å opprettholde velferdssamfunnet, og antall eldre vil øke. Mange av tjenestene som gis i dag må gjøres på andre måter, og frivillighet kommer til å være en viktig faktor for å bidra til å opprettholde en aktiv fritid, og møter mellom mennesker.

«Kommune 3.0» er en betegnelse på en velferdsstrategi der alle har ressurser som de ønsker å bidra med i lokalsamfunnet, både til eget og fellesskapets beste. De kommunalt ansatte bidrar til å finne disse ressursene, og bringe mennesker sammen der de kan støtte og hjelpe hverandre.

En aktiv frivillig sektor er av grunnleggende betydning for et vitalt lokalsamfunn. Kommunalavdelingen skal via ulike samskappingsarenaer være en støttespiller og tilrettelegger for en levende, mangfoldig og uavhengig frivillig sektor.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Indikator	Resultat 2021	Anslag 2022	Planlagt 2023	Planlagt 2024	Planlagt 2025	Planlagt 2026
Antall besøk bibliotek		15 000	39 801	100 000	100 000	100 000	100 000
Antall besøkende Brygga kultursal (ny 2023)		0	0	12 000	14 500	16 000	17 500
Antall elever kulturskolen		181	197	300	300	300	300
Antall langtidsmottagere - over 6 mnd med sosialhjelp		195	199	170	160	150	140
Antall sosialhjelpsmottagere under 30 år		160	144	135	125	115	105
Besøkstall ungdomsklubben for barn og unge		1 000	2 990	750	750	750	750
KVP deltagere		24	40	60	70	80	90
Samlet antall mottakere av økonomisk sosialhjelp pr mnd i snitt		527	521	475	465	455	445
Øke antall arbeidsplasser i Halden kommune		13 124	13 124	13 224	13 424	13 624	13 650
Økt sysselsettingsgrad i Halden kommune		0,0 %	68,0 %	70,0 %	70,0 %	70,0 %	70,0 %

Klimabudsjett

Klimabudsjettet er et viktig styringsverktøy for kommunen i arbeidet med å nå målsetningene om utslippskutt. Klimabudsjettet kvantifiserer hvor mye klimagasser som kuttes gjennom de foreslåtte tiltakene og kostnaden for å gjennomføre disse. Eierskap og god oppfølging sikres gjennom forankring i organisasjonen og dedikerte ansvarlige for hvert tiltak. Jevnlig rapportering på status i gjennomføring av klimatiltak sørger for god styring av dette viktige arbeidet. Klimabudsjettet synliggjør også økonomiske ressurser som tilordnes hvert tiltak.

Tiltak i klimabudsjettet revideres årlig. Det er viktig at kommunen jobber kontinuerlig med å finne nye treffsikre tiltak slik at lavutslippssamfunnet faktisk kan realiseres og Parisavtalens mål kan nås. FNs klimapanelts sjette hovedrapport slår fast at de globale utslippene må nå toppen før 2025 for å kunne begrense den globale oppvarmingen til under 2 grader, helst ned mot 1,5 grader. For å realisere dette kreves det umiddelbare og kraftige kutt i utslippene.

Klimamål i Halden kommune

Gjennom kommunedelplan for klima og energi 2019-2030 er følgende ambisiøse mål vedtatt:

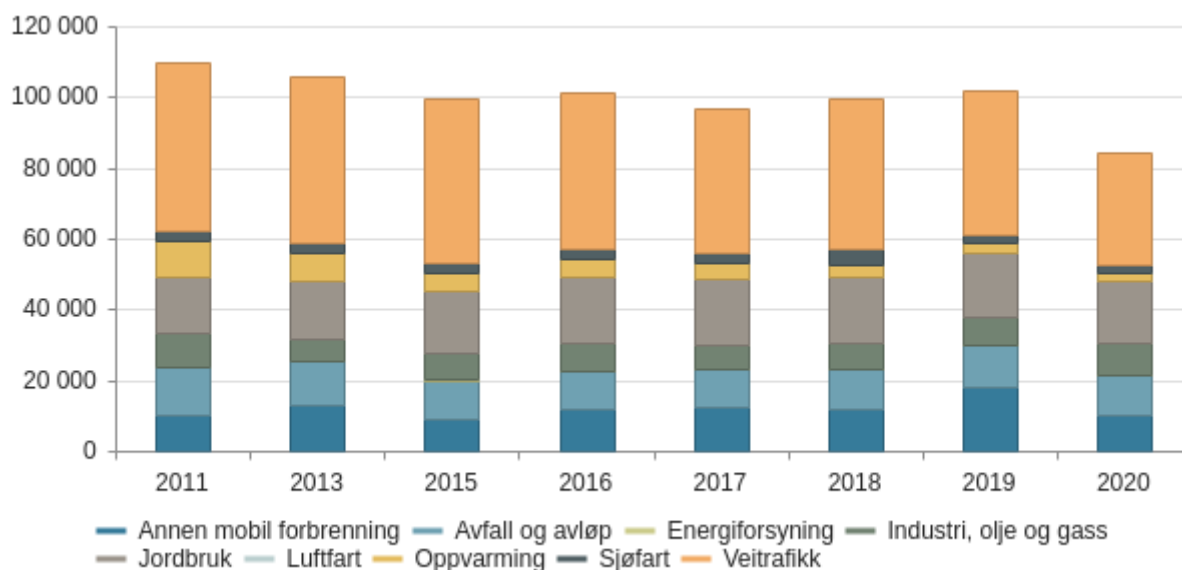
- Innen 2030 skal klimagassutslippene i Halden være redusert med minst 60 prosent sammenlignet med 2016. Innen 2023 skal utslippene være redusert med 30 prosent.
- Halden skal bidra til at Østfold-regionen oppnår netto null klimagassutslipp innen 2050 gjennom kraftig å redusere utslippene og øke opptakene av CO₂.
- Halden skal bidra til å oppnå det globale lavutslippssamfunnet innen 2050.
- Innen 2050 skal all energibruk i Halden være fossilfri eller avfallsbasert.

For å nå disse målene er det nødvendig å gjennomføre en rekke tiltak. Hele kommuneorganisasjonen, innbyggere og næringsliv må bidra, i tillegg til at vi trenger regional og statlig drahjelp.

Klimastatistikk

Utslipp av klimagasser per år

Grafen viser utslipp av klimagasser i tonn CO₂-ekvivalenter

Figur 1 Sektorfordelte utslipp i Halden kommune, fra 2016 til 2020. Utslippene vises i tonn CO₂-ekvivalenter, som betyr at utslippene for gassene CO₂, CH₄ (metan) og N₂O (lystgass) vektet etter gassens globale oppvarmingspotensial (GWP). Kilde: Miljødirektoratet.

Miljødirektoratet publiserer årlige beregninger for klimagassutslipp i norske kommuner. Beregningene kommer med en forsinkelse på litt over et år. Figuren viser utviklingen i Halden i perioden 2009 til 2020. Miljødirektoratet jobber kontinuerlig med å forbedre utslippsberegningene, og utslippene for tidligere år kan derfor bli noe endret på grunn av bedre datagrunnlag eller beregningsmodeller.

I 2016, som er referanseåret for klimamålene i Halden kommune, var totale utslipp ca. 102 000 tonn. I 2020 var dette tallet nede i ca. 84 000 tonn. Utviklingen etter 2016 er en reduksjon på ca. 18 000 tonn, som tilsvarer en nedgang på ca. 17 prosent. Størst har nedgangen vært fra 2019 til 2020, og denne store nedgangen kan spores tilbake til stengte grenser og mindre personbiltrafikk via E6 til Sverige.

Det er også viktig å nevne at det finnes måter å fjerne CO₂ fra atmosfæren, både naturlige og industrielle prosesser. En naturlig måte å fange CO₂ på er gjennom opptak i trær og planter. Derfor er det viktig å ta vare på og drive skogen på riktig måte. Et godt eksempel er vinneren av Klima Østfold-prisen 2022, Hafsrd i Halden, som vant for sin klimavennlige drift av skogeiendommen. Alene binder denne skogen 23 000 tonn CO₂ årlig. Fangst og lagring av CO₂ vil være helt nødvendig for at vi skal nå netto null utslipp av klimagasser innen 2050.

Indirekte utslipp og klima-fotavtrykk inn i klimabudsjettet

I budsjett for 2022 er det vedtatt å inkludere indirekte utslipp i Halden kommunes klimabudsjett. Se verbalpunkt under Klima og miljø, Klimabudsjett:

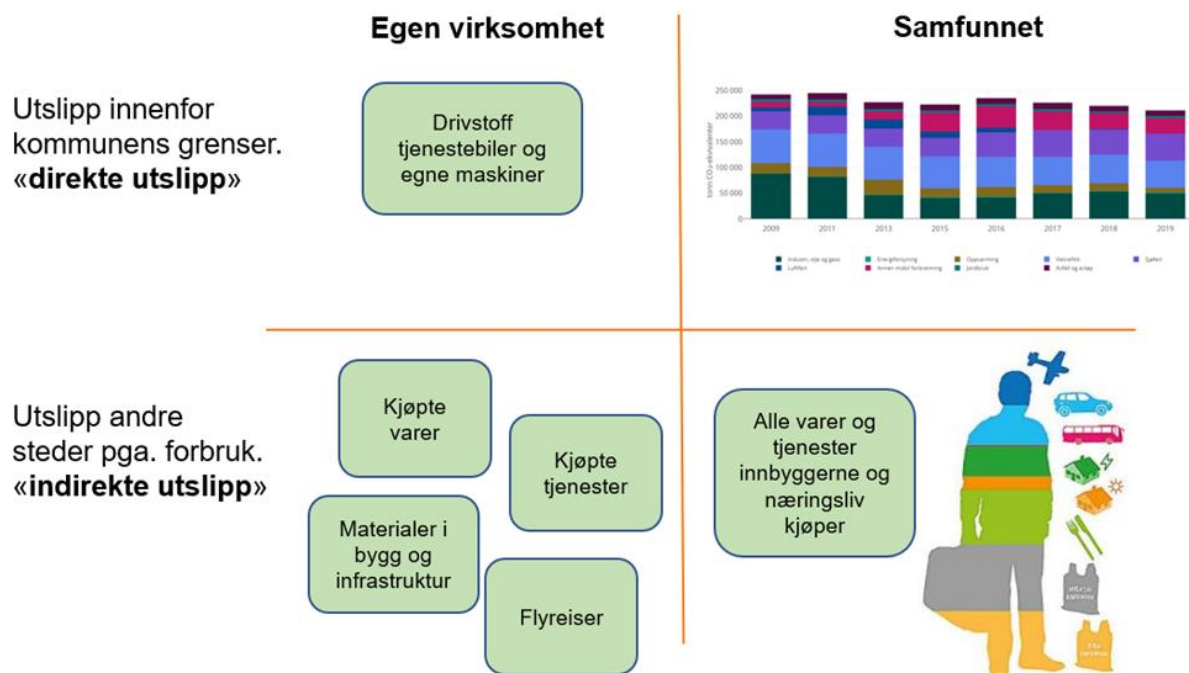
Indirekte klimagassutslipp skal også legges inn i klimabudsjettet. Slik det er nå blir bare utslipp fra arealet til Halden kommune vurdert. En stor del av vårt forbruk bidrar til utslipp andre steder og vil ikke påvirke vårt budsjett. Samtidig får vi store utslipp (blant annet E6) som ikke er knyttet til innbyggerne i Halden. Dette medfører at vi ikke ser på løsninger som bidrar til lavere indirekte utslipp,

men at vi må fokusere på store utslipp som ikke vi kan påvirke. Løsninger som vi ser lite på i dag og som vi må jobbe med er utslipp knyttet til forbruk og materialvalg. Trondheim er en by som har jobbet med dette og som det er mulig å lære av.

Avgrensning av klimabudsjett

I en kommunes klimabudsjett kan man velge å avgrense virkeområdet på flere måter. Det første valget gjelder om man kun skal fokusere på utslipp fra kommunens egen virksomhet eller om man skal inkludere alle utslipp innenfor kommunens geografiske grenser. I Haldens klimabudsjett har vi inkludert utslipp innenfor kommunens geografiske grenser.

Det andre valget man må ta dreier seg om omfanget av utslipp som skal inkluderes i klimabudsjettet. Skal man kun inkludere direkte utslipp eller skal man også ta med indirekte utslipp? I Halden har vi hatt hovedfokus på direkte utslipp og energibesparelser, men vi har også inkludert ett eksempel på indirekte utslippskutt gjennom reduksjon i matsvinn. En avgrensning til kun direkte utslipp er i tråd med statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning. Dette er fordi forpliktelsene i Parisavtalen gjelder hvert lands direkteutslipp av klimagasser.

Figur 2: Utslippskategorier i klimabudsjettet

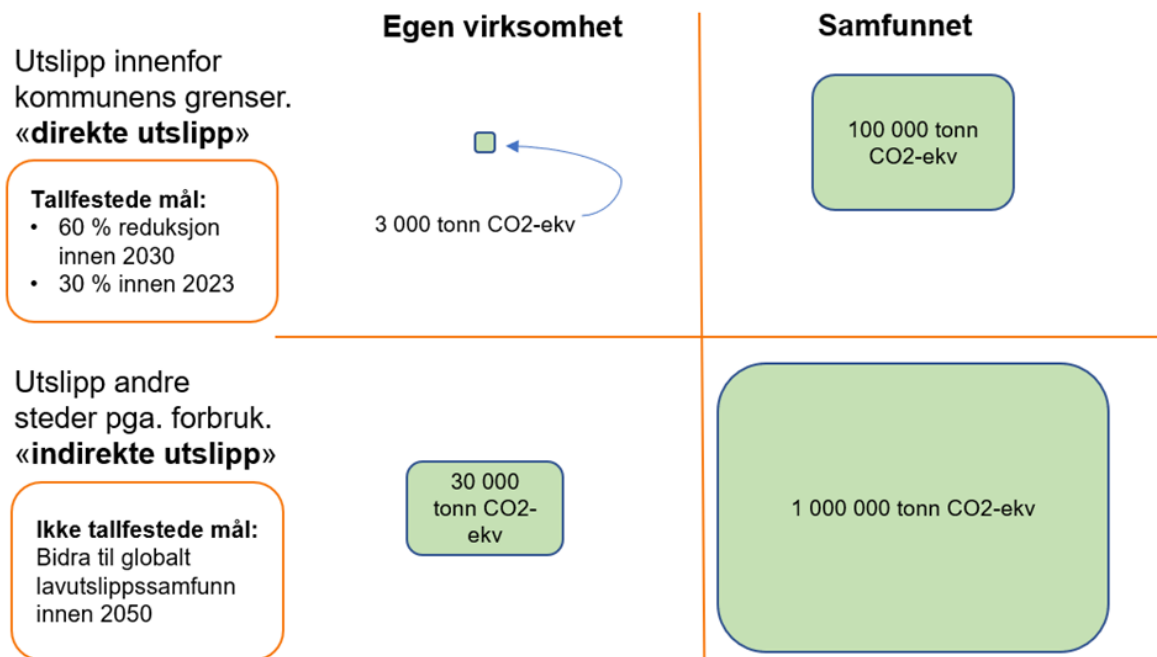
Forskjellen på direkte og indirekte utslipp

Direkte utslipp er de klimagassutslippene som fysisk finner sted innenfor kommunens geografiske grenser. For disse utslippene publiserer Miljødirektoratet årlig beregninger for hver enkelt kommune. Dermed finnes det godt grunnlag for å se på måloppnåelse når det gjelder kutt i direkte utslipp.

Indirekte utslipp er utslipp som oppstår utenfor det geografiske området pga. forbruk av varer og tjenester innenfor det geografiske området. Det finnes ingen offentlig tilgjengelige beregninger for en

hel kommunes indirekte utslipp, og måloppnåelse er derfor vanskelig å vurdere. Det er også stor usikkerhet knyttet til metodene som benyttes til beregning av indirekte utslipp.

Selv om det foreløpig ikke finnes god statistikk for indirekte utslipp, er det trolig disse utslippene som er størst i Norge. Nordmenn og Haldensere har et høyt forbruk av varer og tjenester, noe som resulterer i klimagassutslipp andre steder enn i Halden. Derfor har både enkeltpersoner og kommuner stor mulighet til å påvirke de globale utslippene. Kommunen som offentlig innkjøper kan etterspørre klimavennlige materialer, energi og transport, og på den måten være med på å lage et marked for slike produkter og tjenester. Dermed er kommunen med på å legge til rette for lavutslippssamfunnet i framtiden.

Figur 3: Direkte og indirekte utslipp i Halden i 2016. Indirekte utslipp for samfunnet er kun et grovt estimat og ikke en kvalitetssikret beregning. Figuren viser også Haldens klimamål for direkte og indirekte utslippskutt.

Klimamålene til Halden kommune er vist innledningsvis. Det første målet er konkret og mulig å se resultatoppnåelse av, ettersom beregninger av direkte utslipp innenfor kommunens grenser publiseres årlig av Miljødirektoratet. Det tredje målet retter seg mot at Haldensamfunnet skal redusere sitt klimafotavtrykk og dermed være med å redusere utslipp også andre steder i verden. Mål nummer tre er ikke kvantifisert og lar seg ikke måle på en god måte, men målet er likevel svært viktig dersom vi skal klare å begrense virkningen av klimaendringene. Et større fokus på kutt i indirekte utslipp i klimabudsjettet er derfor fornuftig.

Hvordan måle framgang i arbeidet med å kutte indirekte utslipp?

Selskapet Ducky sammen med Tieto Evry og Asplan Viak utvikler et verktøy som skal vise klimafotavtrykk pr innbygger i et digitalt kart. I kartløsningen «[Folkets fotavtrykk](#)» kan man se klimafotavtrykket til fylker, kommuner og nabolag. Klimafotavtrykket er summen av en persons eller en virksomhets eller et samfunns direkte og indirekte utslipp, og forbruksbaserte utslipp er en stor

andel av fotavtrykket. Nordmannens gjennomsnittlige klimafotavtrykk er beregnet til å være ca. 11,1 tonn CO2 ekv/år. Dersom Parisavtalens målsettinger skal være innen rekkevidde, må vi ned på under 3 tonn CO2 ekv/år.

Viken fylkeskommune har invitert alle kommunene i Viken til å delta i utviklingsarbeidet, og Halden kommune er i den sammenheng en foregangskommune i Folkets Fotavtrykk. Dette verktøyet skal i framtiden kunne vise utviklingen av klimafotavtrykket innenfor hver kommune eller hvert nabolag. Dermed kan det benyttes til å måle framgang i arbeidet med å kutte indirekte og forbruksbaserte utslipp. Pr i dag er dette den beste metoden for å måle indirekte utslipp, men det jobbes kontinuerlig for å forbedre både datagrunnlaget og beregningsmetodene.

Arbeid fram mot klimabudsjett 2023

Klimabudsjett 2023 legges fram i årsbudsjettet for Halden kommune i høst. Det skal gjøres et arbeid for å identifisere nye klimatiltak i kommuneorganisasjonen i løpet av sommeren. I større grad enn tidligere vil det være fokus på indirekte utslippskutt. Tiltakene som identifiseres skal så effektberegnes der det er mulig. Klimabudsjettet presenteres på samme måte som tidligere: i tabell med beskrivelse av tiltak, kostnad knyttet til tiltaket, og beregnet kutt i klimagasser eller besparelse av energi. Gjennom Framsikt er det også definert hvem som er ansvarlig for gjennomføring av tiltaket.

Samtidig som det nye klimabudsjettet utarbeides, vil det i løpet av 2022 påbegynnes og gjennomføres klimatiltak som ikke inngikk i forrige års klimabudsjett. Det vises til sak 39/2022 i HTEK.

Vi understreker at tiltakene som inngår her som klimatiltak, også kan ha flere begrunnelser. Når kommunen for eksempel jobber med å fremme sykling så er ikke dette bare et klimatiltak. Det er også et folkehelsetiltak, et plassbesparende tiltak, et luftkvalitetstiltak, et sparetiltak (det er billigere å tilrettelegge for gange og sykkel enn å ta all transportvekst i kollektivtransport) osv. I denne sammenheng er det imidlertid tiltakenes virkning på klimautslippene i kommunen som er relevant.

Klimatiltak

Tabellene nedenfor viser en videreføring av tiltakene fra klimabudsjett 2022. Nye tiltak legges fram i klimabudsjett 2023 i årsbudsjettet for Halden kommune i høst. Det er imidlertid lagt til en ny tabell som viser allerede vedtatte tiltak – altså tiltak som er gjennomført eller skal gjennomføres før 2023 og derfor ikke har noen plass i tabellene for 2023-2026.

Klimatiltak

Direkte utslipp

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter
Beløp i 1000 kr

Økonomiplan for 2023-2026

Klimatiltak	Kostnad 2023	Totalkostnad 2023-2026	Langsiktig økonomisk effekt	Sektor	Kilde	Reduksjon 2021	Reduksjon 2022	Reduksjon 2023	Reduksjon 2024	Reduksjon 2025	Reduksjon 2026	Reduksjon 2027 Mwh pr. år
Oppgradering av anlegg for syklende og gående	2 500	7 500	0	Veitrafikk	Personbiler	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	0,0
Trafikksikkerhetstiltak kommunedelplan	1 500	5 500	0	Veitrafikk	Personbiler	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	0,0
Utbedring av turstier og grøntdrag i sentrum	300	300	0	Veitrafikk	Personbiler	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	0,0
Sum	4 300	13 300	0			120,0	120,0	120,0	120,0	120,0	120,0	0,0

Beskrivelse klimatiltak

Oppgradering av anlegg for syklende og gående

Tiltak for å utbedre og oppgradere veier, stier og anlegg for syklende og gående. Tiltaket har en direkte effekt på klimagassutslipp ved at flere personer kan velge gange og sykkel som en fossilfri alternativ transportmetode.

Finansiering

Investeringsbudsjett

Trafikksikkerhetstiltak kommunedelplan

Kommunedelplan for trafikksikkerhet 2017 - 2019 legger føringer for arbeidet med trafikksikkerhetstiltak. Oppfølging av planen har en direkte effekt på klimagassutslipp ved at flere personer kan velge gange og sykkel som en fossilfri alternativ transportmetode, som følge av trafikksikre løsninger til det beste for myke trafikanter.

Finansiering

Investeringsbudsjett

Utbedring av turstier og grøntdrag i sentrum

Halden kommune har etablert og vedlikeholdt flere turstier og grøntdrag i sentrum de seneste årene. Vi ønsker å utbedre og videreutvikle disse. Eksempler på konkrete tiltak er å tilrettelegge for universell utforming, merking og skilting og tilrettelegge rasteplasser. Det pågår også et arbeid med å vurdere

nye stier og grøntdrag som kan tilrettelegges. Tiltaket har en positiv effekt på klimagassutslipp ved at flere personer kan velge gange og sykkel som en fossilfri alternativ transportmetode.

Finansiering

Investeringsbudsjett

Eksterne tiltak

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

Beløp i 1000 kr

Klimatiltak	Kostn ad 2023	Totalkost nad 2023- 2026	Langsik tig or økono misk effekt	Sekt	Kilde	Reduks jon 2021	Reduks jon 2022	Reduks jon 2023	Reduks jon 2024	Reduks jon 2025	Reduks jon 2026	Reduks jon Mwh pr. år
Fossilfri kollektivtrans port, fylkeskommu nalt tiltak	0	0	0	Veitraf ikk	Personb iler	588,0	588,0	588,0	1 176,0	1 176,0	1 176,0	0,0
Sum	0	0	0			588,0	588,0	588,0	1 176,0	1 176,0	1 176,0	0,0

Beskrivelse klimatiltak

Fossilfri kollektivtransport, fylkeskommunalt tiltak

Fra sommer 2022 trer ny avtale i kraft mellom Østfold kollektivtrafikk og tjenesteleverandør. Fra da skal 100 % av kollektivtrafikken være fossilfri. Det vil kjøre elektriske busser i Halden fra sommeren 2022. Kilde: Østfold kollektivtrafikk.

Finansiering

Eksternt tiltak finansiert og eid av Viken fylkeskommune.

Energibesparende tiltak

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

Beløp i 1000 kr

Klimatiltak	Kostn ad 2023	Totalkost nad 2023- 2026	Langsik tig or økonom isk effekt	Sekt	Kil de	Reduksj on 2021	Reduksj on 2022	Reduksj on 2023	Reduksj on 2024	Reduksj on 2025	Reduksj on 2026	Reduksj on Mwh pr. år
Energiøkonomi sering i kommunale bygninger (ENØK)	5 000	15 000	0	Annet	Ann et	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	200,0

Økonomiplan for 2023-2026

Oppgradering av gatelys	1 000	4 000	0	Annet	Ann et	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Smarte vannmålere	5 000	35 000	0	Annet	Ann et	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
VA-tiltak	110 000	440 000	0	Avfall og avløp	Avlø p	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	200,0
Sum	121 000	494 000	0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	600,0

Beskrivelse klimatiltak

Energiøkonomisering i kommunale bygninger (ENØK)

Halden kommune har sentral driftskontroll i flere bygninger, hvilket gir god mulighet til oppfølging av energibruk. Dette kan avdekke områder med et forbedringspotensial, og planlegging av ulike tiltak for energieffektiv utnyttelse av bygningene. ENØK-tiltaket inneholder flere enkelttiltak på ulike kommunale bygninger i Halden kommune. Tiltakene utredes, planlegges og gjennomføres i driftsåret. Dette kan være etterisolering, bytte ut vinduer, installasjon av varmepumper og andre energiløsninger m.v. som vil bidra til reduserte oppvarmingskostnader i bygninger.

Oppgradering av gatelys

Oppgradering av gatelys omhandler kjøp og installasjon av nye armaturer med LED-belysning. LED-armaturene er mer energieffektive enn de gamle, og de kan dimmes. Investeringen vil gi en besparelse på strøm samt bedre trafiksikkerhet.

Smarte vannmålere

Halden kommune produserer i dag vann i størrelsesorden ca. 140 % av idealproduksjon. Dette betyr at vi bruker store ressurser på å produsere vann som aldri når forbruker. Med smarte vannmålere kan kommunen få bedre oversikt over ledningsnettet og innbyggere vil få et større eierskap til eget vannforbruk. Dette vil medføre økt kontroll på drikkevannet, redusert vannforbruk, redusert vanntap, reduserte driftsutgifter og redusert ressursbruk og dermed reduserte utgifter.

Finansiering

Investeringsbudsjett

VA-tiltak

Det jobbes intensivt med å separere overvann fra spillvann i kommunen. Ved å sende mindre (regn)vann til renseanlegget, vil mengden vann som må renses også reduseres. Dette sparer ressurser. Samtidig vil det være mindre behov for å pumpe vann via pumpestasjonene til renseanleggene, noe som vil spare energi.

Ikke-kvantifiserbare utslippsreduksjoner

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

Beløp i 1000 kr

Klimatiltak	Kostnad 2023	Totalt kostnad 2023-2026	Langsiktig økonomisk effekt	Sektor	Kilde	Reduksjon 2021	Reduksjon 2022	Reduksjon 2023	Reduksjon 2024	Reduksjon 2025	Reduksjon 2026	Reduksjon Mwh pr. år
Utbygging av bredbånd	5 000	6 000	0	Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kartlegging av deponigass og mulig utnyttelse	0	0	0	Avfall og avløp	Avfallsdeponigass	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbedring av miljøstasjoner for gjenvinning av avfall	500	500	0	Avfall og avløp	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Områderregulering av Stasjonsområdet	0	0	0	Energiforsyning	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Plan for gatenett og gatebruk i Halden sentrum	0	0	0	Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	5 500	6 500	0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Beskrivelse klimatiltak

Kartlegging av deponigass og mulig utnyttelse

Som del av et klimasatsprosjekt i samarbeid med Sarpsborg og Moss kommune, skal deponiene på Rokke analyseres og vurderes. Det skal måles diffuse utslipp av deponigass og beregnes gjenværende gasspotensiale i mengde og tid. Utslippskildene skal kartlegges. Det skal utarbeides en tiltaksplan med vurderinger og anbefalinger for bedre gassutnyttelse, samt kostnader knyttet til tiltakene.

Områderregulering av Stasjonsområdet

Arbeidet med områderregulering av Stasjonsområdet er i oppstartsfasen. Gjennom planarbeidet skal det utredes gode energiløsninger og det skal ses på gode mobilitetsløsninger.

Plan for gatenett og gatebruk i Halden sentrum

Gatenett- og gatebruksplanen har som formål å legge til rette for at langt flere skal gå, sykle og kjøre buss, ved å prioritere areal og tiltak for disse trafikantgruppene. Sentrum skal være attraktivt og

tilgjengelig med gode forhold for beboere, besøkende og handelsstand. Plan skal ferdigstilles i løpet av 2023.

Utbedring av miljøstasjoner for gjenvinning av avfall

Halden kommune har 9 miljøstasjoner for innsamling av avfallsfraksjonene papp/papir/drikkekartong, plast, glass/metall. Bruken av disse er en veletablert ordning. De siste årene har områdene forfalt og det er behov for en oppgradering av miljøstasjonene. Sortering og gjenvinning av avfall kan redusere klimagassutslipp ved å redusere behovet for uttak av nye råvarer. Miljødirektoratet anslår at utsortering av plastavfall vil kunne gi en utslippsreduksjon på 0,75 millioner tonn CO2-ekvivalenter i perioden 2021–2030 i Norge.

Finansiering

Investeringsbudsjett

Utbygging av bredbånd

Utbygging av bredbånd kan bidra til at flere kan jobbe hjemmefra, og dermed ikke har behov for å reise til kontoret hver dag. Dette kan være med på å redusere antall jobbreiser. Samtidig kan det gi redusert behov for kontorplasser, noe som igjen kan gi energibesparelser.

Tidligere vedtatte tiltak

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter
Beløp i 1000 kr

Klimatiltak	Kostnad 2023	Totalt kostnad 2023-2026	Langsiktig økonomisk effekt	Sektor	Kilde	Reduksjon 2021	Reduksjon 2022	Reduksjon 2023	Reduksjon 2024	Reduksjon 2025	Reduksjon 2026	Reduksjon Mwh pr. år
Digital matsvinnhåndtering	0	0	0	Annet	Annet	116,0	116,0	116,0	116,0	116,0	116,0	0,0
Virtuell kort- og langtidsavdeling	0	0	0	Annet	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Solcellearmatur på gatelys, testprosjekt	0	0	0	Energiforsyning	Elektrisitetssproduksjon og annen energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,5
Klimasamlinger for landbruket i Halden	0	0	0	Jordbruk	Jordbruk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gjenbruk av kontormøbler	0	0	0	Miljøledelse	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Økonomiplan for 2023-2026

Klimamester skap blant ansatte og politikere	0	0	0 Miljøledelse	Annet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fjernvarme i kommunale bygninger i sentrum	0	0	0 Oppvarming	Fjernvarme unntatt avfallsforbrenning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	200,0
Landstrøm Halden havn	0	0	0 Sjøfart	Andre aktiviteter sjøfart	342,0	440,0	440,0	440,0	440,0	440,0	0,0
Ladepunkt i boligområde r	0	0	0 Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Leasing av elsykler til ansatte	0	0	0 Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lynladestasj on med prioritet for el-taxi	0	0	0 Veitrafikk	Personbiler	0,0	100,0	317,0	317,0	317,0	317,0	0,0
Skilting for gående og syklende	0	0	0 Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Smart City elbildeling	0	0	0 Veitrafikk	Personbiler	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	0,0
Smart City elsykkeldeling	0	0	0 Veitrafikk	Personbiler	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	0,0
Sykkelparker ing ved Strupe idrettsanlegg	0	0	0 Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utfasing av fossile kjøretøy	0	0	0 Veitrafikk	Personbiler	53,0	94,0	115,0	140,0	150,0	160,0	0,0
Sum	0	0	0		553,0	792,0	1 030,0	1 055,0	1 065,0	1 075,0	302,5

Beskrivelse klimatiltak

Digital matsvinnhåndtering

Halden kommune ønsket å redusere matsvinn og øke bevisstheten rundt bærekraftig mathåndtering. En digital løsning for reduksjon av matsvinn ble testet ut i tidsrommet 2019-2022. Løsningen skulle bidra til god planlegging, oppfølging, logistikk og kvalitetssikring av matproduksjon i kommunen. Gjennom prosjektet ble det utviklet programvare av teknologiselskapet TotalCtrl. Målet med programvaren var å spare tid og kostnader og effektivisere matsvinnhåndteringen. Løsningen evalueres før sommeren 2022.

Fjernvarme i kommunale bygninger i sentrum

Oppvarming med oljefyr i kommunale bygg i sentrum har blitt byttet ut med fjernvarme produsert på Remmendalen Renseanlegg.

Klimamesterskap blant ansatte og politikere

Deltakelsen i Klimamesterskapet 2022 ble gjennomført for å øke bevisstheten om at våre valg i hverdagen har betydning for klimagassutslippene.

Klimasamlinger for landbruket i Halden

Landbrukskontoret har et ønske om å styrke innsatsen med informasjonsspredning blant bønder og skogbrukere i kommunen. Det planlegges å gjennomføre flere temasamlinger i vinterhalvåret 2022/23. Utvalgte temaer for samlingene vil bestemmes i dialog med næringen, men kan f.eks. være gjødsling, kompost, lokal energiproduksjon, fossilfri maskinpark, planting og valg av treslag og tilbakeføring av myr.

Ladepunkt i boligområder

Etablering av ladestasjoner og lokasjoner for Smart City elbilene i boligområder og utenfor sentrum, slik at bilene kan bli et reelt alternativ til fossilbil for flere innbyggere.

Landstrøm Halden havn

Det er etablert landstrømanlegg på Halden Havn. Skip som ligger til kai kan da benytte strøm som energikilde i stedet for motor.

Leasing av elsykler til ansatte

Halden kommune tilbyr sine ansatte å lease en elsykkel gjennom trekk i lønn. Elsykkel er et svært godt alternativ til bil på vei ut av Halden sentrum.

Lynladestasjon med prioritet for el-taxi

Halden kommune sørger for at det etableres en ny lynladestasjon i sentrum. Ett av ladepunktene skal være reservert for elektriske taxier. Halden Taxi vil bytte ut alle sine personbiler med elbiler i løpet av 2022, og har da behov for flere lynladere.

Skilting for gående og syklende

Basert på kartlegging av grønne korridorer og snarveier gjort i 2018, bør slike veier skiltes og merkes bedre. I tillegg til navnet på destinasjon, bør skiltene også inneholde opplysninger om hvor lang avstanden er. Dette vil bedre framkommeligheten i byen, og kan bidra til at flere tar i bruk grønne korridorer som alternativ til bil.

Smart City elbildeling

En bildelingstjeneste med elbiler mellom ansatte og innbyggere. Dette er et tiltak som skal sikre innbyggernes mobile behov på en klimavennlig måte, samtidig som det begrenser antall biler i sentrum. Det er opprettet ladestasjoner på tre skoler og et aldershjem som ligger i tettbebyggelsen utenfor sentrum, slik at innbyggere skal ha et elbiltrilbud nær der de bor. Prosjektet er nå over i driftsfase, siste investering var i 2021.

Finansiering

Driftsbudsjett

Smart City elsykkeldeling

Halden kommune har en utlånsordning med elsykler til ansatte i arbeidstiden, som også kan leies rimelig av innbyggere. Hensikten er at syklene kan benyttes fremfor bil over kortere avstander i kommunen. Dette vil medføre kostnadsbesparelser for kommunen ved at det blir mindre småkjøring i tjenesten, i tillegg til at mindre bilkjøring vil bidra til et grønnere miljø.

Finansiering

Investeringsbudsjett, del av prosjektet P7300, Oppgradering av anlegg for gående og syklende.

Solcellearmatur på gatelys, testprosjekt

Å benytte solceller som energikilde, vil man kunne spare både strøm og utgifter. Mer lokal energiproduksjon er et godt klimatiltak, da det frigjør elektrisitet som kan erstatte fossil energi i andre sammenhenger. Lerkestien er en aktuell gate for utprøving av slike armaturer.

Sykkelparkering ved Strupe idrettsanlegg

Strupe idrettsanlegg ble pekt på som et av fire steder som har behov for bedre sykkelparkering i "Plan for hovednett for sykkeltrafikk i Halden ". Det blir derfor satt ut gode sykkelstativ ved idrettsanlegget våren 2022.

Utfasing av fossile kjøretøy

Kommunens fossile kjøretøy skal fortløpende byttes ut med fossilfrie alternativer.

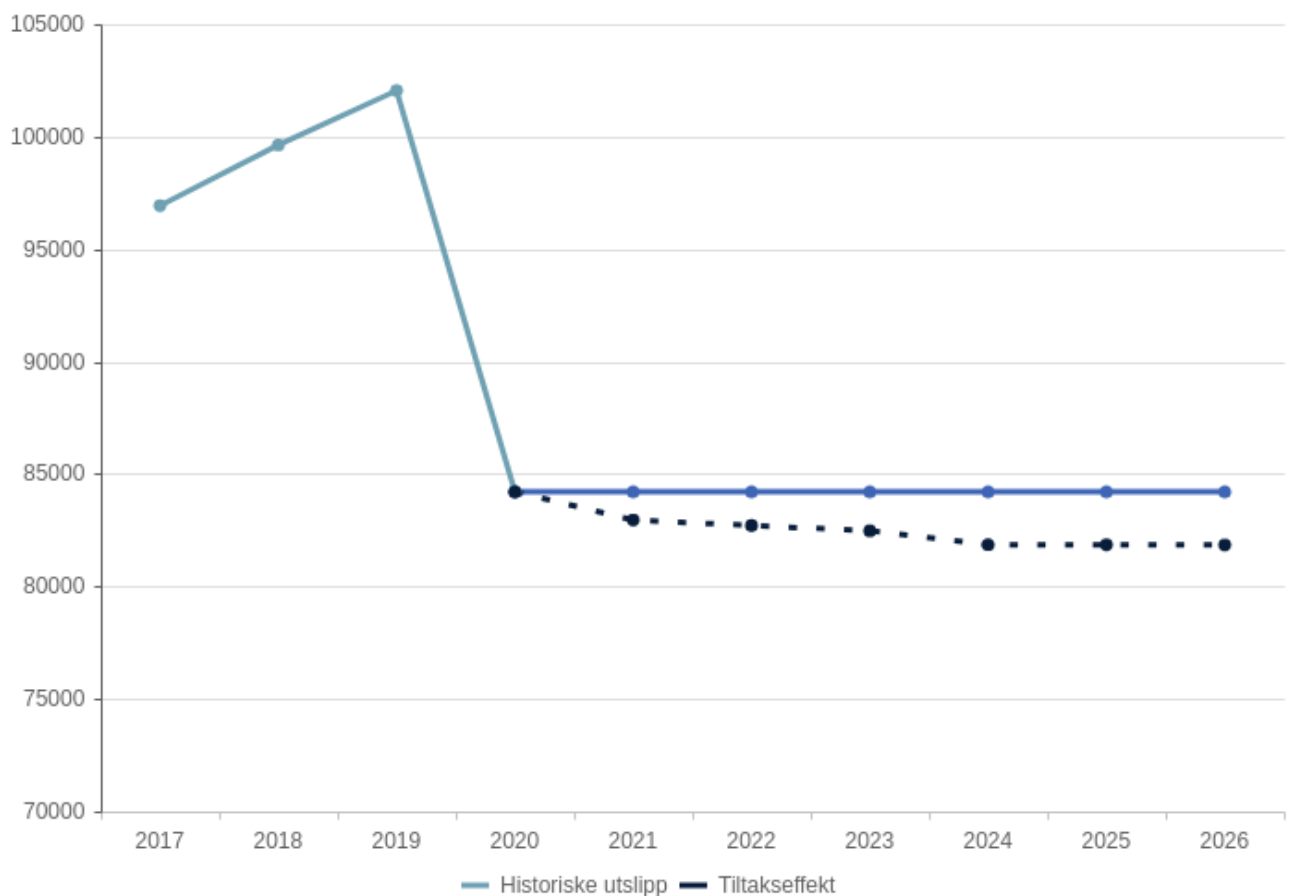
Virtuell kort- og langtidsavdeling

Ved hjelp av teknologi og digital oppfølging med trygghetsalarmer og nettbrett, kan pasienter bo hjemme i stedet for på institusjon. Målet er å skape trygghet for pasientene hjemme, frigjøre institusjonsplasser og gå fra frekvensbaserte tilsyn til behovsbaserte. Resultatet er redusert arealbehov som følge av at pasientenes tilbud blir i eget hjem- enten korttidsplass som erstatter institusjonsplass eller som et langvarig tilbud for kronikergruppen, reduserte driftskostnader generelt som følge av dette og redusert reisevirksomhet for den ambulerende helsetjenesten, noe som vil ha positive energi- og klimaeffekter.

Ønskede tiltak

Klimagassutslipp (graf)

Grafen viser utslipp av klimagasser i tonn CO₂-ekvivalenter. Historiske utslipp er hentet fra Miljødirektoratet. Du ser kommunens referansebane og i tillegg effekten av klimatiltakene i den stiplede linjen.

Eksterne økonomiplaninnspill

Kommunedirektøren har mottatt innspill på investeringer fra kirkevergen i Halden. Kirkevergens innspill skal, etter planen, behandles i fellesrådet samme dag som kommunedirektøren legger frem sitt forslag til økonomiplan for årene 2023 - 2026.

Slik kommunedirektøren har forstått det vil fellesrådet oversende et formelt innspill til den politiske behandlingen av økonomiplanen, etter møtet i fellesrådet 26/4 og etter kommunedirektørens fremlegging av sitt forslag. Kommunedirektøren har saksbehandlet dette innspillet til økonomiplanen selv om det ikke er formelt innmeldt fra fellesrådet.

Kommunedirektøren har ikke mottatt innspill på driftsrammer eller driftsrelaterte formål til økonomiplanen.

I vedtatt økonomiplan 2022 - 2025 ble følgende investeringer vedtatt innenfor kirken og kirkegårdens virksomhet:

Investering	2021	2022	2023	2024	2025	SUM
Regulering og utvidelse av Os kirkegård	540	0	0	0	0	540
Nytt telefonsystem	400	0	0	0	0	400
Tak ldd kapell	850	0	0	0	0	850
Restaurering utvendig tak ldd kirke	100	0	0	0	0	100
Innføring av sosiostandard	1000	0	0	0	0	1000
Oppgradering av Os kapell	0	2550	3300	0	0	5850
Sikring av kirkens bygg	300	300	0	0	0	600
Oppgradering av ringeanlegg	230	230	230	650	0	1340
Oppgradering av Os krematorium	715	10500	0	0	0	11215
Sum	4135	4135	13580	650	0	21895

Etter vedtak i økonomiplansaken er bevilgningen til Os krematorium tatt ut (i forbindelse med vedtatt budsjett 2022, og i påvente av ny krematoriestruktur i Østfold).

Kirkevergen har meldt inn et investeringsbehov i planperioden på 72,4 mkr fordelt på 32 prosjekter. Noen av prosjektene har vært meldt inn årlig over en lengre periode, mens noen er nye. Slik kommunedirektøren erfarer er midler til rehabilitering av kirketårnet på Prestebakke det mest prekære, og det som kirkevergen ville prioritert øverst.

Kommunedirektøren kan ikke finne økonomisk handlingsrom for å utvide investeringsrammene utover det som allerede ligger til grunn for vedtatt økonomiplan 2022 - 2025. Kommunedirektøren vil derfor ikke innstille på å bevilge midler til noen av de innmeldte prosjektene, men vil henstille til fellesrådet å eventuelt omprioritere innenfor bevilgede prosjekter for å dekke prekære forhold.

Kommunedirektøren har på den bakgrunn ikke innarbeidet noen av forslagene fra kirkevergen i sitt forslag, utover å videreføre de prosjektene som allerede ligger inne i vedtatt økonomiplan.

Nedenfor følger en liste over innmeldte prosjekter fra kirkevergen. Detaljbeskrivelsene ligger som elektronisk vedlegg til dette dokumentet.

Økonomiplan for 2023-2026

Oversikt over investeringsforslag fra Halden kirkelige fellesråd 2023 - 2026.

		Inv. forslag opprettet	2023	2024	2025	2026
1	Forprosjekt slokkeanlegg middelalderkirkene	2021	600 000			
2	Oppkalking av Rokke kirke	2021	700 000			
3	Kirkestue/driftsbygning ved Prestebakke kirke	2008	730 000	2 490 000	2 600 000	
4	Rep. av portaler og kirkegårdsmur Prestebakke	2021	300 000			
5	Nytt tak og restaurering av Idd kapell	2009	1 200 000			
6	Kjøp av parkeringsplass for Tistedal krk.	2020	470 000			
7	Utskifting av maskinpark	2009	1 050 000	540 000	570 000	380 000
8	Reg. og utv. av Os kirkegård inkl.Høyden*	2008	1 170 000	5 300 000		
9	Standardheving Os kirkegård	2008	290 000	300 000	310 000	330 000
10	Renovering av servicehuset ved Idd kirke	2021		300 000		
11	Nytt gjerde ved Tistedal krk. og takrenner kapell	2019	300 000			
12	Oppgradering Os krematorium	2018		12 000 000		
13	Lyssetting av kirkegårdene	2019			650 000	
14	Maling av Enningdalens kirker	2019		700 000		
15	Nytt orgel i Idd kirke	2017			1 050 000	
16	Isolering Rokke kirke	2013		230 000		
17	Restaurering av orgelet i Asak kirke	2008	140 000	530 000		
18	Standardheving Berg kirkegård	2012	250 000			
19	Oppgradering av Os kapell	2008	2 660 000	3 450 000		
20	Rehabilitering av Rokke kapell og oppgr. driftsbygning	2013	1 100 000			
21	Rehabilitering av Berg kapell	2008	1 570 000			
22	Påkostning Immanuels kirke - kulturarena	2008	1 570 000	5 200 000	2 100 000	5 200 000
23	Påkostning Berg kirke	2008	1 360 000			
24	Oppgradering av ringeanlegg	2018				1 160 000
25	Rehabiliteing av kirketårnet på Prestebakke kirke	2022		1 500 000		
26	Enøk i kirkene	2008	310 000	340 000	360 000	370 000
27	En kirke for alle	2009	570 000	580 000	610 000	630 000
28	Oppgradering Tistedal kirkegård	2021			500 000	
29	Utvendig oppgradering Rokke driftsbygning	2021			570 000	
30	Installering av slokkeanlegg middelalderkirkene	2022			4 800 000	
31	Rehabilitering av Asak kirkestue og driftsbygning	2022	300 000			
32	Etablering av navnet minnelund ved Asak kirke	2022				150 000
	Totalt for kommende fireårsperiode kr 72 440 000		16 640 000	33 460 000	14 120 000	8 220 000

*Halden kommune har kirkegårdsutvidelsen i sin portefølje og det er tidligere bevilget 6,7 mill.

Midlene som foreslås her er til videre oppfølging av rehab. og sikringstiltak som må gå kontinuerlig på Os gravlund.

Det er i tillegg lagt inn 5,3 mill. i 2024, erfaringstall fra ldd er at kirkegårdsutvidelsen endel dyrere enn først antatt.

Vi håper da at finansieringsgrunnlaget er klart, og at alle undersøkelser som må tas er tatt slik at utvidelsen kan iverksettes i 2024.

Foreslått i mer enn 10 år

Foreslått i mer enn 5 år

Foreslått siste 3 år

Nye forslag

Vedlegg

Artsoversikt pr. enhet

Å 2	Art	Art(T)	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan
mråder	15000	Renter løpende lån	51 674 720	70 616 935	74 41
mråder	15001	Renter formidlingslån	7 730 913	10 960 260	17 36
mråder	15100	Avdrag lån	167 850 880	175 644 880	179 04
mråder	15400	Avsetning til disposisjonsfond	17 821 412	16 470 412	28 11
mråder	15700	Overføring investeringsregnskapet	18 019 000	17 160 000	16 25
mråder	18000	Rammetilskudd	-1 084 695 576	-1 129 488 400	-1 16
mråder	18107	Kompensasjonstilskudd	-1 750 000	-800 000	-80
mråder	18700	Skatt inntekt/formue	-883 243 399	-910 409 893	-938 79
mråder	18740	Eiendomsskatt "Verk og bruk" - bunnfradrag	-38 025 640	-35 449 640	-33 52
mråder	18750	Eiendomsskatt "Annen fast eiendom"	-52 691 000	-53 342 000	-55 34
mråder	19000	Renter bankinnskudd	-5 475 000	-6 789 000	-6 78
mråder	19002	Renter utlån	-7 731 000	-10 960 000	-17 36
mråder	19050	Utbytte fra selskaper	-6 930 426	-6 930 426	-6 93
mråder	19400	Bruk av disposisjonsfond	-10 541 235	-10 541 235	-10 54
administrasjon	10100	Fast lønn	30 780 712	30 592 712	30 51
administrasjon	10101	Fast lønn lærere	23 853	23 853	2
administrasjon	10104	Fast lønn tillitsvalgte	5 235 317	5 235 317	5 23
administrasjon	10105	Fast lønn fødselspermisjon	411 186	411 186	41
administrasjon	10107	Fast lønn sykepleiere	899 725	899 725	89
administrasjon	10110	Lønnsoppgjør	588 091	588 091	58
administrasjon	10151	Tillegg T-trinn lørdag/søndag	73 544	73 544	7
administrasjon	10200	Vikar fødselspermisjon	205 662	205 662	20
administrasjon	10303	Engasjementer	1 228 770	1 228 770	1 22
administrasjon	10400	Overtid	95 402	95 402	9

Økonomiplan for 2023-2026

administrasjon	10503	Lønn lærlinger	9 510 010	9 510 010	9 510 010
administrasjon	10520	Telefongodtgjørelse trekkpliktig	67 460	67 460	67 460
administrasjon	10521	Andre trekkpliktige godtgjørelser	319 061	319 061	319 061
administrasjon	10551	Tillegg T-trinn lørdag/søndag	152 742	152 742	152 742
administrasjon	10552	Tillegg T-trinn kveld/natt	420 402	420 402	420 402
administrasjon	10553	Tillegg helligdag	113 757	113 757	113 757
administrasjon	10800	Godtgjørelse ordfører	948 956	948 956	948 956
administrasjon	10801	Godtgjørelse varaordfører	527 819	527 819	527 819
administrasjon	10802	Godtgjørelse øvrige folkevalgte	4 075 126	4 075 126	4 075 126
administrasjon	10900	Pensjonsinnskudd HKP	7 863 372	7 863 372	7 863 372
administrasjon	10901	Pensjonsinnskudd lærere SPK	53 608	53 608	53 608
administrasjon	10902	Pensjonsinnskudd KLP	259 267	259 267	259 267
administrasjon	10908	Pensjonsutbetalinger	25 000	25 000	25 000
administrasjon	10910	Premieavvik HKP	-6 283 000	-6 283 000	-6 283 000
administrasjon	10913	Amortisering av tidl. års premieavvik HKP	4 241 000	4 241 000	4 241 000
administrasjon	10990	Arbeidsgiveravgift	8 615 270	8 615 270	8 615 270
administrasjon	11000	Kontormateriell	233 073	233 073	233 073
administrasjon	11056	Generell innsparing	6 074 981	9 415 655	12 850 000
administrasjon	11150	Beverting	299 017	299 017	299 017
administrasjon	11151	Matvarer/drikkevarer	50 197	50 197	50 197
administrasjon	11200	Frikjøp politikere	63 936	63 936	63 936
administrasjon	11202	Rengjøringsartikler	75 000	75 000	75 000
administrasjon	11210	Velferdstiltak ansatte	100 000	100 000	100 000
administrasjon	11214	Utgiftsdekning	15 004	15 004	15 004
administrasjon	11215	Andre driftsutgifter/forbruksmaterieill	277 680	277 680	277 680
administrasjon	11218	Diverse adm utgifter	670 062	670 062	670 062
administrasjon	11223	Overnatting - andre	12 288	12 288	12 288

Økonomiplan for 2023-2026

administrasjon	11300	Porto/frakt	1 075 000	1 075 000	1 075 000
administrasjon	11301	Post/bank gebyr	50 000	50 000	50 000
administrasjon	11302	Telefon/mobiltelefon	145 743	145 743	145 743
administrasjon	11303	Datakommunikasjon/linjeleie	807 168	807 168	807 168
administrasjon	11400	Stillingsannonser	100 000	100 000	100 000
administrasjon	11401	Representasjon/gaver	280 880	280 880	280 880
administrasjon	11402	Annonse, reklame, info	115 091	115 091	115 091
administrasjon	11500	Kursutgifter	906 259	906 259	906 259
administrasjon	11600	Kjøregodtgjørelse	23 000	23 000	23 000
administrasjon	11601	Overnatting/diett/kost	47 500	47 500	47 500
administrasjon	11701	Drift av biler	6 000	6 000	6 000
administrasjon	11706	Andre transportutgifter	293 087	293 087	293 087
administrasjon	11800	Strøm	1 000 000	1 000 000	1 000 000
administrasjon	11801	Olje/annen energi	65 000	65 000	65 000
administrasjon	11853	Alarm	5 000	5 000	5 000
administrasjon	11900	Husleie, leie av lokaler og grunn mv.	21 120	21 120	21 120
administrasjon	11901	Intern husleie, leie av lokaler og grunn	100 000	100 000	100 000
administrasjon	11951	Kopieringsavgifter	83 149	83 149	83 149
administrasjon	11952	Lisenser IT	9 036 325	9 036 325	9 036 325
administrasjon	11953	Andre avgifter, lisenser, avtaleforpliktelser	1 064 627	1 064 627	1 064 627
administrasjon	11954	Innfordringsomkostninger	600 000	600 000	600 000
administrasjon	11955	Kontingenter	616 658	616 658	616 658
administrasjon	12000	Inventar og utstyr	50 240	50 240	50 240
administrasjon	12001	Edb/IT-utstyr	2 100 771	2 100 771	2 100 771
administrasjon	12004	Beholdere, containere	13 120	13 120	13 120
administrasjon	12100	Leie/leasing transportmidler	75 000	75 000	75 000
administrasjon	12200	Leie/leasing maskiner	1 060 487	1 060 487	1 060 487

Økonomiplan for 2023-2026

administrasjon	12308	Vedlikehold	200 000	200 000	200 000
administrasjon	12400	Edb maskinvare, service/vedlikehold	10 000	10 000	10 000
administrasjon	12401	Service, drift og rep. øvrig	1 085 444	1 085 444	1 085 444
administrasjon	12403	Programvare brukerstøtte/vedlikehold	8 266 376	8 266 376	8 266 376
administrasjon	12601	Renhold	740 000	740 000	740 000
administrasjon	12700	Konsulenttjenester	1 786 000	1 786 000	1 786 000
administrasjon	12701	Juridisk bistand	1 350 260	1 350 260	1 350 260
administrasjon	13500	Kjøp andre kommuner	1 556 488	1 556 488	1 556 488
administrasjon	13501	Revisjonshonorar	1 890 300	1 890 300	1 890 300
administrasjon	13700	Kjøp/driftsavtaler private	1 300 000	1 300 000	1 300 000
administrasjon	14290	Momskompensasjon driftsregnskapet	7 900 059	7 900 059	7 900 059
administrasjon	14704	Støtte diverse arrangementer	26 419	26 419	26 419
administrasjon	15003	Bankomkostninger	200 000	200 000	200 000
administrasjon	16206	Øvrige gebyrer	-200 000	-200 000	-200 000
administrasjon	16207	Andre inntekter	-6 301 983	-6 301 983	-6 301 983
administrasjon	16209	Gebyrer innfordring	-600 000	-600 000	-600 000
administrasjon	16211	Purregebyr 1.gang Kommfakt	-100 000	-100 000	-100 000
administrasjon	16212	Purregebyr 2.gang Kommfakt	-100 000	-100 000	-100 000
administrasjon	16500	Salgsinntekter, avg. pliktig	-50 000	-50 000	-50 000
administrasjon	16905	Fordelte utgifter kommunal teknikk	-313 100	-313 100	-313 100
administrasjon	17100	Ref. sykepenger	-397 234	-397 234	-397 234
administrasjon	17101	Ref. fødselspenger	-150 000	-150 000	-150 000
administrasjon	17290	Momskompensasjon driftsregnskapet	-7 900 059	-7 900 059	-7 900 059
administrasjon	17300	Lærlingetilskudd	-4 053 957	-4 053 957	-4 053 957
administrasjon	17703	Andre refusjoner	-900 000	-900 000	-900 000
Unalavdeling Undervisning & t	10100	Fast lønn	144 176 179	144 176 179	144 176 179

Økonomiplan for 2023-2026

Unalavdeling Undervisning & st	10101	Fast lønn lærere	208 866 950	208 866 950	208 866 950
Unalavdeling Undervisning & st	10103	Fast lønn merkantile	4 028 941	4 028 941	4 028 941
Unalavdeling Undervisning & st	10104	Fast lønn tillitsvalgte	412 524	412 524	412 524
Unalavdeling Undervisning & st	10105	Fast lønn fødselspermisjon	292 779	292 779	292 779
Unalavdeling Undervisning & st	10106	Fast lønn fødselspermisjon lærere	1 510 383	1 510 383	1 510 383
Unalavdeling Undervisning & st	10107	Fast lønn sykepleiere	10 428 664	10 428 664	10 428 664
Unalavdeling Undervisning & st	10110	Lønnsoppgjør	7 757 854	7 757 854	7 757 854
Unalavdeling Undervisning & st	10111	Innsparingstiltak lønn	-894 361	-894 361	-894 361
Unalavdeling Undervisning & st	10154	Samlingsstyrergodtgjørelse	248 064	248 064	248 064
Unalavdeling Undervisning & st	10155	Andre avtalefestede tillegg	28 000	28 000	28 000
Unalavdeling Undervisning & st	10200	Vikar fødselspermisjon	346 856	346 856	346 856
Unalavdeling Undervisning & st	10201	Vikar fødselspermisjon lærer	2 173 877	2 173 877	2 173 877
Unalavdeling Undervisning & st	10202	Vikar sykdom	5 076 936	5 076 936	5 076 936
Unalavdeling Undervisning & st	10203	Vikar sykdom lærer	4 285 148	4 285 148	4 285 148
Unalavdeling Undervisning & st	10204	Vikar ferieavvikling	59 873	59 873	59 873
Unalavdeling Undervisning & st	10205	Vikar lønnet permisjon	1 588 900	1 588 900	1 588 900
Unalavdeling Undervisning & st	10206	Vikar kurs/tjenesteoppdrag	158 086	158 086	158 086

Økonomiplan for 2023-2026

Unalavdeling Undervisning & st	10207	Vikar tillitsverv	80 571	80 571	8
Unalavdeling Undervisning & st	10208	Vikar avspassering	38 319	38 319	3
Unalavdeling Undervisning & st	10209	Vikar seniorpolitikk	17 187	17 187	1
Unalavdeling Undervisning & st	10400	Overtid	564 791	564 791	56
Unalavdeling Undervisning & st	10402	Barnevernvakt	861 438	861 438	86
Unalavdeling Undervisning & st	10507	Barn under omsorg	16 094 869	16 094 869	16 09
Unalavdeling Undervisning & st	10508	Besøk/avlastningshjem	2 436 672	2 436 672	2 43
Unalavdeling Undervisning & st	10509	Støttekontakter	825 000	825 000	82
Unalavdeling Undervisning & st	10510	Lønn leirskole	179 618	179 618	17
Unalavdeling Undervisning & st	10511	Eksamen- og sensorgodtgjøring	130 297	130 297	13
Unalavdeling Undervisning & st	10514	Arbeidsoppmuntringslønn	26 000	26 000	2
Unalavdeling Undervisning & st	10516	Annen lønn og trekkpliktig godtgjøring	24 579	24 579	2
Unalavdeling Undervisning & st	10518	Kjøregodtgjørelse trekkpliktig	82 245	82 245	8
Unalavdeling Undervisning & st	10519	Kjøregodtgjørelse arbeidsgiveravgiftspliktig	375 145	375 145	37
Unalavdeling Undervisning & st	10520	Telefongodtgjørelse trekkpliktig	58 862	58 862	5
Unalavdeling Undervisning & st	10554	Andre avtalefestede tillegg	240 128	240 128	24
Unalavdeling Undervisning & st	10900	Pensjonsinnskudd HKP	25 628 467	25 628 467	25 62

Økonomiplan for 2023-2026

Unalavdeling Undervisning & st	10901	Pensjonsinnskudd lærere SPK	16 565 417	16 565 417	16 56
Unalavdeling Undervisning & st	10902	Pensjonsinnskudd KLP	1 595 385	1 595 385	1 59
Unalavdeling Undervisning & st	10910	Premieavvik HKP	-17 580 920	-17 580 920	-17 58
Unalavdeling Undervisning & st	10911	Premieavvik SPK	-3 344 345	-3 344 345	-3 34
Unalavdeling Undervisning & st	10912	Premieavvik KLP	-676 049	-676 049	-67
Unalavdeling Undervisning & st	10913	Amortisering av tidl. års premieavvik HKP	13 722 000	13 722 000	13 72
Unalavdeling Undervisning & st	10914	Amortisering av tidl. års premieavvik SPK	-754 970	-754 970	-75
Unalavdeling Undervisning & st	10915	Amortisering av tidl. års premieavvik KLP	383 518	383 518	38
Unalavdeling Undervisning & st	10990	Arbeidsgiveravgift	62 597 688	62 597 688	62 59
Unalavdeling Undervisning & st	11000	Kontormateriell	538 623	538 623	53
Unalavdeling Undervisning & st	11050	Undervisningsmateriell	2 870 612	2 870 612	2 87
Unalavdeling Undervisning & st	11051	Bøker skolebibliotek	92 894	92 894	9
Unalavdeling Undervisning & st	11052	Lek og sysselsettingsmatereill	369 979	369 979	36
Unalavdeling Undervisning & st	11053	Sosial trening	120 641	120 641	12
Unalavdeling Undervisning & st	11054	Ekskursjoner	88 985	88 985	8
Unalavdeling Undervisning & st	11055	Leirskole	1 055 991	1 055 991	1 05
Unalavdeling Undervisning & st	11056	Generell innsparing	-2 072 000	23 405 850	49 51

Økonomiplan for 2023-2026

Unalavdeling Undervisning & st	11057	Undervisningsmateriell førskoletiltak	39 120	39 120	3
Unalavdeling Undervisning & st	11100	Medisinsk forbruksmateriell	89 306	89 306	8
Unalavdeling Undervisning & st	11102	Laboratorierekvisita	7 392	7 392	
Unalavdeling Undervisning & st	11140	Medisiner	33 790	33 790	3
Unalavdeling Undervisning & st	11150	Bevertning	133 145	133 145	13
Unalavdeling Undervisning & st	11151	Matvarer/drikkevarer	2 314 259	2 314 259	2 31
Unalavdeling Undervisning & st	11153	Meieriprodukter	53 635	53 635	5
Unalavdeling Undervisning & st	11154	Matvarer elevkantine	114 432	114 432	11
Unalavdeling Undervisning & st	11202	Rengjøringsartikler	683 763	683 763	68
Unalavdeling Undervisning & st	11203	Arbeidstøy	13 600	13 600	1
Unalavdeling Undervisning & st	11205	Merkemateriell	2 500	2 500	
Unalavdeling Undervisning & st	11210	Velferdstiltak ansatte	23 072	23 072	2
Unalavdeling Undervisning & st	11214	Utgiftsdekning	368 371	368 371	36
Unalavdeling Undervisning & st	11215	Andre driftsutgifter/forbruksmateriell	388 166	388 166	38
Unalavdeling Undervisning & st	11217	Planter, frø og gjødsel	1 039	1 039	
Unalavdeling Undervisning & st	11218	Diverse adm utgifter	22 000	22 000	2
Unalavdeling Undervisning & st	11223	Overnatting - andre	27 023	27 023	2

Økonomiplan for 2023-2026

Unalavdeling Undervisning & Kost	11300	Porto/frakt	3 140	3 140	
Unalavdeling Undervisning & Kost	11302	Telefon/mobiltelefon	388 980	388 980	388 980
Unalavdeling Undervisning & Kost	11400	Stillingsannonser	13 643	13 643	13 643
Unalavdeling Undervisning & Kost	11401	Representasjon/gaver	14 598	14 598	14 598
Unalavdeling Undervisning & Kost	11402	Annonse, reklame, info	15 839	15 839	15 839
Unalavdeling Undervisning & Kost	11405	Trykking/kopiering	29 696	29 696	29 696
Unalavdeling Undervisning & Kost	11500	Kursutgifter	1 520 497	1 520 497	1 520 497
Unalavdeling Undervisning & Kost	11501	Oppholdsutgifter kurs	94 833	94 833	94 833
Unalavdeling Undervisning & Kost	11600	Kjøregodtgjørelse	891 500	891 500	891 500
Unalavdeling Undervisning & Kost	11601	Overnatting/diett/kost	54 652	54 652	54 652
Unalavdeling Undervisning & Kost	11650	Uniform/klesgodtgjørelse	177 630	177 630	177 630
Unalavdeling Undervisning & Kost	11655	Fosterhemsgodtgjørelse	7 048 940	7 048 940	7 048 940
Unalavdeling Undervisning & Kost	11656	Besøkshemsgodtgjørelse	436 531	436 531	436 531
Unalavdeling Undervisning & Kost	11701	Drift av biler	47 520	47 520	47 520
Unalavdeling Undervisning & Kost	11703	Vedlikehold av egne biler	46 080	46 080	46 080
Unalavdeling Undervisning & Kost	11705	Skoleskyss	16 522 461	16 522 461	16 522 461
Unalavdeling Undervisning & Kost	11706	Andre transportutgifter	343 785	343 785	343 785

Økonomiplan for 2023-2026

Unalavdeling Undervisning & st	11800	Strøm	7 079 757	7 079 757	7 079 757
Unalavdeling Undervisning & st	11801	Olje/annen energi	979 806	979 806	979 806
Unalavdeling Undervisning & st	11853	Alarm	112 122	112 122	112 122
Unalavdeling Undervisning & st	11900	Husleie, leie av lokaler og grunn mv.	647 650	647 650	647 650
Unalavdeling Undervisning & st	11950	Kommunale avgifter	22 093	22 093	22 093
Unalavdeling Undervisning & st	11951	Kopieringsavgifter	809 292	809 292	809 292
Unalavdeling Undervisning & st	11952	Lisenser IT	313 523	313 523	313 523
Unalavdeling Undervisning & st	11953	Andre avgifter, lisenser, avtaleforpliktelser	1 465 764	1 465 764	1 465 764
Unalavdeling Undervisning & st	11955	Kontingenter	31 160	31 160	31 160
Unalavdeling Undervisning & st	11959	Gebyrer, avgifter	1 039	1 039	1 039
Unalavdeling Undervisning & st	12000	Inventar og utstyr	610 568	610 568	610 568
Unalavdeling Undervisning & st	12001	Edb/IT-utstyr	394 300	394 300	394 300
Unalavdeling Undervisning & st	12003	Verktøy, redskaper	17 254	17 254	17 254
Unalavdeling Undervisning & st	12004	Beholdere, containere	9 189	9 189	9 189
Unalavdeling Undervisning & st	12090	Medisinsk utstyr og inventar	50 887	50 887	50 887
Unalavdeling Undervisning & st	12100	Leie/leasing transportmidler	268 852	268 852	268 852
Unalavdeling Undervisning & st	12200	Leie/leasing maskiner	61 865	61 865	61 865

Økonomiplan for 2023-2026

Analavdeling Undervisning & st	12300	Vintervedlikehold	12 390	12 390	1
Analavdeling Undervisning & st	12303	Feiing og vedlikeholdsrenhold	25 663	25 663	2
Analavdeling Undervisning & st	12308	Vedlikehold	305 011	305 011	30
Analavdeling Undervisning & st	12312	Vedlikehold bygning	73 378	73 378	7
Analavdeling Undervisning & st	12400	Edb maskinvare, service/vedlikehold	68 997	68 997	6
Analavdeling Undervisning & st	12401	Service, drift og rep. øvrig	154 003	154 003	15
Analavdeling Undervisning & st	12402	Eksterne datasystemer stormaskin	24 426	24 426	2
Analavdeling Undervisning & st	12403	Programvare brukerstøtte/vedlikehold	1 649 686	1 649 686	1 64
Analavdeling Undervisning & st	12408	Serviceavtaler brannvarslingsanlegg	9 795	9 795	
Analavdeling Undervisning & st	12410	Serviceavtaler heisanlegg	2 500	2 500	
Analavdeling Undervisning & st	12412	Vedlikehold inventar og utstyr	59 895	59 895	5
Analavdeling Undervisning & st	12413	Serviceavtaler div. pålegg	10 000	10 000	1
Analavdeling Undervisning & st	12500	Materialer til vedlikehold	8 638	8 638	
Analavdeling Undervisning & st	12502	Materialer til inventar og utstyr	74 183	74 183	7
Analavdeling Undervisning & st	12600	Rengjøring tekstiler	17 000	17 000	1
Analavdeling Undervisning & st	12601	Renhold	11 231 235	11 231 235	11 23
Analavdeling Undervisning & st	12602	Vaktmestertjenester	2 599	2 599	

Økonomiplan for 2023-2026

Analavdeling Undervisning & st	12700	Konsulentttjenester	1 599 440	1 599 440	1 59
Analavdeling Undervisning & st	12702	Kjøp av ekstern arbeidskraft	61 190	61 190	6
Analavdeling Undervisning & st	13000	Kjøp staten	28 134 500	28 134 500	28 13
Analavdeling Undervisning & st	13300	Kjøp Østfold fylkeskommune	696 371	696 371	69
Analavdeling Undervisning & st	13500	Kjøp andre kommuner	11 588 880	11 588 880	11 58
Analavdeling Undervisning & st	13700	Kjøp/driftsavtaler private	4 299 200	4 299 200	4 29
Analavdeling Undervisning & st	13701	Kommunalt dr.tilsk. private barnehager	182 224 000	169 967 000	169 16
Analavdeling Undervisning & st	13705	Innhenting avfall	6 137	6 137	
Analavdeling Undervisning & st	14290	Momskompensasjon driftsregnskapet	7 691 766	7 691 766	7 69
Analavdeling Undervisning & st	14500	Overføringer til andre kommuner	145 510	145 510	14
Analavdeling Undervisning & st	14705	Bidrag	6 087 848	6 087 848	6 08
Analavdeling Undervisning & st	14715	Andre overføringsutgifter	3 135 560	3 135 560	3 13
Analavdeling Undervisning & st	16000	Brukerbetaling	-21 229 352	-21 229 352	-21 22
Analavdeling Undervisning & st	16207	Andre inntekter	-1 531 680	-1 531 680	-1 53
Analavdeling Undervisning & st	16224	Salgsinntekter elevkantine	-114 432	-114 432	-11
Analavdeling Undervisning & st	17000	Refusjon fra staten (inkl. NAV)	-93 515	-93 515	-9
Analavdeling Undervisning & st	17011	Refusjon fra staten	-460 000	-460 000	-46

Økonomiplan for 2023-2026

Unalavdeling Undervisning & tst	17100	Ref. sykepenger	-13 816 256	-13 816 256	-13 816 256
Unalavdeling Undervisning & tst	17101	Ref. fødselspenger	-4 157 746	-4 157 746	-4 157 746
Unalavdeling Undervisning & tst	17103	Ref. fødselspenger lærere	-190 000	-190 000	-190 000
Unalavdeling Undervisning & tst	17290	Momskompensasjon driftsregnskapet	-7 691 766	-7 691 766	-7 691 766
Unalavdeling Undervisning & tst	17301	Ref. Østfold fylkeskommune	-77 952	-77 952	-77 952
Unalavdeling Undervisning & tst	17500	Ref. fra andre kommuner	-11 258 458	-11 258 458	-11 258 458
Unalavdeling Undervisning & tst	17703	Andre refusjoner	-2 580 794	-2 580 794	-2 580 794
Unalavdeling Undervisning & tst	18109	Andre statlige overføringer	-4 806 699	-4 806 699	-4 806 699
Unalavdeling Undervisning & tst	19500	Bruk av bundne driftsfond	-1 990 186	-1 990 186	-1 990 186
Unalavdeling Helse og g	10100	Fast lønn	300 187 436	300 687 436	301 187 436
Unalavdeling Helse og g	10102	Fast lønn, ikke fordelte rammer	603 086	603 086	603 086
Unalavdeling Helse og g	10104	Fast lønn tillitsvalgte	627 170	627 170	627 170
Unalavdeling Helse og g	10105	Fast lønn fødselspermisjon	1 757 672	1 757 672	1 757 672
Unalavdeling Helse og g	10107	Fast lønn sykepleiere	105 817 491	101 752 491	101 252 491
Unalavdeling Helse og g	10110	Lønnsoppgjør	7 150 058	7 150 058	7 150 058
Unalavdeling Helse og g	10111	Innsparingstiltak lønn	-7 958 000	-7 958 000	-7 958 000
Unalavdeling Helse og g	10113	Fast lønn fødselspermisjon, sykepleier	379 478	379 478	379 478

Økonomiplan for 2023-2026

Unalavdeling Helse og g	10150	Tillegg T-trinn	230 163	230 163	23
Unalavdeling Helse og g	10151	Tillegg T-trinn lørdag/søndag	18 447 798	18 447 798	18 44
Unalavdeling Helse og g	10152	Tillegg T-trinn kveld/natt	26 638 593	26 638 593	26 63
Unalavdeling Helse og g	10153	Tillegg helligdag	16 184 572	16 184 572	16 18
Unalavdeling Helse og g	10155	Andre avtalefestede tillegg	984 872	984 872	98
Unalavdeling Helse og g	10200	Vikar fødselspermisjon	876 243	876 243	87
Unalavdeling Helse og g	10202	Vikar sykdom	22 608 934	22 608 934	22 60
Unalavdeling Helse og g	10204	Vikar ferieavvikling	19 175 146	19 175 146	19 17
Unalavdeling Helse og g	10205	Vikar lønnet permisjon	664 081	664 081	66
Unalavdeling Helse og g	10206	Vikar kurs/tjenesteoppdrag	617 841	617 841	61
Unalavdeling Helse og g	10207	Vikar tillitsverv	262 841	262 841	26
Unalavdeling Helse og g	10208	Vikar avspassing	3 036 451	3 036 451	3 03
Unalavdeling Helse og g	10251	Tillegg T-trinn lørdag/søndag	3 304 493	3 304 493	3 30
Unalavdeling Helse og g	10252	Tillegg T-trinn kveld/natt	4 385 226	4 385 226	4 38
Unalavdeling Helse og g	10253	Tillegg helligdag	2 195 234	2 195 234	2 19
Unalavdeling Helse og g	10300	Ekstrahjelp	2 894 698	2 894 698	2 89
Unalavdeling Helse og g	10302	Ekstrahjelp spesialtiltak/storbrukere	764 330	764 330	76

Økonomiplan for 2023-2026

Unalavdeling Helse og og	10304	Opplæring nyansatt	1 605 999	1 605 999	1 60
Unalavdeling Helse og og	10305	Ekstrahjelp IA-bedrift	64 104	64 104	6
Unalavdeling Helse og og	10351	Tillegg T-trinn lørdag/søndag	839 366	839 366	83
Unalavdeling Helse og og	10352	Tillegg T-trinn kveld/natt	1 216 569	1 216 569	1 21
Unalavdeling Helse og og	10353	Tillegg helligdag	563 802	563 802	56
Unalavdeling Helse og og	10400	Overtid	6 329 144	6 329 144	6 32
Unalavdeling Helse og og	10501	Omsorgslønn	6 000 000	6 000 000	6 00
Unalavdeling Helse og og	10506	Brannøvelser	134 423	134 423	13
Unalavdeling Helse og og	10509	Støttekontakter	3 947 386	3 947 386	3 94
Unalavdeling Helse og og	10516	Annen lønn og trekkpliktig godtgjøring	4 317 189	4 317 189	4 31
Unalavdeling Helse og og	10518	Kjøregodtgjørelse trekkpliktig	79 290	79 290	7
Unalavdeling Helse og og	10519	Kjøregodtgjørelse arbeidsgiveravgiftspliktig	313 334	313 334	31
Unalavdeling Helse og og	10520	Telefongodtgjørelse trekkpliktig	130 409	130 409	13
Unalavdeling Helse og og	10551	Tillegg T-trinn lørdag/søndag	7	7	
Unalavdeling Helse og og	10554	Andre avtalefestede tillegg	2 637 600	2 637 600	2 63
Unalavdeling Helse og og	10555	Forskjøvet arbeidstid	804 437	804 437	80
Unalavdeling Helse og og	10556	Utrykning på vakt	53 604	53 604	5

Økonomiplan for 2023-2026

Unalavdeling Helse og og	10750	Fast lønn renhold	5 481 626	5 481 626	5 481 626
Unalavdeling Helse og og	10751	Lør/søn renhold	32 300	32 300	32 300
Unalavdeling Helse og og	10753	Helligdag renhold	145 399	145 399	145 399
Unalavdeling Helse og og	10754	Vikar/ekstrahjelp renhold	564 404	564 404	564 404
Unalavdeling Helse og og	10755	Lør/søn, vikar/ekstrahjelp renhold	47 681	47 681	47 681
Unalavdeling Helse og og	10757	Helligdag, vikar/ekstrahjelp renhold	22 319	22 319	22 319
Unalavdeling Helse og og	10758	Overtid renhold	23 206	23 206	23 206
Unalavdeling Helse og og	10900	Pensjonsinnskudd HKP	73 285 391	73 285 391	73 285 391
Unalavdeling Helse og og	10902	Pensjonsinnskudd KLP	18 338 755	18 338 755	18 338 755
Unalavdeling Helse og og	10906	Afp KLP	157 289	157 289	157 289
Unalavdeling Helse og og	10910	Premieavvik HKP	-50 366 000	-50 366 000	-50 366 000
Unalavdeling Helse og og	10912	Premieavvik KLP	-6 794 882	-6 794 882	-6 794 882
Unalavdeling Helse og og	10913	Amortisering av tidl. års premieavvik HKP	40 725 000	40 725 000	40 725 000
Unalavdeling Helse og og	10915	Amortisering av tidl. års premieavvik KLP	3 985 255	3 985 255	3 985 255
Unalavdeling Helse og og	10990	Arbeidsgiveravgift	92 269 579	92 269 579	92 269 579
Unalavdeling Helse og og	10991	Arbeidsgiveravgift utlandet	198 543	198 543	198 543
Unalavdeling Helse og og	11000	Kontormateriell	342 142	342 142	342 142

Økonomiplan for 2023-2026

Unalavdeling Helse og og	11050	Undervisningsmateriell	22 929	22 929	2
Unalavdeling Helse og og	11052	Lek og sysselsettingsmatereill	50 279	50 279	5
Unalavdeling Helse og og	11053	Sosial trening	15 500	15 500	1
Unalavdeling Helse og og	11056	Generell innsparing	27 302 786	51 704 511	76 01
Unalavdeling Helse og og	11100	Medisinsk forbruksmateriell	4 637 445	4 637 445	4 63
Unalavdeling Helse og og	11101	Inkontinensartikler	455 480	455 480	45
Unalavdeling Helse og og	11102	Laboratorierekvisita	493 612	493 612	49
Unalavdeling Helse og og	11140	Medisiner	4 116 112	4 116 112	4 11
Unalavdeling Helse og og	11141	Medisiner - multidose	1 695 431	1 695 431	1 69
Unalavdeling Helse og og	11150	Bevertning	70 689	70 689	7
Unalavdeling Helse og og	11151	Matvarer/drikkevarer	24 425 049	24 425 049	24 42
Unalavdeling Helse og og	11201	Erstatningsutbetaling	25 914	25 914	2
Unalavdeling Helse og og	11202	Rengjøringsartikler	1 584 249	1 584 249	1 58
Unalavdeling Helse og og	11203	Arbeidstøy	1 051 418	1 051 418	1 05
Unalavdeling Helse og og	11204	Kjemikalier, veisalt, lut	15 840	15 840	1
Unalavdeling Helse og og	11210	Velferdstiltak ansatte	228 031	228 031	22
Unalavdeling Helse og og	11211	Velferdstiltak brukere	67 171	67 171	6

Økonomiplan for 2023-2026

Unalavdeling Helse og og	11214	Utgiftsdekning	465 923	465 923	465 923
Unalavdeling Helse og og	11215	Andre driftsutgifter/forbruksmateriell	1 112 180	1 112 180	1 112 180
Unalavdeling Helse og og	11219	Papir og plast	520 000	520 000	520 000
Unalavdeling Helse og og	11222	Andre driftsutgifter brannvesenet	16 144	16 144	16 144
Unalavdeling Helse og og	11300	Porto/frakt	3 168	3 168	3 168
Unalavdeling Helse og og	11301	Post/bank gebyr	49 993	49 993	49 993
Unalavdeling Helse og og	11302	Telefon/mobiltelefon	738 236	738 236	738 236
Unalavdeling Helse og og	11303	Datakommunikasjon/linjeleie	68 134	68 134	68 134
Unalavdeling Helse og og	11400	Stillingsannonser	87 428	87 428	87 428
Unalavdeling Helse og og	11401	Representasjon/gaver	10 056	10 056	10 056
Unalavdeling Helse og og	11402	Annonse, reklame, info	36 881	36 881	36 881
Unalavdeling Helse og og	11500	Kursutgifter	1 689 208	1 689 208	1 689 208
Unalavdeling Helse og og	11501	Oppholdsutgifter kurs	107 032	107 032	107 032
Unalavdeling Helse og og	11600	Kjøregodtgjørelse	871 067	871 067	871 067
Unalavdeling Helse og og	11601	Overnatting/diett/kost	45 000	45 000	45 000
Unalavdeling Helse og og	11650	Uniform/klesgodtgjørelse	305 151	305 151	305 151
Unalavdeling Helse og og	11654	Andre godtgjørelser	316 797	316 797	316 797

Økonomiplan for 2023-2026

Unalavdeling Helse og og	11701	Drift av biler	735 239	735 239	73
Unalavdeling Helse og og	11703	Vedlikehold av egne biler	83 120	83 120	8
Unalavdeling Helse og og	11706	Andre transportutgifter	1 680 159	1 680 159	1 68
Unalavdeling Helse og og	11800	Strøm	5 534 022	5 534 022	5 53
Unalavdeling Helse og og	11801	Olje/annen energi	342 390	342 390	34
Unalavdeling Helse og og	11853	Alarm	204 437	204 437	20
Unalavdeling Helse og og	11900	Husleie, leie av lokaler og grunn mv.	5 747 961	5 747 961	5 74
Unalavdeling Helse og og	11902	Diverse leie	139 500	139 500	13
Unalavdeling Helse og og	11950	Kommunale avgifter	161 101	161 101	16
Unalavdeling Helse og og	11951	Kopieringsavgifter	22 809	22 809	2
Unalavdeling Helse og og	11952	Lisenser IT	3 276 637	3 276 637	3 27
Unalavdeling Helse og og	11953	Andre avgifter, lisenser, avtaleforpliktelser	4 541 113	4 541 113	4 54
Unalavdeling Helse og og	11957	Provisjonsutgifter	3 500	3 500	
Unalavdeling Helse og og	11959	Gebyrer, avgifter	8 157	8 157	
Unalavdeling Helse og og	12000	Inventar og utstyr	852 311	852 311	85
Unalavdeling Helse og og	12001	Edb/IT-utstyr	633 998	633 998	63
Unalavdeling Helse og og	12002	Bøker, video, musikk (Folkebibliotek)	5 280	5 280	

Økonomiplan for 2023-2026

Unalavdeling Helse og og	12004	Beholdere, containere	21 120	21 120	2
Unalavdeling Helse og og	12090	Medisinsk utstyr og inventar	576 809	576 809	57
Unalavdeling Helse og og	12100	Leie/leasing transportmidler	3 269 466	3 269 466	3 26
Unalavdeling Helse og og	12200	Leie/leasing maskiner	413 579	413 579	41
Unalavdeling Helse og og	12300	Vintervedlikehold	114 663	114 663	11
Unalavdeling Helse og og	12308	Vedlikehold	897 376	897 376	89
Unalavdeling Helse og og	12401	Service, drift og rep. øvrig	761 374	761 374	76
Unalavdeling Helse og og	12402	Eksterne datasystemer stormaskin	15 590	15 590	1
Unalavdeling Helse og og	12403	Programvare brukerstøtte/vedlikehold	468 817	468 817	46
Unalavdeling Helse og og	12412	Vedlikehold inventar og utstyr	104 047	104 047	10
Unalavdeling Helse og og	12500	Materialer til vedlikehold	6 000	6 000	
Unalavdeling Helse og og	12600	Rengjøring tekstiler	2 561 753	2 561 753	2 56
Unalavdeling Helse og og	12601	Renhold	963 413	963 413	96
Unalavdeling Helse og og	12602	Vaktmestertjenester	16 593	16 593	1
Unalavdeling Helse og og	12700	Konsulentttjenester	130 000	130 000	13
Unalavdeling Helse og og	12702	Kjøp av ekstern arbeidskraft	5 851 200	5 851 200	5 85
Unalavdeling Helse og og	13000	Kjøp staten	326 631	326 631	32

Økonomiplan for 2023-2026

Analavdeling Helse og og	13300	Kjøp Østfold fylkeskommune	11 433	11 433	1
Analavdeling Helse og og	13500	Kjøp andre kommuner	650 000	650 000	65
Analavdeling Helse og og	13700	Kjøp/driftsavtaler private	64 263 865	64 263 865	64 26
Analavdeling Helse og og	13702	Kommunalt driftstilskudd leger	240 000	240 000	24
Analavdeling Helse og og	13703	Kommunalt driftstilskudd fysioterapauter	7 237 243	7 237 243	7 23
Analavdeling Helse og og	13707	Fastlegetilskudd	16 280 000	16 280 000	16 28
Analavdeling Helse og og	14000	Overføringer til staten	1 200 000	1 200 000	1 20
Analavdeling Helse og og	14290	Momskompensasjon driftsregnskapet	11 948 634	11 948 634	11 94
Analavdeling Helse og og	14714	Tap på fordringer	15 000	15 000	1
Analavdeling Helse og og	14715	Andre overføringsutgifter	9 125 000	9 125 000	9 12
Analavdeling Helse og og	14716	Utbedringstilskudd	100 000	100 000	10
Analavdeling Helse og og	14717	Boligtilskudd/etabl.tilsk.	300 000	300 000	30
Analavdeling Helse og og	14719	Diverse tap	400 000	400 000	40
Analavdeling Helse og og	14722	Tilskudd næringsutvikling	500 000	500 000	50
Analavdeling Helse og og	14723	Kommunal boligstøtte	450 000	450 000	45
Analavdeling Helse og og	15003	Bankomkostninger	3 326	3 326	
Analavdeling Helse og og	16000	Brukerbetaling	-9 245 770	-9 245 770	-9 24

Økonomiplan for 2023-2026

Unalavdeling Helse og og	16001	Pensjonærenes egenbetaling	-37 745 757	-37 745 757	-37 74
Unalavdeling Helse og og	16002	Opphold korttid	-2 381 200	-2 381 200	-2 38
Unalavdeling Helse og og	16200	Salgsinntekter	-4 555 287	-4 555 287	-4 55
Unalavdeling Helse og og	16207	Andre inntekter	-21 279 711	-21 279 711	-21 27
Unalavdeling Helse og og	16300	Leieinntekter	-7 352 315	-7 352 315	-7 35
Unalavdeling Helse og og	17000	Refusjon fra staten (inkl. NAV)	-831 751	-831 751	-83
Unalavdeling Helse og og	17005	Fastlønnstilskudd	-2 558 000	-2 558 000	-2 55
Unalavdeling Helse og og	17011	Refusjon fra staten	-114 311 093	-114 311 093	-114 31
Unalavdeling Helse og og	17100	Ref. sykepenger	-27 634 095	-27 634 095	-27 63
Unalavdeling Helse og og	17101	Ref. fødselspenger	-1 986 907	-1 986 907	-1 98
Unalavdeling Helse og og	17290	Momskompensasjon driftsregnskapet	-11 946 960	-11 946 960	-11 94
Unalavdeling Helse og og	17500	Ref. fra andre kommuner	-1 149 960	-1 149 960	-1 14
Unalavdeling Helse og og	17703	Andre refusjoner	-1 300 000	-1 300 000	-1 30
Unalavdeling Helse og og	18103	Vertskommunetilskudd	-13 987 000	-13 987 000	-13 98
Unalavdeling Helse og og	18109	Andre statlige overføringer	-5 015 000	-5 015 000	-5 01
Unalavdeling Teknisk	10100	Fast lønn	81 760 023	81 760 023	81 76
Unalavdeling Teknisk	10104	Fast lønn tillitsvalgte	40 476	40 476	4
Unalavdeling Teknisk	10105	Fast lønn fødselspermisjon	394 922	394 922	39
Unalavdeling Teknisk	10110	Lønnsoppgjør	2 332 399	2 332 399	2 33

Økonomiplan for 2023-2026

Unalavdeling Teknisk	10150	Tillegg T-trinn	100 496	100 496	100 496
Unalavdeling Teknisk	10151	Tillegg T-trinn lørdag/søndag	1 527 630	1 527 630	1 527 630
Unalavdeling Teknisk	10152	Tillegg T-trinn kveld/natt	1 360 743	1 360 743	1 360 743
Unalavdeling Teknisk	10153	Tillegg helligdag	608 046	608 046	608 046
Unalavdeling Teknisk	10155	Andre avtalefestede tillegg	2 330 388	2 330 388	2 330 388
Unalavdeling Teknisk	10202	Vikar sykdom	280 000	280 000	280 000
Unalavdeling Teknisk	10204	Vikar ferieavvikling	886 592	886 592	886 592
Unalavdeling Teknisk	10205	Vikar lønnet permisjon	44 800	44 800	44 800
Unalavdeling Teknisk	10206	Vikar kurs/tjenesteoppdrag	46 816	46 816	46 816
Unalavdeling Teknisk	10250	Tillegg T-trinn	18 222	18 222	18 222
Unalavdeling Teknisk	10304	Opplæring nyansatt	40 479	40 479	40 479
Unalavdeling Teknisk	10400	Overtid	1 101 400	1 101 400	1 101 400
Unalavdeling Teknisk	10403	Overtid signal	244 759	244 759	244 759
Unalavdeling Teknisk	10504	Utrykning brannvesen	134 617	134 617	134 617
Unalavdeling Teknisk	10505	Lønn brannreserver	-1	-1	-1
Unalavdeling Teknisk	10515	Lønn ettersøk (vilt)	427 661	427 661	427 661
Unalavdeling Teknisk	10520	Telefongodtgjørelse trekkpliktig	328 298	328 298	328 298
Unalavdeling Teknisk	10554	Andre avtalefestede tillegg	50 069	50 069	50 069
Unalavdeling Teknisk	10701	Overtid vedlikehold egne arbeidere	174 048	174 048	174 048
Unalavdeling Teknisk	10803	Andre godtgjørelser	30 369	30 369	30 369
Unalavdeling Teknisk	10900	Pensjonsinnskudd HKP	14 763 844	14 763 844	14 763 844
Unalavdeling Teknisk	10910	Premieavvik HKP	-9 894 836	-9 894 836	-9 894 836
Unalavdeling Teknisk	10913	Amortisering av tidl. års premieavvik HKP	7 723 000	7 723 000	7 723 000
Unalavdeling Teknisk	10990	Arbeidsgiveravgift	14 737 713	14 737 713	14 737 713
Unalavdeling Teknisk	11000	Kontormateriell	256 682	256 682	256 682
Unalavdeling Teknisk	11056	Generell innsparing	911 800	1 410 980	4 760 180
Unalavdeling Teknisk	11100	Medisinsk forbruksmateriell	25 000	25 000	25 000

Økonomiplan for 2023-2026

unavdeling Teknisk	11150	Bevertning	79 904	79 904	7
unavdeling Teknisk	11151	Matvarer/drikkevarer	85 748	85 748	8
unavdeling Teknisk	11201	Erstatningsutbetaling	100 000	100 000	10
unavdeling Teknisk	11202	Rengjøringsartikler	107 783	107 783	10
unavdeling Teknisk	11203	Arbeidstøy	609 263	609 263	60
unavdeling Teknisk	11205	Merkemateriell	51 200	51 200	5
unavdeling Teknisk	11207	Skilt	363 793	363 793	36
unavdeling Teknisk	11209	Kjøp av billetter	40 960	40 960	4
unavdeling Teknisk	11210	Velferdstiltak ansatte	86 799	86 799	8
unavdeling Teknisk	11214	Utgiftsdekning	64 888	64 888	6
unavdeling Teknisk	11215	Andre driftsutgifter/forbruksmaterie	4 730 793	4 730 793	4 73
unavdeling Teknisk	11218	Diverse adm utgifter	977 812	782 812	69
unavdeling Teknisk	11222	Andre driftsutgifter brannvesenet	257 536	257 536	25
unavdeling Teknisk	11302	Telefon/mobiltelefon	294 899	294 899	29
unavdeling Teknisk	11303	Datakommunikasjon/linjeleie	343 475	343 475	34
unavdeling Teknisk	11400	Stillingsannonser	40 240	40 240	4
unavdeling Teknisk	11401	Representasjon/gaver	3 640	3 640	
unavdeling Teknisk	11402	Annonse, reklame, info	167 480	167 480	16
unavdeling Teknisk	11500	Kursutgifter	1 130 068	1 130 068	1 13
unavdeling Teknisk	11501	Oppholdsutgifter kurs	30 000	30 000	3
unavdeling Teknisk	11600	Kjøregodtgjørelse	45 000	45 000	4
unavdeling Teknisk	11601	Overnatting/diett/kost	54 889	54 889	5
unavdeling Teknisk	11654	Andre godtgjørelser	15 840	15 840	1
unavdeling Teknisk	11700	Årsavgift og forsikring	20 903	20 903	2
unavdeling Teknisk	11701	Drift av biler	2 107 499	2 107 499	2 10
unavdeling Teknisk	11702	Drift av maskiner	1 618 438	1 618 438	1 61
unavdeling Teknisk	11703	Vedlikehold av egne biler	1 542 398	1 542 398	1 54

Økonomiplan for 2023-2026

Unalavdeling Teknisk	11704	Vedlikehold av maskiner	1 874 879	1 874 879	1 874 879
Unalavdeling Teknisk	11706	Andre transportutgifter	68 913	68 913	68 913
Unalavdeling Teknisk	11708	Driftsutgifter båt	25 919	25 919	25 919
Unalavdeling Teknisk	11709	Vedlikehold båt	15 197	15 197	15 197
Unalavdeling Teknisk	11800	Strøm	11 468 054	11 468 054	11 468 054
Unalavdeling Teknisk	11801	Olje/annen energi	615 772	615 772	615 772
Unalavdeling Teknisk	11853	Alarm	516 106	516 106	516 106
Unalavdeling Teknisk	11900	Husleie, leie av lokaler og grunn mv.	29 423 396	29 423 396	29 423 396
Unalavdeling Teknisk	11901	Intern husleie, leie av lokaler og grunn	462 496	462 496	462 496
Unalavdeling Teknisk	11950	Kommunale avgifter	4 034 186	4 034 186	4 034 186
Unalavdeling Teknisk	11951	Kopieringsavgifter	30 168	30 168	30 168
Unalavdeling Teknisk	11952	Lisenser IT	230 000	230 000	230 000
Unalavdeling Teknisk	11953	Andre avgifter, lisenser, avtaleforpliktelser	2 208 866	2 208 866	2 208 866
Unalavdeling Teknisk	11955	Kontingenter	413 600	413 600	413 600
Unalavdeling Teknisk	11957	Provisjonsutgifter	155 000	155 000	155 000
Unalavdeling Teknisk	11958	Tinglysingsgebyr	91 440	91 440	91 440
Unalavdeling Teknisk	11959	Gebyrer, avgifter	72 704	72 704	72 704
Unalavdeling Teknisk	12000	Inventar og utstyr	236 078	236 078	236 078
Unalavdeling Teknisk	12001	Edb/IT-utstyr	443 134	443 134	443 134
Unalavdeling Teknisk	12002	Bøker, video, musikk (Folkebibliotek)	1 500	1 500	1 500
Unalavdeling Teknisk	12003	Verktøy, redskaper	407 007	407 007	407 007
Unalavdeling Teknisk	12004	Beholdere, containere	78 240	78 240	78 240
Unalavdeling Teknisk	12100	Leie/leasing transportmidler	1 934 919	1 934 919	1 934 919
Unalavdeling Teknisk	12202	Leie/leasing maskiner og biler internt	-5 182 236	-5 182 236	-5 182 236
Unalavdeling Teknisk	12300	Vintervedlikehold	1 518 156	1 518 156	1 518 156
Unalavdeling Teknisk	12301	Støvdemping	90 000	90 000	90 000
Unalavdeling Teknisk	12302	Asfaltering	405 480	405 480	405 480

Økonomiplan for 2023-2026

Unalavdeling Teknisk	12303	Feiing og vedlikeholdsrenhold	400 000	400 000	400 000
Unalavdeling Teknisk	12305	Kantrydding	300 000	300 000	300 000
Unalavdeling Teknisk	12306	Grøfting	200 000	200 000	200 000
Unalavdeling Teknisk	12307	Skraping/grusing	350 000	350 000	350 000
Unalavdeling Teknisk	12308	Vedlikehold	4 106 094	4 106 094	4 106 094
Unalavdeling Teknisk	12310	Slamtømming/slamavfall	62 362	62 362	62 362
Unalavdeling Teknisk	12312	Vedlikehold bygning	6 777 800	6 777 800	6 777 800
Unalavdeling Teknisk	12400	Edb maskinvare, service/vedlikehold	1 536	1 536	1 536
Unalavdeling Teknisk	12401	Service, drift og rep. øvrig	407 595	407 595	407 595
Unalavdeling Teknisk	12403	Programvare brukerstøtte/vedlikehold	573 060	573 060	573 060
Unalavdeling Teknisk	12407	Reparasjon ventilasjonsanlegg	471 038	471 038	471 038
Unalavdeling Teknisk	12408	Serviceavtaler brannvarslingsanlegg	399 776	399 776	399 776
Unalavdeling Teknisk	12409	Serviceavtale ventilasjonsanlegg	71 968	71 968	71 968
Unalavdeling Teknisk	12410	Serviceavtaler heisanlegg	519 680	519 680	519 680
Unalavdeling Teknisk	12411	Serviceavtaler el-anlegg	273 840	273 840	273 840
Unalavdeling Teknisk	12413	Serviceavtaler div. pålegg	135 117	135 117	135 117
Unalavdeling Teknisk	12414	Serviceavtaler sprinkleranlegg	155 904	155 904	155 904
Unalavdeling Teknisk	12500	Materialer til vedlikehold	519 680	519 680	519 680
Unalavdeling Teknisk	12600	Rengjøring tekstiler	49 754	49 754	49 754
Unalavdeling Teknisk	12601	Renhold	1 973 527	1 973 527	1 973 527
Unalavdeling Teknisk	12602	Vaktmestertjenester	342 989	342 989	342 989
Unalavdeling Teknisk	12700	Konsulenttjenester	4 253 397	4 253 397	4 253 397
Unalavdeling Teknisk	12702	Kjøp av ekstern arbeidskraft	86 280	86 280	86 280
Unalavdeling Teknisk	12704	Leie av fagkonsulenter	250 000	250 000	250 000
Unalavdeling Teknisk	13700	Kjøp/driftsavtaler private	13 313 160	13 313 160	13 313 160
Unalavdeling Teknisk	13704	Kjøp Halden Asvo	1 400 000	1 400 000	1 400 000
Unalavdeling Teknisk	13705	Innhenting avfall	7 392	7 392	7 392

Økonomiplan for 2023-2026

Unalavdeling Teknisk	14000	Overføringer til staten	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Unalavdeling Teknisk	14290	Momskompensasjon driftsregnskapet	8 564 456	8 564 456	8 564 456
Unalavdeling Teknisk	14704	Støtte diverse arrangementer	451 200	451 200	451 200
Unalavdeling Teknisk	14713	Halden turist	220 000	220 000	220 000
Unalavdeling Teknisk	15000	Renter løpende lån	113 716	113 716	113 716
Unalavdeling Teknisk	15500	Avsetning til bundne fond	477 080	477 080	477 080
Unalavdeling Teknisk	15900	Avskrivninger	678 442	678 442	678 442
Unalavdeling Teknisk	16200	Salgsinntekter	-422 396	-422 396	-422 396
Unalavdeling Teknisk	16204	Tilleggsavgift parkering	-30 720	-30 720	-30 720
Unalavdeling Teknisk	16205	Feilparkering	-2 111 980	-2 111 980	-2 111 980
Unalavdeling Teknisk	16207	Andre inntekter	-7 825 301	-7 825 301	-7 825 301
Unalavdeling Teknisk	16225	Oppmålingsgebyr	-1 941 173	-1 941 173	-1 941 173
Unalavdeling Teknisk	16226	Byggesaksgebyr	-9 261 281	-9 261 281	-9 261 281
Unalavdeling Teknisk	16227	Plansaksgebyr	-1 536 000	-1 536 000	-1 536 000
Unalavdeling Teknisk	16228	Eierseksjoneringsgebyr	-300 000	-300 000	-300 000
Unalavdeling Teknisk	16300	Leieinntekter	-5 907 584	-5 907 584	-5 907 584
Unalavdeling Teknisk	16302	Festeavgifter	-1 473 200	-1 473 200	-1 473 200
Unalavdeling Teknisk	16401	Kommunale avgifter, avg.pliktig	-562 615	-562 615	-562 615
Unalavdeling Teknisk	16500	Salgsinntekter, avg. pliktig	-3 550 000	-3 550 000	-3 550 000
Unalavdeling Teknisk	16504	Andre inntekter, avg.pliktig	-28 520 000	-28 520 000	-28 520 000
Unalavdeling Teknisk	16506	Inntekter avgiftsparkering (automater)	-8 200 000	-8 200 000	-8 200 000
Unalavdeling Teknisk	16508	Salg av pukk	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000
Unalavdeling Teknisk	16905	Fordelte utgifter kommunal teknikk	-47 646 187	-47 646 187	-47 646 187
Unalavdeling Teknisk	17100	Ref. sykepenger	-998 775	-998 775	-998 775
Unalavdeling Teknisk	17101	Ref. fødselspenger	-70 000	-70 000	-70 000
Unalavdeling Teknisk	17290	Momskompensasjon driftsregnskapet	-8 803 656	-8 803 656	-8 803 656
Unalavdeling Teknisk	17703	Andre refusjoner	-2 400 000	-2 400 000	-2 400 000

Økonomiplan for 2023-2026

Analavdeling Teknisk	17708	Tinglysingsgebyr	-60 000	-60 000	-60 000
Analavdeling Teknisk	18501	Overføringer fra andre kommuner	-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000
Analavdeling Teknisk	19500	Bruk av bundne driftsfond	-545 201	-545 201	-545 201
Innsjoner	10904	Afp 62-64 år HKP	10 908 564	10 908 564	10 908 564
Innsjoner	10907	Afp SPK	5 076 400	5 076 400	5 076 400
Innsjoner	11056	Generell innsparing	2 157 244	4 366 000	6 523 244
Innsjoner	11215	Andre driftsutgifter/forbruksmateriell	940 500	940 500	940 500
Innsjoner	11850	Gruppelivs-/ulykkesforsikring	3 276 800	3 276 800	3 276 800
Innsjoner	11851	Forsikring eiendeler	5 493 600	5 493 600	5 493 600
Innsjoner	11953	Andre avgifter, lisenser, avtaleforpliktelser	1 475 000	1 475 000	1 475 000
Innsjoner	11955	Kontingenter	2 390 000	2 390 000	2 390 000
Innsjoner	14901	Disp. formannskapet	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Innsjoner	15901	Avskrivninger anl.mod.	85 500 000	85 500 000	85 500 000
Innsjoner	16207	Andre inntekter	-766 232	-766 232	-766 232
Innsjoner	16300	Leieinntekter	-100 000	-568 000	-918 000
Innsjoner	19004	Renter av andre fordringer	-900 000	-900 000	-900 000
Innsjoner	19900	Motpost avskrivninger	-55 468 020	-57 677 020	-59 885 020
Innsjoner	19901	Motpost avskrivninger anleggsmodulen	-85 500 000	-83 291 000	-81 000 000
Havn	10100	Fast lønn	12 741 788	9 215 788	5 688 000
Havn	10104	Fast lønn tillitsvalgte	20 247	20 247	20 247
Havn	10110	Lønnsoppgjør	176 860	176 860	176 860
Havn	10155	Andre avtalefestede tillegg	2 250 622	2 250 622	2 250 622
Havn	10204	Vikar ferieavvikling	250 868	250 868	250 868
Havn	10250	Tillegg T-trinn	9 111	9 111	9 111
Havn	10400	Overtid	1 363 794	1 363 794	1 363 794
Havn	10520	Telefongodtgjørelse trekkpliktig	26 751	26 751	26 751
Havn	10701	Overtid vedlikehold egne arbeidere	173 779	173 779	173 779

Økonomiplan for 2023-2026

Havn	10900	Pensjonsinnskudd HKP	3 325 840	3 325 840	3 325 840
Havn	10990	Arbeidsgiveravgift	3 340 116	3 340 116	3 340 116
Havn	11000	Kontormateriell	97 264	97 264	97 264
Havn	11056	Generell innsparing	3 526 000	7 052 000	10 578 000
Havn	11100	Medisinsk forbruksmaterielt	9 000	9 000	9 000
Havn	11102	Laboratorierekvisita	270 000	270 000	270 000
Havn	11150	Bevertning	21 656	21 656	21 656
Havn	11151	Matvarer/drikkevarer	16 560	16 560	16 560
Havn	11201	Erstatningsutbetaling	307 200	307 200	307 200
Havn	11202	Rengjøringsartikler	51 325	51 325	51 325
Havn	11203	Arbeidstøy	123 264	123 264	123 264
Havn	11204	Kjemikalier, veisalt, lut	3 976 800	3 976 800	3 976 800
Havn	11206	Sekker og poser	900 000	900 000	900 000
Havn	11207	Skilt	195 000	195 000	195 000
Havn	11214	Utgiftsdekning	11 191	11 191	11 191
Havn	11215	Andre driftsutgifter/forbruksmaterielt	1 205 164	1 205 164	1 205 164
Havn	11218	Diverse adm utgifter	5 607 192	5 607 192	5 607 192
Havn	11302	Telefon/mobiltelefon	122 364	122 364	122 364
Havn	11303	Datakommunikasjon/linjeleie	590 648	590 648	590 648
Havn	11402	Annonse, reklame, info	175 790	175 790	175 790
Havn	11405	Trykking/kopiering	6 554	6 554	6 554
Havn	11500	Kursutgifter	517 856	517 856	517 856
Havn	11600	Kjøregodtgjørelse	20 000	20 000	20 000
Havn	11601	Overnatting/diett/kost	36 500	36 500	36 500
Havn	11700	Årsavgift og forsikring	5 202	5 202	5 202
Havn	11701	Drift av biler	390 796	390 796	390 796
Havn	11702	Drift av maskiner	351 621	351 621	351 621

Økonomiplan for 2023-2026

Havn	11703	Vedlikehold av egne biler	119 899	119 899	119 899
Havn	11704	Vedlikehold av maskiner	27 873	27 873	27 873
Havn	11706	Andre transportutgifter	45 960	45 960	45 960
Havn	11708	Driftsutgifter båt	21 118	21 118	21 118
Havn	11709	Vedlikehold båt	31 039	31 039	31 039
Havn	11800	Strøm	8 860 048	8 860 048	8 860 048
Havn	11801	Olje/annen energi	37 000	37 000	37 000
Havn	11900	Husleie, leie av lokaler og grunn mv.	2 518 488	2 518 488	2 518 488
Havn	11901	Intern husleie, leie av lokaler og grunn	15 360	15 360	15 360
Havn	11950	Kommunale avgifter	33 856	33 856	33 856
Havn	11951	Kopieringsavgifter	2 079	2 079	2 079
Havn	11952	Lisenser IT	156 480	156 480	156 480
Havn	11953	Andre avgifter, lisenser, avtaleforpliktelser	4 194 257	4 194 257	4 194 257
Havn	11955	Kontingenter	433 674	433 674	433 674
Havn	12000	Inventar og utstyr	85 480	85 480	85 480
Havn	12001	Edb/IT-utstyr	231 679	231 679	231 679
Havn	12003	Verktøy, redskaper	218 611	218 611	218 611
Havn	12004	Beholdere, containere	300 000	300 000	300 000
Havn	12100	Leie/leasing transportmidler	447 600	447 600	447 600
Havn	12200	Leie/leasing maskiner	260 236	260 236	260 236
Havn	12202	Leie/leasing maskiner og biler internt	1 872 279	1 872 279	1 872 279
Havn	12300	Vintervedlikehold	44 000	44 000	44 000
Havn	12301	Støvdemping	9 000	9 000	9 000
Havn	12308	Vedlikehold	12 550 787	12 550 787	12 550 787
Havn	12310	Slamtømming/slamavfall	311 808	311 808	311 808
Havn	12312	Vedlikehold bygning	5 197	5 197	5 197
Havn	12314	Arbeid utført for andre kommunale enheter - Mannsk	14 387 144	14 387 144	14 387 144

Økonomiplan for 2023-2026

Havn	12401	Service, drift og rep. øvrig	51 200	51 200	5
Havn	12403	Programvare brukerstøtte/vedlikehold	712 240	712 240	71
Havn	12600	Rengjøring tekstiler	10 547	10 547	1
Havn	12601	Renhold	96 164	96 164	9
Havn	12700	Konsulentttjenester	1 175 840	1 175 840	1 17
Havn	12701	Juridisk bistand	100 000	100 000	10
Havn	12702	Kjøp av ekstern arbeidskraft	41 440	41 440	4
Havn	12707	Kjøp av intern arbeidskraft	9 000 000	9 000 000	9 00
Havn	13700	Kjøp/driftsavtaler private	30 297 073	30 297 073	30 29
Havn	13705	Innhenting avfall	68 506	68 506	6
Havn	14290	Momskompensasjon driftsregnskapet	185 600	185 600	18
Havn	15000	Renter løpende lån	35 180 254	35 180 254	35 18
Havn	15100	Avdrag lån	70 000	70 000	7
Havn	15500	Avsetning til bundne fond	4 500 127	4 500 127	4 50
Havn	15900	Avskrivninger	54 789 578	54 789 578	54 78
Havn	16207	Andre inntekter	-2 380 358	-2 380 358	-2 38
Havn	16215	Anløpsavgift	-1 130 306	-1 130 306	-1 13
Havn	16217	Kaiavgifter	-2 232 800	-2 232 800	-2 23
Havn	16218	Vareavgifter	-903 590	-903 590	-90
Havn	16300	Leieinntekter	-1 044 000	-1 044 000	-1 04
Havn	16302	Festeavgifter	-677 000	-677 000	-67
Havn	16401	Kommunale avgifter, avg.pliktig	-211 354 850	-211 354 850	-211 35
Havn	16402	Kommunale avgifter eksport vann, ikke avg.pliktig	-500 000	-500 000	-50
Havn	16500	Salgsinntekter, avg. pliktig	-113 819	-113 819	-11
Havn	16502	Tilknytningsavgift, avg.pliktig	-3 100 000	-3 100 000	-3 10
Havn	16503	Slaminnsamling, avg.pliktig	-375 000	-375 000	-37
Havn	16504	Andre inntekter, avg.pliktig	-610 576	-610 576	-61

Økonomiplan for 2023-2026

Havn	17100	Ref. sykepenger	-51 800	-51 800	-51 800
Havn	17290	Momskompensasjon driftsregnskapet	-185 600	-185 600	-185 600
Havn	18501	Overføringer fra andre kommuner	-400 000	-400 000	-400 000
Havn	19500	Bruk av bundne driftsfond	-654 545	-654 545	-654 545
nn og samskaping	10100	Fast lønn	63 875 052	63 527 052	63 379 052
nn og samskaping	10101	Fast lønn lærere	8 982 521	8 982 521	8 982 521
nn og samskaping	10104	Fast lønn tillitsvalgte	106 831	106 831	106 831
nn og samskaping	10105	Fast lønn fødselspermisjon	1 047 718	1 047 718	1 047 718
nn og samskaping	10107	Fast lønn sykepleiere	3 610 374	3 610 374	3 610 374
nn og samskaping	10110	Lønnsoppgjør	1 117 280	1 117 280	1 117 280
nn og samskaping	10111	Innsparingstiltak lønn	703 000	703 000	703 000
nn og samskaping	10151	Tillegg T-trinn lørdag/søndag	72 382	72 382	72 382
nn og samskaping	10152	Tillegg T-trinn kveld/natt	278 611	278 611	278 611
nn og samskaping	10201	Vikar fødselspermisjon lærer	369 209	369 209	369 209
nn og samskaping	10202	Vikar sykdom	499 520	499 520	499 520
nn og samskaping	10204	Vikar ferieavvikling	233 212	233 212	233 212
nn og samskaping	10206	Vikar kurs/tjenesteoppdrag	17 723	17 723	17 723
nn og samskaping	10207	Vikar tillitsverv	96 930	96 930	96 930
nn og samskaping	10300	Ekstrahjelp	458 907	458 907	458 907
nn og samskaping	10304	Opplæring nyansatt	6 120	6 120	6 120
nn og samskaping	10353	Tillegg helligdag	1 857	1 857	1 857
nn og samskaping	10400	Overtid	137 695	137 695	137 695
nn og samskaping	10511	Eksamen- og sensorgodtgjøring	3 278	3 278	3 278
nn og samskaping	10514	Arbeidsoppmuntringslønn	685 865	685 865	685 865
nn og samskaping	10516	Annen lønn og trekkpliktig godtgjøring	784 000	784 000	784 000
nn og samskaping	10520	Telefongodtgjørelse trekkpliktig	126 239	126 239	126 239
nn og samskaping	10890	Introduksjonsstønad	2 127 980	2 127 980	2 127 980

Økonomiplan for 2023-2026

nn og samskaping	10891	Kvalifiseringsstønad	5 120 000	5 120 000	5 120 000
nn og samskaping	10900	Pensjonsinnskudd HKP	10 071 445	10 071 445	10 071 445
nn og samskaping	10901	Pensjonsinnskudd lærere SPK	732 912	732 912	732 912
nn og samskaping	10902	Pensjonsinnskudd KLP	248 039	248 039	248 039
nn og samskaping	10910	Premieavvik HKP	-3 733 000	-3 733 000	-3 733 000
nn og samskaping	10913	Amortisering av tidl. års premieavvik HKP	3 018 000	3 018 000	3 018 000
nn og samskaping	10990	Arbeidsgiveravgift	13 134 624	13 134 624	13 134 624
nn og samskaping	11000	Kontormateriell	197 561	197 561	197 561
nn og samskaping	11050	Undervisningsmateriell	75 056	75 056	75 056
nn og samskaping	11052	Lek og sysselsettingsmatereill	316 477	316 477	316 477
nn og samskaping	11054	Ekskursjoner	10 240	10 240	10 240
nn og samskaping	11056	Generell innsparing	5 589 672	12 554 243	5 069 571
nn og samskaping	11100	Medisinsk forbruksmateriell	3 168	3 168	3 168
nn og samskaping	11150	Bevertning	77 852	77 852	77 852
nn og samskaping	11151	Matvarer/drikkevarer	238 407	238 407	238 407
nn og samskaping	11202	Rengjøringsartikler	73 648	73 648	73 648
nn og samskaping	11203	Arbeidstøy	23 951	23 951	23 951
nn og samskaping	11206	Sekker og poser	2 640	2 640	2 640
nn og samskaping	11209	Kjøp av billetter	102 400	102 400	102 400
nn og samskaping	11210	Velferdstiltak ansatte	3 819	3 819	3 819
nn og samskaping	11211	Velferdstiltak brukere	6 335	6 335	6 335
nn og samskaping	11214	Utgiftsdekning	28 175	28 175	28 175
nn og samskaping	11215	Andre driftsutgifter/forbruksmateriell	1 886 424	1 886 424	1 886 424
nn og samskaping	11218	Diverse adm utgifter	30 480	30 480	30 480
nn og samskaping	11219	Papir og plast	1 584	1 584	1 584
nn og samskaping	11223	Overnatting - andre	61 440	61 440	61 440
nn og samskaping	11300	Porto/frakt	5 808	5 808	5 808

Økonomiplan for 2023-2026

nn og samskaping	11301	Post/bank gebyr	14 096	14 096	1
nn og samskaping	11302	Telefon/mobiltelefon	160 286	160 286	16
nn og samskaping	11303	Datakommunikasjon/linjeleie	56 735	56 735	5
nn og samskaping	11401	Representasjon/gaver	11 875	11 875	1
nn og samskaping	11402	Annonse, reklame, info	3 442 960	3 442 960	3 44
nn og samskaping	11404	Informasjonsavis	2 356	2 356	
nn og samskaping	11405	Trykking/kopiering	10 000	10 000	1
nn og samskaping	11500	Kursutgifter	255 718	255 718	25
nn og samskaping	11501	Oppholdsutgifter kurs	90 000	90 000	9
nn og samskaping	11600	Kjøregodtgjørelse	50 000	50 000	5
nn og samskaping	11601	Overnatting/diett/kost	40 000	40 000	4
nn og samskaping	11650	Uniform/klesgodtgjørelse	34 715	34 715	3
nn og samskaping	11701	Drift av biler	116 158	116 158	11
nn og samskaping	11703	Vedlikehold av egne biler	68 640	68 640	6
nn og samskaping	11706	Andre transportutgifter	484 553	484 553	48
nn og samskaping	11800	Strøm	1 671 437	1 671 437	1 67
nn og samskaping	11801	Olje/annen energi	189 818	189 818	18
nn og samskaping	11850	Gruppelivs-/ulykkesforsikring	68 640	68 640	6
nn og samskaping	11853	Alarm	49 798	49 798	4
nn og samskaping	11854	Andre forsikringer/vakttjenester	3 482	3 482	
nn og samskaping	11900	Husleie, leie av lokaler og grunn mv.	3 815 828	3 815 828	3 81
nn og samskaping	11901	Intern husleie, leie av lokaler og grunn	40 960	40 960	4
nn og samskaping	11902	Diverse leie	4 096	4 096	
nn og samskaping	11951	Kopieringsavgifter	48 929	48 929	4
nn og samskaping	11952	Lisenser IT	213 509	213 509	21
nn og samskaping	11953	Andre avgifter, lisenser, avtaleforpliktelser	1 307 065	1 307 065	1 30
nn og samskaping	11955	Kontingenter	117 078	117 078	11

Økonomiplan for 2023-2026

an og samskaping	11959	Gebyrer, avgifter	12 197	12 197	1
an og samskaping	12000	Inventar og utstyr	249 148	249 148	24
an og samskaping	12001	Edb/IT-utstyr	187 280	187 280	18
an og samskaping	12002	Bøker, video, musikk (Folkebibliotek)	1 032 304	1 032 304	1 03
an og samskaping	12004	Beholdere, containere	28 511	28 511	2
an og samskaping	12090	Medisinsk utstyr og inventar	2 048	2 048	
an og samskaping	12100	Leie/leasing transportmidler	3 016 264	3 016 264	3 01
an og samskaping	12200	Leie/leasing maskiner	55 360	55 360	5
an og samskaping	12300	Vintervedlikehold	9 471	9 471	
an og samskaping	12303	Feiing og vedlikeholdsrenhold	1 248	1 248	
an og samskaping	12312	Vedlikehold bygning	10 394	10 394	1
an og samskaping	12400	Edb maskinvare, service/vedlikehold	2 075	2 075	
an og samskaping	12401	Service, drift og rep. øvrig	205 189	205 189	20
an og samskaping	12402	Eksterne datasystemer stormaskin	5 197	5 197	
an og samskaping	12403	Programvare brukerstøtte/vedlikehold	1 833 728	1 833 728	1 83
an og samskaping	12410	Serviceavtaler heisanlegg	7 795	7 795	
an og samskaping	12412	Vedlikehold inventar og utstyr	126 401	126 401	12
an og samskaping	12601	Renhold	1 636 256	1 636 256	1 63
an og samskaping	12700	Konsulentttjenester	475 328	475 328	47
an og samskaping	12705	Konsulenthonorar/artisthonorar (401 - via lønn)	1 912 927	1 912 927	1 91
an og samskaping	13700	Kjøp/driftsavtaler private	3 293 585	3 293 585	3 29
an og samskaping	14000	Overføringer til staten	100 000	100 000	10
an og samskaping	14290	Momskompensasjon driftsregnskapet	3 586 458	3 586 458	3 58
an og samskaping	14701	Kulturstøtte organisasjoner/lag	31 115	31 115	3
an og samskaping	14703	Støtte kulturtiltak	1 922 171	1 922 171	1 92
an og samskaping	14705	Bidrag	71 213 082	71 213 082	71 21
an og samskaping	14707	Flomlys festningen	45 675	45 675	4

Økonomiplan for 2023-2026

n og samskaping	14710	Haldenvassdragets kanalselskap	870 000	870 000	870 000
n og samskaping	14711	Grensekomiteen	35 525	35 525	35 525
n og samskaping	14712	Halden næringsråd	550 000	550 000	550 000
n og samskaping	14713	Halden turist	30 000	30 000	30 000
n og samskaping	14714	Tap på fordringer	400	400	400
n og samskaping	14715	Andre overføringsutgifter	20 473 028	20 473 028	20 473 028
n og samskaping	14722	Tilskudd næringsutvikling	100 000	100 000	100 000
n og samskaping	15003	Bankomkostninger	9 717	9 717	9 717
n og samskaping	15200	Sosiale utlån	100 000	100 000	100 000
n og samskaping	16000	Brukerbetaling	-954 000	-954 000	-954 000
n og samskaping	16207	Andre inntekter	-2 251 799	-2 251 799	-2 251 799
n og samskaping	16221	Salgs- og skjenkeavgifter alkohol	-512 000	-512 000	-512 000
n og samskaping	16222	Tilsynsavgift tobakksvarer for salgssted1	-155 904	-155 904	-155 904
n og samskaping	16290	Billettinntekter	-8 410 450	-8 410 450	-8 410 450
n og samskaping	16300	Leieinntekter	-889 574	-889 574	-889 574
n og samskaping	16500	Salgsinntekter, avg. pliktig	-680 000	-680 000	-680 000
n og samskaping	16504	Andre inntekter, avg.pliktig	-1 745 800	-1 745 800	-1 745 800
n og samskaping	17000	Refusjon fra staten (inkl. NAV)	-73 274	-73 274	-73 274
n og samskaping	17015	Innvilget trygd i år	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
n og samskaping	17100	Ref. sykepenger	-1 363 512	-1 363 512	-1 363 512
n og samskaping	17101	Ref. fødselspenger	-1 047 718	-1 047 718	-1 047 718
n og samskaping	17290	Momskompensasjon driftsregnskapet	-3 586 319	-3 586 319	-3 586 319
n og samskaping	17703	Andre refusjoner	-4 159 000	-4 159 000	-4 159 000
n og samskaping	18100	Integreringstilskudd	-11 888 600	-11 888 600	-11 888 600
n og samskaping	18109	Andre statlige overføringer	-12 357 520	-12 357 520	-12 357 520
n og samskaping	19500	Bruk av bundne driftsfond	-146 228	-146 228	-146 228

Vedlegg: Kirkelig fellesråd

Investering
En kirke for alle.
Enøk i kirkene.
Etablering av navnet minnelund ved Asak kirke.
Forprosjekt slokkeanlegg middelalderkirkene
Installering av slokkeanlegg middelalderkirkene
Isolering Rokke kirke.
Kirkestue-driftsbygning ved Prestebakke kirke.
Kjøp av parkeringsplass for Tistedal kirke.
Lyssetting av kirkegårdene.
Maling av Enningdalens kirker.
Nytt gjerde ved Tistedal kirke og takrenner kapell.
Nytt orgel i Idd kirke
Nytt tak og restaurering av Idd kapell
Oppgradering av Os kapell
Oppgradering av ringeanlegg.
Oppgradering Os krematorium.
Oppgradering Tistedal kirkegård
Påkostning Berg kirke.
Påkostning Immanuels kirke – kulturarena.
Rehabilitering av tårnet på Prestebakke kirke.
Regulering og utvidelse av Os kirkegård inkl. bevaring av Høyden.
Rehabilitering av Asak kirkstue og driftsbygning.
Rehabilitering av Rokke kapell og oppgradering av driftsbygning.

Rehabilitering Berg kapell.
Renovering av servicehuset ved Idd kirke.
Restaurering av orgelet i Asak kirke
Standardheving Berg kirkegård.
Standardheving Os kirkegård.
Utskifting av maskinpark.
Utvendig oppgradering Rokke driftsbygning
Oppkalking av Rokke kirke
Rep. Av portaler og kirkegårdsmur Prestebakke.

En kirke for alle.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier):

I samarbeid med det kommunale rådet for mennesker med funksjonsnedsettelse og Borg bispedømmeråd, har det vært befarings- og tilgjengelighetsundersøkelser i alle våre kirkebygg for å se på tilgjengelighet. Det er foretatt en grunnleggende registrering, og en oversikt på dette er under utarbeiding. Registreringen som er gjort går på hvordan forholdene i våre kirker og kapeller er tilrettelagt for 1. astmatikere/allergikere, 2. Bevegelseshemmede, 3. Hørselshemmede, 4. Mennesker med lese- skrive vansker, 5 Synshemmede og 6. Utviklingshemmede.

Oftest er det små tiltak som kan gjøres for å bedre forholdene, og som vi delvis kan løse via driftsbudsjett. Det som imidlertid krever stor grad av investeringsmidler er opparbeidelse av handikaptoalett og adkomstmulighet for rullestol. Vi har gode eksempler på hvor riktig det er blitt gjort, med har en majoritet av eksempler på det motsatte.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Prosjektet har gått siden 2009, og for 2018 og 2019 kom det til sammen en mill. i inv. midler til formålet. Disse har hovedsakelig blitt brukt på universell toalettløsning ved Berg kirke. Det er en lang vei å gå for å få alle våre kirkesteder oppdatert universelt. I 2009 ble driftsbygningen på Idd ominnredet slik at nytt toalett for rullestolbrukere kom på plass. I 2011 fikk vi på plass nye offentlige kontorer hvor dette er ivarettatt, og i Asak er kirkestua bygd med full tilrettelegging. I 2013 fikk Tistedal toalett for rullestolbrukere. Vår målsetting var at alle våre kirkesteder skulle være universelt tilrettelagt innen 01.01.2015. Med

bakgrunn i begrenset økonomi, har vi ikke kunnet innfri det. Vi ser for oss å kunne fortsette arbeidet med å bedre toalettforhold for rullestolbrukere.

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig): I Prestebakke ligger dette i prosjektet med ny kirkestue/drifftsbygning, mens det i Søndre Enningdalen er tenkt mot dette investeringsforslaget. Ved Os kapell og Immanuels kirke kommer dette som egne prosjekt. Vi er glad for at kommunen har ivaretatt den universelle utformingen ved lokalene i Os alle 13. Det trengs rullestolrampe ved Immanuels kirke og Idd kapell slik at man kan trille rett inn, og dette er for så vidt gjentakende for flere av de kirkelige bygningene. Tilpasninger ved Prestebakke kirke, Søndre Enningdalen kirke, Idd, Tistedal og Berg kapell. Vi har valgt å gi en prioritering for nettopp denne universelle tilretteleggingen som er en nødvendighet for at bevegelseshemmede kan bli inkludert i den aktivitet som finnes i kirker og kapell. Vi vektlegger bygging av tilrettelagte toaletter og ramper. Universelle toaletter og ramper ved alle våre kirkesteder står høyt på ønskelisten.

Konsekvens av å ikke investere: Det er at vi ikke kommer oss videre med det arbeidet som allerede er gjort. Rapporten som foreligger ønsker vi å bruke som grunnlagsdokument for videre handling.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd – Avd. for Samfunn og samskaping, teknisk.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.		570 000	580 000	610 000	630 000		

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomiplan for 2023-2026

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensning mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

- ☐ Anskaffelse av en ny eiendel?
Beskriv:

- ☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?
Beskriv: Oppgradering med universell utforming på flere av kirkestedene

MED:

- ☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?
- ☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

- ☐ En enkelt eiendel?
- ☒ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?
Beskriv: Se beskrivelse over.
- ☐ Prosjektering av en konkret investering?

Investering:

- ☒ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved) Det er krav om universell utforming ved alle nybygg. Plan og bygningsloven.
- ☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)
- ☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Enøk i kirkene.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen

behov vil bli løst ved en gjennomføring av investeringen?

Tiltak som fører til energiøkonomisering er naturlig nok i fokus. Kirkebygg er krevende bygninger å varme opp, og vi ønsker å se på, og også gjøre tiltak som på sikt kan gi økonomisk gevinst. Det finnes i dag gode elektroniske løsninger som kan styres via dataverktøy for å heve/senke temperatur i kirkebygg. Investeringskostnaden på et slikt anlegg vil trolig ligge på kr 140 000,- pr kirke.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Isolering, utskiftning av gamle varmeovner, investering i styringssystemer som på sikt kan gi mindre driftskostnader er noe vi ønsker gjennomført. Tistedal kirke er allerede blitt isolert. I 2022 har vi med midler fra Riksantikvaren skiftet ut gamle rørovnere i fem av kirkene, Asak og Søndre Enningdalen har vi ikke fått midler til, og varmesystemene her er trolig fra 50 –60 tallet. Vi har dessuten en utfordring med overgang til nye lyspærer. Det er mulig flere av lysekronene må bygges om. Det kan også være aktuelt å skifte ut trekkfulle vinduer med nye isolerte på de stedene dette er mulig og tillatt.

I 2017 hadde vi en skade i forhold til høy overflatevarme på de gamle varmerørene i Asak kirke, og vi ønsker å redusere faren for brannskader ved å skifte de gamle varmerørene og også montere overflatebeskyttelse der det er mulig.

-

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig): Det finnes styringssystemer for å regulere bruk av strøm og vi håper å få det til på flere av kirkene i 2021. Målet må være at vi får opp varmesystemer som dekker bygningenes behov, og at vi via elektronisk og digital styring kan redusere fyringskostnadene. Videre at trekkfulle områder kan isoleres for å unngå unødig varmetap.

Konsekvens av å ikke investere: Fyringsutgiftene opprettholdes og forsterker seg fordi varmesystemene både er gamle og trenger gjennomgang og oppgradering. Faren for brannskader blir ikke eliminert.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd – avd. for Samfunn og samskaping, teknisk.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

Økonomiplan for 2023-2026

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.		310 000	340 000	360 000	370 000		

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensning mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☐ Anskaffelse av en ny eiendel?

Beskriv:

☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?

Beskriv: Gjelder både oppgradering og utskifting av varmekilder og øvrig enøk arbeid. Isolering og utskifting av trekkfulle vinduer.

MED:

☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

☐ En enkelt eiendel?

☒ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?

Beskriv: De fleste av våre kirker, kapell og driftsbygg vil inngå.

☐ Prosjektering av en konkret investering?

Investering:

☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)

☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved). Vi håper på sikt at dette kan redusere oppvarmingskostnadene.

☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Etablering av navnet minnelund ved Asak kirke.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier): Asak menighetsråd (AMR) har fremmet et ønske om at det etableres en navnet minnelund ved Asak kirke. AMR sier at flere i dag enn tidligere velger alternative løsninger når de skal gravlegge. En navnet minnelund gir mulighet til å sette askeurner ned på en bestemt plass og navnsette på et felles monument sammen med andre. Ikke alle ønsker å feste en grav, og da kan dette være et alternativ, men man må betale for gravstell. Behovet for større gravplassutvidelser kan reduseres om flere valgte kremasjon, og minnelunder. AMR ber fellesrådet om å søke kommunen om å opparbeide en navnet minnelund ved Asak kirkegård, og de foreslå at dette tas med i budsjettforslaget som leveres for 2023.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Ha større valgmulighet ved gravlegging, kan være både plassbesparende og redusere kostnader ved gravplassutvidelser.

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig): Om dette blir realisert får folk en valgmulighet, det kan være plassbesparende.

Konsekvens av å ikke investere:

De som ønsker navnet minnelund kan gravlegges på Os der dette er etablert. Alternativt at de velger en vanlig kistegrav eller urnegrav på Asak, eller anonym minnelund som finnes på Asak.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Om dette skal gjennomføres innenfor eksisterende gravlund, krever tilslutning fra kommunen og statsforvalteren.

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd – Avd. for Samfunn og samskaping, teknisk.

Økonomiplan for 2023-2026

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv: Plan avd.

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.					150 000		

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensing mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

- ☐ Anskaffelse av en ny eiendel?
Beskriv:
- ☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?
Beskriv: Rehabilitering av kapellet

MED:

- ☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?
- ☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

- ☒ En enkelt eiendel?
- ☐ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?
Beskriv:
- ☐ Prosjektering av en konkret investering? Hvilke behov vil bli løst ved en gjennomføring av investeringen?

Hvilke målsetting vil investeringen bygge opp under?

Hvilke andre alternativer til løsninger finnes, og hva er kostnadene relatert til de ulike alternativ?

Hva er konsekvensen ved å ikke gjennomføre investeringen?

Investering:

- ☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)
- ☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)
- ☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Forprosjekt slokkeanlegg middelalderkirkene

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier): Middelalderkirkene er Norges eldste bygninger og representerer en verdifull kulturhistorie. I Halden finner vi Berg, Idd og Rokke. Riksantikvaren (RA) lyste ut midler i 2021 for å kunne gjøre forprosjektering i forbindelse med installasjon av slokkeanlegg. Dette ble det søkt om, og vi fikk tilsagt på alle tre søknadene. Prosjektene er satt i gang med det trengs midler til egenandel. Forprosjektene skal lede fram mot nye prosjekt hvor anleggene blir installert.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Dette er et skadereduserende og skadeforebyggende planleggingstiltak og som må gjøres i nært samarbeid med RA. RA vil dekke 60 % av kostnadene og vi må bære 40 % selv.

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig): Utredningsarbeidet før en evt. installasjon av slokkeanlegg er gjort. Et slokkeanlegg vil med dagens priser trolig koste opp mot 1,7 mill. pr kirke, og må komme lenger ut i planperioden.

Konsekvens av å ikke investere:

Middelalderkirkene Berg, Idd og Rokke forblir på det sikkerhetsnivået som er i dag, da er de ikke utstyrt med slokkeanlegg

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd, Teknisk, avd. Samfunn og samskaping.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

Forprosjekt ønskes i 2022 og installasjon i slutten på perioden.

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.		600 000					

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensning mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☒ X Anskaffelse av en ny eiendel?

Beskriv:

☐ Påkostning av en eksisterende eiendel?

Beskriv:

MED:

☐ X Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☐ X Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

- ☐ En enkelt eiendel?
- ☒ X Flere eiendeler som inngår i et samlet system?
Beskriv:
- ☐ Prosjektering av en konkret investering?

Investering:

- ☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)
- ☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)
- ☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Installering av slokkeanlegg middelalderkirkene

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier): Middelalderkirkene er Norges eldste bygninger og representerer en verdifull kulturhistorie. I Halden finner vi Berg, Idd og Rokke. Riksantikvaren (RA) lyste ut midler i 2021 for å kunne gjøre forprosjektering i forbindelse med installasjon av slokkeanlegg. Dette ble det søkt om, og vi fikk tilsagt på alle tre søknadene. Prosjektene er satt i gang med det trengs midler til egenandel. Forprosjektene skal lede fram mot nye prosjekt hvor anleggene blir installert.

Effekt mål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Dette er et skadereduserende og skadeforebyggende planleggingstiltak og som må gjøres i nært samarbeid med RA. RA vil trolig kunne dekke 60 % av kostnadene og vi må bære 40 % selv – noe bevaringsprogrammet som RA jobber med vil avklare.

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig): Utredningsarbeidet skal være gjennomført, og vi er ferd med å gjøre dette nå i 2022. Installasjon av slokkeanlegg må bygge på

utredningsarbeidet som det nå jobbes med. Et slokkeanlegg vil med dagens priser trolig koste opp
mor 1,7 mill. pr kirke, og må komme lenger ut i planperioden.

Konsekvens av å ikke investere:

Middelalderkirkene Berg, Idd og Rokke forblir på det sikkerhetsnivået som er i dag, da er de ikke
utstyrt med slokkeanlegg

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal
gjennomføres):

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd, Teknisk, avd. Samfunn og
samskaping.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

Forprosjekt ønskes i 2022 og installasjon i slutten på perioden.

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.				4 800 000			

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensning mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☒ X Anskaffelse av en ny eiendel?

Beskriv:

☐ Påkostning av en eksisterende eiendel?

Beskriv:

MED:

☐ X Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☐ X Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

☐ En enkelt eiendel?

☐ X Flere eiendeler som inngår i et samlet system?

Beskriv:

☐ Prosjektering av en konkret investering?

Investering:

☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)

☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)

☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Isolering Rokke kirke.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier): Vi ønsker å se på mulighetene for å isolere loftet bedre, men er avhengig av en dialog med Riksantikvaren på dette punktet.

-

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Målet er at fyringsutgiftene kan reduseres.

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig): Middelalderkirker må håndteres i nært samarbeid med Riksantikvar, og derfor må også isolering gjøres på den måten som Riksantikvaren beskriver.

Konsekvens av å ikke investere: Hvis vi ikke får isolert, vil ikke fyringsutgiftene kunne reduseres.

-

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Det kreves dispensasjon fra Riksantikvaren.

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd – Avd. for Samfunn og samskaping, teknisk.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.			230 000				

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
----	------	------	------	------	------	------	------

Økonomiplan for 2023-2026

Mill. kr.							
--------------	--	--	--	--	--	--	--

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensing mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

- ☒ Anskaffelse av en ny eiendel?
Beskriv:

- ☐ Påkostning av en eksisterende eiendel?

Beskriv:

MED:

- ☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?

- ☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

- ☒ En enkelt eiendel?

- ☐ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?

Beskriv:

- ☒ Prosjektering av en konkret investering? Det vil være å følge Riksantikvarens anvisning.

Investering:

- ☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)

- ☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)

- ☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Kirkestue-driftsbygning ved Prestebakke kirke.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier):

Det gamle bårhuset ved Prestebakke kirke blir ikke lenger brukt til begravelser. Det trengs undervisningsrom for konfirmantene i Enningdalen og det trengs toalett for rullestolbrukere. Menighetsrådet trenger også arbeidsrom til sin møtevirkksomhet. Det er også trange kår for driftsavdelingen til kirkegården. Den beste løsningen ville nok vært å rive både kapell og driftsbygning for å bygge nytt. På sikt vil disse to byggene trenge mye vedlikehold, og det er derfor bare gjort småreparasjoner de siste årene. Ingen av disse byggene representerer nevneverdige antikvariske verdier. Mandat for planutvalg er opprettet. Tegninger er klare, prosjektet ble opprettet i 2008, og vi hadde den gang som nå ingen tilrettelagt løsning for å komme seg inn i kapell eller på toalett. Prosjektet må ses på som et vedlikehold av Prestebakke kirke, og vil gi kirkesognet bedre rom å drive menighetsarbeid fra. Løsningen som vi har kommet fram til er å legge driftsavdelingen i kjelleretasje mens de øvrige rom kommer i første etasje. Bane Nor og Statens vegvesen har bifalt søknadene, men søknadene må fornyes da vi ikke har kommet i gang med prosjektet tidlig nok. Kirkestedet ved Prestebakke har skrevet seg inn i historiebøkene etter slaget mot svenske styrker i 1808 noe kirken bærer synlige merker av. Vi ønsker med dette prosjektet og også kunne fokusere på vår nasjonale historie. Kommunedelplanen for klima og energi 2019 – 2030 omhandler bl.a. arealbruk, stedsutvikling og bygg. Vi ser for oss at dette kunne bli et pilotprosjekt ved å bygge et klimavennlig bygg, og hvor ulike aktører gis mulighet for å delta. F.eks. videregående skole. Som et alternativ 2, vurderes det å lage et tilbygg på eksisterende bårhus for å ivareta undervisningsrom, møterom og universell toalett løsning.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Det gjøres da en dreining fra bårhus til kirkestue og driftsbygning. Prestebakke med det flotte kirketunet får et mer bruksvennlig hus. Begravelsene løses fra kirken. Som et alternativ 2 istedenfor å rive og bygge nytt, arbeides det med å gjøre et påbygg på det gamle bårhuset i mindre skala, slik at toalettforhold og konfirmantrom kan realiseres. Bruksområdet vil ved alternativ 2 bli noe redusert.

Litt om hva som er tenkt opprinnelig om prosjektet. Kirkestua skal kunne ha et vidt bruksområde med utleiemuligheter for konfirmasjon-dåpselskaper etc. Det vurderes om huset også kan ha en overnattingsplass for pilegrimer. Den universelle toalettløsningen som ønskes etablert i bygget blir da dekkende for hele kirkestedet. Arbeidsforholdene for kirketjener blir betydelig oppgradert med pauserom, toalett og garderobe. I tillegg blir det plass til redskap og ulike maskiner og med mulighet for reparasjoner av disse innendørs. Menigheten har en rekke aktiviteter i gang, og samler ofte grupper av bygdas befolkning til ulike arrangement. Vi kan nevne både barneklubb, ungdomsklubb og sosiale samlinger for voksne. Det forventes en del dugnadsinnsats fra bygda, og man vil trolig også kunne få en del trevirke for å få bygd huset. Enningdalen menighetsråd har for øvrig solgt Ende misjonshus, og har øremerket overskuddet fra salget til kirkestua ved Prestebakke. Kirkesoknet har også arvet et lite gårdsbruk, og ønsker å bidra med øremerkede midler fra salget av dette for å få realisert prosjektet. Det er prekært å få på plass en universell toalettløsning, og vi mener at den nysatsing her med en helhetlig løsning er det beste. I 2019 kunne vi lese i økonomiplanen til Halden kommune, at det planlegges lagt inn kr 660 000 til formålet i 2020, men dette ble strøket sammen med de fleste av fellesrådets investeringsforslag. Menighetsrådet i Enningdalen har gjort et betydelig forarbeid, og har blant annet fått gjort en kalkulasjon av kostnadene det trolig vil være å få reist bygget. I forbindelse med innspill til planarbeidet for å utrede en ny kommunedel plan for klima og energi, har vi tatt inn forslaget om at dette kan bli et klimavennlig signalbygg på Prestebakke. Vi ser for oss at en oppføring av dette bygget kan bli en læringsarena for byggfag i videregående skole og et prosjekt som også kan trekke til seg eksterne finansieringskilder som f.eks Enova og miljøverndep. Vi

ser også for oss at historien rundt slaget på Prestebakke i 1808 burde løftes sterkere fram, og hva er da mer naturlig enn å gjøre det der det skjedde.

-

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig): Å føre opp et funksjonelt flerbrukshus med driftsrom for gravplassvirksomheten. Det er ønskelig at bygget kan framstå som et signalbygg for miljø og læringsarena. Alternativ 2 er å gjøre et påbygg på bårehuset for å ivareta behovet for undervisningsrom, møterom og universell toalett løsning på kirkestedet. Dette kan redusere byggekostnader med et par mill.

Konsekvens av å ikke investere: Leie av andre lokaler et stykke unna kirken vil være mer ressurskrevende på flere måter. Dette løser heller ikke toalettforholdene ved kirken, og heller ikke de trange arbeidskårene for kirketjener og stedets bemanning. Vi har sett på muligheten i forhold til å beholde eksisterende driftsbygning og kapell, og bygge på dette. På sikt hadde det nok vært best å rive, og bygge nytt, men et tilbygg på eksisterende bårehus kan også løse noe av behovet. Vi vil legge til at et nybygg vil trolig kunne både oppføres og driftes mer miljøvennlig enn de gamle byggene som står der i dag. Spørsmålet om kirkestue og driftsbygning ved Prestebakke vil allikevel bli utredet, og vi ønsker å få toalettløsning for rullestolbrukere på plass i denne 4 års perioden. Vi har dårlige arbeidsforhold for betjening og heller ikke plass inn til alt redskap som skal være med å drifte to kirkegårder. Det er det trettende året prosjektet tas med i fellesrådets forslag til økonomiplan. Prosjektet burde gis høy prioritet med tanke på de uverdige toalettforholdene som er der i dag.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd – Avd. for Samfunn og samskaping, teknisk.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Økonomiplan for 2023-2026

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.		730 000	2 490 000	2 600 000			

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensing mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☒ Anskaffelse av en ny eiendel?

Beskriv: Ny oppføring, riving av to gamle bygninger, alt. 2 gjøre et påbygg på bårehus. Et påbygg kan redusere investeringskostnaden med et par mill. I forhold til det som er foreslått.

☐ Påkostning av en eksisterende eiendel?

Beskriv: En del av kirkestedet på Prestebakke og hvor universell toalettløsning inngår.

MED:

☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

☒ En enkelt eiendel?

☐ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?

Beskriv:

☒ Prosjektering av en konkret investering? Mye arbeid er gjort med planarbeid allerede.

Investering:

☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)

☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)

☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Kjøp av parkeringsplass for Tistedal kirke.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier): Parkeringsplassen ved Tistedal kirke er hverken sognet eller kommunens eiendom, men har eierskap i et konkursbo. Det er avgjørende for kirkestedet som helhet at parkeringsplassen forblir. Det sikreste er å erverve. Forhandling om erverv er innledet.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): At parkeringsplassen opprettholdes, og ikke blir solgt ut til andre aktører.

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig):

At eiendomsrett og bruksområdet som parkering blir sikret.

Konsekvens av å ikke investere:

Dersom eiendommen erverves av andre til annet formål og parkeringsplassen forsvinner, kan dette innlede et parkeringskaos i nærområdet ved begravelser og kirkelige handlinger. Dersom vi ikke får mulighet til å erverve parkeringsplassen, bør det søkes å innlede et festeforhold/bruksrett med eier.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Vi har allerede vært i kontakt med konkursboet som nok er interessert i å selge.

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd – Avd. for Samfunn og samskaping, teknisk.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

Konkursboet etter Norske skog er opprettet, og det er viktig at vi kommer raskt i posisjon for å forhandle om erverv. Verdimessig kan parkeringsplassen ha en markedspris som er foreslått under.

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.		470 000					

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Slippe parkeringstrøbbel i framtiden.

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensning mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☒ Anskaffelse av en ny eiendel?
Beskriv: Erverv av eiendom - parkeringsområde

☐ Påkostning av en eksisterende eiendel?
Beskriv:

MED:

☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

☒ En enkelt eiendel?

☒ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?

Beskriv: Parkeringsplassen inngår i dag i et helhetlig bilde ved kirkestedet i Tistedal, og sikrer at folk få parkert ved gravplass og kirke.

☐ Prosjektering av en konkret investering?

Investering:

☒ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved). Bestemmelser ligger i gravplasslovgivningen i forhold til hensynssoner, og som kan få betydning for evt. nye eieres disponering av tomtearealet.

☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)

☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Lyssetting av kirkegårdene.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier): Ved mange av kirkegårdene våre, er det gamle belysninger, og vi har stadige feil som koster mye å reparere. Vi tror tiden er inne til investere i nye belysninger der det er verst. Miljømessig er også nye lyskilder mer miljøvennlige og mindre kostnadskrevende enn de gamle. Noe steder står disse som stolper på kirkegården, andre steder er det lyskastere som også lyser opp kirkebygget. Behovet er størst ved Rokke, Asak og Tistedal kirke, samt ved Os gravlund/kapell.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): God, miljøbesparende belysning som holder i mange år framover, og reduserer vedlikeholdsbehovet og får ned strømkostnaden.

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig): Miljøgevinst, samt at det er lettere for publikum å ferdes på kirkegårdene i vinterhalvåret og på kveldstid om det er en viss belysning som er med på å trygge forholdene.

Konsekvens av å ikke investere:

Vi kan reparere så langt det går på det gamle, men dette blir ganske dyrt i lengden. Det blir etter hvert mørkere på kirkegårdene, med en sporadisk belysning ute av drift.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

-

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd – Avd. for Samfunn og samskaping, teknisk.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.				650 000			

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomiplan for 2023-2026

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensning mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

Økonomiplan for 2023-2026

☒ Anskaffelse av en ny eiendel?

Beskriv:

☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?

Beskriv: Noe kan kanskje kombineres med eksisterende anlegg.

MED:

☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

☐ En enkelt eiendel?

☒ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?

Beskriv: Gjelder generelt alle gravplassene

☐ Prosjektering av en konkret investering?

Investering:

☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)

☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved) Ikke utredet.

☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Maling av Enningdalens kirker.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier): Enningdalen har to trekirker, Søndre Enningdalen og Prestebakke. Det er i år 13 år siden Søndre Enningdalen kirke ble malt utvendig, Prestebakke ble malt i 2021. Det også tid for å vaske Søndre Enningdalen kirke. Malingen er i ferd med å flasse av, og da går det fort ut over treverket. Det er store kostnader på stillasleie som vi har lagt inn her.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Det er viktig at vi ikke slipper Søndre Enningdalen kirke igjen ned på et bunn-nivå ig, men tar det jevne vedlikeholdet med å skrape og male utvendige vegger. Da vil heller ikke kostnadene på sikt bli så omfattende.

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig):

Det er ikke noe alternativ til å holde de malte utvendige veggene godt vedlikeholdt enn at de vaskes, skrapes for løs maling og males opp på ny. Dette er derfor resultatet vi ønsker å oppnå.

Konsekvens av å ikke investere:

Dersom kirken ikke blir vasket, skrapet og malt, blir den enda mer slitt, og det blir dyrere å få gjort dette arbeidet senere.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd – Avd. for Samfunn og samskaping, teknisk.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

Økonomiplan for 2023-2026

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.			700 000				

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensing mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☐ Anskaffelse av en ny eiendel?
Beskriv:

☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?
Beskriv:

MED:

☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder
anskaffelsen:

☐ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?
Beskriv: ☒ En enkelt eiendel?

☒ En enkelt eiendel?

☐ Prosjektering av en konkret investering?

Investering:

☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)

☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)

☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Nytt gjerde ved Tistedal kirke og takrenner kapell.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier): En del av gjerdet rundt Tistedal kirke er ødelagt, og er derfor fjernet. Kirkegården mangler derfor innramming. Kapellets takrenner er i ferd med å bli utslitt og må byttes. Disse er fra 1928 og i kobber, og bør av byggets karakter erstattes med tilsvarende – dette vil da være håndverksarbeid. Materialkostnad vil trolig være høyere enn prisvekst generelt.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Målet er at kirkegården får en verdig innramming. Med det unngår vi også at publikum kjører inn på kirkegården og parkerer mellom gravminnene. Ved å skifte takrenner og nedløp på kapellet unngår vi at lekkasjer og gir følgeskader i byggets konstruksjon.

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig):

Kirkegården får verdig innramming, Kapellet får nye takrenner og nedløp.

Konsekvens av å ikke investere:

At kirkegården mangler den innrammingen den faktisk skal ha, og åpner for publikumsparkering på kirkegården. Kapellet får følgeskader fordi takrennene lekker.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet?

Økonomiplan for 2023-2026

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.		300 000					

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				

Økonomiplan for 2023-2026

Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter Gravferdsforskriften av 01.01.97. § 7.

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensing mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☐ Anskaffelse av en ny eiendel?

Beskriv:

☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?

Beskriv:

MED:

☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

☐ En enkelt eiendel?

☒ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?

Beskriv: Gjerde og takrenner

☐ Prosjektering av en konkret investering?

Investering:

☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)

- ☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)
- ☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Nytt orgel i Idd kirke

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens mål og strategier):

Det gamle orgelet som er elektronisk er over 30 år gammelt, og begynner å bli slitt. Foreløpig ser vi for oss et nytt elektronisk orgel. Fellesrådet har i 2020 fått tilbake det gamle orgelet som tidligere har stått i Idd kirke med komplett innramming fra Østfoldmuseene. Dette bør tilbakeføres til kirken og integreres i en ny orgelløsning.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Unngå at vi får en situasjon der orgelet stopper. Det er vanskelig å få tak i deler og kretskort. Ved siste stopp på orgelet for fem år siden, måtte vi bestille kretskort fra en leverandør i USA. Verdifullt kirkeinventar som ble tatt ut av kirken for 30 år siden, blir ført tilbake til kirken

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig):

Vi håper det gamle kan holde enda litt, men selvfølgelig kan man også installere et pipeorgel. Da er imidlertid kostnadene mye høyere. Det gamle inventaret ligger foreløpig lagret i driftsbygningen ved Rokke kirke.

Konsekvens av å ikke investere: Stadige reparasjoner av det gamle.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd – Avd. for Samfunn og samskaping, teknisk.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.				1 050 000			

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensning mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☒ Anskaffelse av en ny eiendel?
Beskriv: Elektronikk.

☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?
Beskriv: Selv om det kommer et nytt elektronisk orgel på plass, vil vi trolig bruke deler av inventar og oppbygging fra gammelt orgelhus.

MED:

☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

- ☒ En enkelt eiendel?
- ☐ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?
Beskriv:
- ☒ Prosjektering av en konkret investering? Vi må ha faglig bistand, trolig via Riksantikvar og orgelbygger.

Investering:

- ☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)
- ☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)
- ☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Nytt tak og restaurering av Idd kapell

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier): Idd kapell ble bygget i 1937, og det er flat sementstein på taket. Denne er helt ferdig, dvs. at levetiden for denne steinen er over. Takstein faller til stadighet ned på gangveien og utgjør en fare. Taklekker er råtne, og det er også fare for at det er råde i selve taket. Selve rehabiliteringen av taket, ses i sammenheng med midlene som er avsatt til tak på kirken. Vi planlegger at overskuddsmidler fra kirketaket skal gi mulighet å skifte også taket på kapellet. Kapellet har imidlertid en tilleggs-utfordring da det mangler innlagt vann og avløp, i tillegg til at dører og vinduer trengs å restaureres. I 2021 fikk vi kr 850 000 til tiltaket, men er senere omdisponert pga. kirketaket som ble dyrere og behov for egenkapital til prosjektene som RA har gitt tilsagn midler til. Vi har derfor lagt inn forslaget på nytt i 2023. Det er også behov for å legge inn VA til kapellet og en generell renovering av utvendige vegger. Vi ser at kapell trenger en gjennomgående oppgradering og i forslaget vårt har vi også tatt med økte priser på materialkostnader.

Effekt mål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Det primære er å få lagt ny takpapp, skiftet råtnete bord og lagt på nye lekter og teglstein. Det er også mulig at vi her kan få gjort en bedre isolering/skifte av vinduer slik at tiltaket også blir energioptimerende. Det er mugg i kjeller etter vanninntrenging i mur. Dette kan løses ved å legge ny drenering og plastduk på kjellerveggene. Innvendig må muren tørkes ut og kalkes opp før den er brukbar til lagring. Nedgang til kjeller og kjellerdør må utbedres. Vann og avløp kommer på plass.

Resultat mål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig):

Energioptimering, unngå å stenge av området rundt kapellet pga. fare for at takstein kan ramle ned.

Brukervennlighet i form av å få lagt inn vann- og avløp.

Konsekvens av å ikke investere:

Vi har ikke erstatningsstein, og taket kan ikke gås på. Småreparasjoner må derfor utføres med lift og skadene dekkes med bly. Igjen er vi redd for skader i murkronen og saltvandring. Dette er det mest kritiske.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Arbeidet kan trolig først startes opp i 2023 pga kapitalbehov og kapitaloversikt etter stor byggeaktivitet i 2021 i fellesrådsområdet. I forbindelse med kirkegårdsutvidelsen som nå er i gang ønsker vi å få avsatt uttak for vann og avløp til bygningen. Avhengig av bevilgning, kan videre VA arbeid planlegges.

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd – Avd. for Samfunn og samskaping, teknisk.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.		1200 000					

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Bygget vil med takomleggingen eliminere faren for nedfall av takstein i gangstien under. Kapellet er et offentlig bygg knyttet til gravplassforvaltningen. Tilgang til vann og avløp hever byggets bruksvennlighet og standard.

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikale forhold				

Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensing mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☐ Anskaffelse av en ny eiendel?
Beskriv:

☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?
Beskriv:

MED:

☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

☒ En enkelt eiendel?

☐ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?
Beskriv:

☒ Prosjektering av en konkret investering? Prosjektering vil inngå.

Investering:

☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)

☒ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved) igjen vil dette spare kostnader med lift og sporadiske takreparasjoner.

- ☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Oppgradering av Os kapell

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier):

Det foreligger kostnadsanslag for restaurering av Os kapell. Det er en relativt omfattende jobb, og som vil koste mye. Kapellet er i en forfatning med vanninntrenging gjennom taket, og slitt puss-lag på utvendige vegger, det trengs en gjennomgang av vinduer. Innvendig bærer taket i våpenhuset tydelig preg av vannlekkasjer.

Effekt mål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Dette er et viktig ledd for å bringe Haldens mest brukte seremoni rom opp på et akseptabelt nivå. Flere tusen mennesker deltar på seremonier i kapellet hvert år. Mangeårig forfall ønskes stoppet. Kapellet fikk nytt kremasjonsanlegg i 2008, og hele krematoriets kjelleretasje ble restaurert.

Med en utvendig restaurering begrenser vi skadene som har oppstått allerede, og vi får stoppet inntrenging av vann. Befaringen sammen med Stenseth og Grimsrud arkitekter har ført til et kostnadsanslag for hva som må gjøres. Fellesrådet mener at rehabilitering av Os kapell må ha høy prioritet. I tillegg bør det vurderes et tilbygg for å få på plass en universell toalett løsning. Ny toalett løsning er også en del av planene ved prosjektet oppgradering av Os krematorium. Iverksettes krematoriumsprosjektet må det tenkes helhet med hensyn til toalettanlegg, og en evt. samkjøring av dette prosjektet og krematoriumsprosjektet. Kommer toalett løsningen i forbindelse med krematoriumsutbyggingen, er det ønskelig og evt. bruke disse midlene til innvendig oppgradering av kapellet.

Resultat mål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig): Vi må sannsynligvis stenge kapellet under arbeidene. Nytt elektronisk orgel er på plass, og dette har blitt langt rimeligere enn tidligere foreslåtte løsning. Vi har derfor strøket vårt tidligere forslag på nytt orgel. Vi mener at det er viktig for hele bygningen at det nå blir tatt et godt grep slik at investeringen i instrument og krematoriumsdel ikke forringes gjennom taklekkasjer eller annen vanninntrenging. Pengene som vi opprinnelig hadde

foreslått til orgel, mener vi derfor bør omsettes til en større påkostning av hele kapellet og til en universell toalettløsning ved Os kapell.

Konsekvens av å ikke investere:

Forfallet øker og med det øker vedlikeholdskostnadene. I verste fall kan vanngjennomtrenging føre til skader i det krematoriumsrommet og kapellets nye orgel.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd. Avd. for Samfunn og samskaping, teknisk.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv: Her må det jobbes sammen med Halden kommune for å få til en helhetlig løsning.

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.		2 660 000	3 450 000				

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensing mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☐ Anskaffelse av en ny eiendel?
Beskriv:

☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?
Beskriv:

MED:

☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

- ☐ En enkelt eiendel?
- ☒ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?
Beskriv: Total rehabilitering – inne og ute på bygget.
- ☐ Prosjektering av en konkret investering? Det er nødvending med faglig konsulenthjelp.

Investering:

- ☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)
- ☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)
- ☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Oppgradering av ringeanlegg.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier):

Ringanleggene på flere av våre kirker begynner å bli slitt, de fleste mangler fjernstyring. Dette vanskeliggjør bl.a. oppgavene når det er gravlegging på kirkegårdene, og vi må ha mannskap både inne og ute for å gjennomføre både klokkeringing og senkning av kiste. Vi trenger også en gjennomgang av alle klokkemotorer, og i Søndre Enningdalen mangler hele ringeanlegget, der må det må ringes for hånd.

Vi har bedt om en omdisponering i 2021 av midlene som er bevilget i økonomiplanen for 22,23 og 24 pga. egenkapitalbehov ifm. Innvilgede søknader fra RA. Vi foreslår derfor å skyve denne investeringen til 2026.

Effekt mål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): At det blir enklere for de som er på jobb å utføre jobben sin, samt sikre at kirkens klokker og ringeanlegg er i orden.

Resultat mål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig): At det også er montert ringanlegg i Søndre Enningdalen kirke. At kirkeklokker og ringeautomatikk er i orden.

Konsekvens av å ikke investere: Stadige reparasjoner av det gamle, og manko på fjernstyring de fleste kirkestedene. Dette gir tyngre daglig drift enn nødvendig.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd – Avd. for Samfunn og samskaping, teknisk.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.					1 160 000		

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

Økonomiplan for 2023-2026

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter. Det er regler for klokking, vedtatt av Kirkemøtet som vi må følge. (KM 18/15)

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensing mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

- ☒ Anskaffelse av en ny eiendel?
Beskriv: Ringeanlegg i Søndre Enningdalen kirke

- ☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?
Beskriv: Øvrige anlegg – fjernstyring og oppgradering.

MED:

- ☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?
- ☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

- ☐ En enkelt eiendel?
- ☒ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?
Beskriv: Kirkens ringeanlegg og klokker.
- ☐ Prosjektering av en konkret investering?

Investering:

- ☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)
- ☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)
- ☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Oppgradering Os krematorium.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier): Kommunene i Nedre Glommaregionen drøfter fortiden ny krematoriums løsning som følge av at anlegget i Sarpsborg er slitt og bør skiftes. Det vurderes om det skal bygges med en eller to ovns linjer. Ved hjelp av ekstern konsulent, er det utarbeidet en forstudie som i 2018 endte i en

anbefaling om å bygge en kremasjonslinje, og at man ønsket et bærekraftig samarbeid med Halden. Trolig vurderer nå Fredrikstad og Sarpsborg et nytt felles kremasjonsanlegg for disse to kommunene. Halden kommune har gjennom sitt kommunestyrevedtak i desember 2021 utsatt krematorieutbyggingen. Vi velger å opprettholde prosjektet i økonomiplanforslaget for kommende fireårsperiode, slik at dette ikke faller ut.

Halden kommune som har sitt krematorium lokalisert i kjelleren på Os kapell, er klassifisert som et Kategori II anlegg. Dvs. anlegg uten filter og med en tillatelse for kremasjon av 200 kister pr. år. Kremasjonsovnene er fra 2008, og vil med enkelte oppgraderinger trolig kunne dekke behovet for Haldens befolkning i 25 - 30 år framover.

Kremasjonsanlegget på Os som driftes av Halden kirkelige fellesråd, må i første omgang oppgraderes med ny software slik at man ikke får en utilsiktet driftsstans som følge av kollaps i gamle komponenter i datastyringen. Parallelt bør det av miljøhensyn, og for å øke attraktiviteten for et mulig samarbeid med Nedre Glomma regionen vurderes en investering i filter på anlegget. For å få plass til det, må kjellerdelen på kapellet bygges ut. Det er gjort forberedende planarbeid som konkluderer med at kjellerdelen kan bygges ut. Fra 2020 av har anlegget blitt oppgradert slik at det i dag går på biodiesel. Både oppgradering til biodiesel og en planlagt utbygging med filter, er et viktig tiltak for å redusere klimagassutslipp, og således i tråd med Kommunedelplanen for klima og energi 2019 – 2030.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): I første rekke bør softwaren skiftes ut. Dette kom det midler til i 2020. Parallelt ble det satt i gang et arbeid for å vurdere en evt. utvidelse av Os kapell for å få plass filteranlegg. Dette har det også kommet midler til i 2019. En arbeidsgruppe med representanter fra kommune og kirke arbeider med å lage et forprosjekt. Trolig er det være behov for et tilbygg på 65 – 100 m². Investeringskostnadene knyttet til dette, de samfunnsmessige ringvirkningene, miljøgevinsten, energitilnyttelse og inntektsmuligheter bør utredes nærmere. En mulig samarbeidsavtale med Nedre Glomma regionen bør utredes. Os gravlund skal de nærmeste årene utvides. I planprosessen er det lagt inn at Os skal få et tilrettelagt (muslimsk) gravfelt som mangler i kommunen i dag. Ny toalettløsning er også i planene. Man har i prosessen også vurdert krematoriets plassering, men det ser ut til at mulighetene for en utbygging av Os kapell er mulig. I tillegg til midlene fra 2020 til ny software + planfase, er summen under todelt. Fordelt mellom filteranlegg og øvrige byggekostnader, tror vi nå kan nærme seg 12 mill. Om kommunestyret etter hvert kommer til en annen konklusjon enn desembermøtet i fjor, ser vi for oss en realisering i fireårsperioden. Fylkeskonservatoren har godkjent planene med utvidelse av kapellkjeller. Hovedutvalg for plan, teknisk, landbruk, klima og miljø hadde saken om veien videre for krematorieplanene oppe til behandling 14.04.20. Sak PS 2020/44. Det er besluttet å oppgradere krematoriet på Os. Kommunaldirektøren er gitt fullmakt til å etablere et evt. IKS med Sarpsborg og Fredrikstad kommune hvor innsatsen er krematoriet i Halden med 10,5 mill. Om dette ikke går skal Halden kommune allikevel oppgradere krematoriet. Dette er da stoppet opp etter kommunestyrets møte i desember, og det forventes en avklaring av dette viktige spørsmålet, da det kan bety et være eller ikke være for kremasjonsvirksomheten i Halden for årene framover.

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig):

Konsekvens av å ikke investere:

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kommune-Avd. for Samfunn og samskaping, teknisk, teknisk, Halden kirkelige fellesråd.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.			12 000 000				

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter – Ved installering av filter, endres krematoriet fra kategori II til kategori I, og krematoriet vil ikke lenger ha begrensningen på 200 kister pr. år.

Lønnsomhetskalkyle – Denne må utarbeides. Et samarbeid med andre kommuner, og spesielt Nedre Glomma regionen er interessant i forhold til tilgangen på kister. Man kan også vurdere mulighetene for å ta kontakt med grensekommunene i Sverige. Strømstad kjører i dag til Wänersborg.

En større kremasjonsvirksomhet vil påvirke til økte lønnskostnader, samtidig som inntektene fra krematoriet også vil bli større. En utnyttelse av overskuddsvarmen kan gi sparte oppvarmingskostnader av kapellet.

Skal vurderes

Avgrensning mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☒ Anskaffelse av en ny eiendel?

Beskriv: – Investeringen i krematoriet har hittil vært i kommunens regnskap, mens driften utføres og regnkapsføres i fellesrådet

☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?

Beskriv: Tiltaket som er utredet medfører en utbygging av eksisterende Os kapell.

MED:

- ☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?
- ☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

- ☐ En enkelt eiendel?
- ☒ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?
Beskriv: **Krematorium, filteranlegg, kapell – seremonilokale, tilrettelagt toalettløsning.**
- ☐ Prosjektering av en konkret investering? **Prosjektering vil inngå.**

Investering:

- ☒ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved) **Miljøkrav, dagens anlegg er uten filter og begrenset til 200 kremasjoner pr. år. Anlegget er i 2020 oppgradert til bruk for biodiesel.**
- ☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved) **Ikke vurdert ennå.**
- ☐ Gjelder investeringen selvkostområder? **Det tas i dag avgift for kremasjon, denne er i dag rimeligere for Haldens innbyggere enn de som kommer fra andre kommuner. Det er kommunestyret som avgjør avgiftsnivået på kremasjon.**

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Oppgradering Tistedal kirkegård

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier): Ved Tistedal kirkegård er det flere ting som vi ønsker skal bli gjort og tenker dette samlet som en oppgradering. Det trengs nytt tineapparat for tining av graver vinterstid, vannledningen fram til inntak burde vært skiftet, gangveiene trenger nytt dekke - helst asfalt, skråning bak urnelund mot vei burde gjenplantes, det er stort behov for beskjæring av trær. Det er behov for dataforbindelse til kapell/driftsbygning, Forbindelseskabel til kirken bør graves ned.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Kirkegården blir et godt sted å ferdes på, uten fare for å snuble i løse asfaltrester eller få råtne greiner i hodet. Lette arbeidsforholdene for de ansatte.

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig): At kirkegården får en god standard

Konsekvens av å ikke investere:

Viktig sikkerhetsmessige tiltak blir ikke gjort.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd, Halden kommune avd. For Samfunn og samskaping, teknisk.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.				500 000			

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

Økonomiplan for 2023-2026

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensing mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☐ Anskaffelse av en ny eiendel?
Beskriv:

☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?
Beskriv:

MED:

- ☐ X Økonomisk levetid mer enn 3 år?
- ☐ X Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

- ☐ En enkelt eiendel?
- ☐ X Flere eiendeler som inngår i et samlet system?
Beskriv: Alle tiltakene hører til kirkegården.
- ☐ Prosjektering av en konkret investering?

Investering:

- ☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)
- ☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)
- ☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Påkostning Berg kirke.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens mål og strategier):

Gjennom anslagene som er utarbeidet på kirken og kapellet i Berg etter befaring med Stenseth og Grimsrud arkitekter, gir dette investeringsbehov for kommende 4 års periode. Det er arbeider på vinduer, algerensing, reparasjon av skader på murvegger og innvendige vegger, samt gulvarbeider i kirken. Det er om lag 30 år siden kirkens utvendige vegger ble overflatebehandlet. I dag har vi erfaringsmateriale fra våre andre middelalderkirker som har gitt oss kunnskap om at den type

overflatebehandling/maling som her er benyttet, begrenser ventilasjonen i veggene. Dette skaper fuktige forhold og kan på sikt ødelegge mur/kalkverket. Den gamle overflatebehandlingen burde derfor vært fjernet, og erstattet med riktig produkt som er diffusjonsåpen. Inne i kirken, trengs det nytt ringeanlegg, kirkegulvet og benkene bør pusses ned og males opp igjen, nye tepper i midtgang og kor trengs. Tak og vegger i sakristi burde males opp igjen og det trengs nytt gulvbelegg. Vi trenger også å få gjort noen arbeider ved orgelet der mus spiser i stykker belg. Fellesrådet har fått i 2020 tilsagn om midler fra Riksantikvaren slik at kirkens vestre gavl og tårn kunne tas. Dette prosjektet er nå gjennomført. Det er sendt ny søknad til RA nå i 2022 hvor vi ber om ytterligere 1 mill. Om vi får søknaden innvilget gjenstår å se, men med egenandel på 40 % kan vi muligens fullføre resten av kirkens utvendig vegger.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Det er å ta vare på den vakre middelalderkirken slik at vi ikke mister grepet på å holde kirken på et jevnt nivå.

Kirkebygget trenger en gjennomgående oppgradering. Arbeidene vil vurderes prioritert ut fra de investeringsmidler som evt. kommer. Vi ønsker å få tatt de utvendige arbeidene først, men kommer det midler i 2022 fra RA får vi ekstra god økonomisk drahjelp på denne kirken.

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig): Kirkestedets universelle toalettløsning er på plass, og dette har gitt kirken en betydelig oppgradering. Målet er nå å få tatt de utvendige arbeider på kirken og deretter nevnte områder inne.

Konsekvens av å ikke investere: Forfallet øker og etterslepet blir bare større og større år for år dersom ingenting blir gjort.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd, Teknisk, avd for samfunn og samskaping.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

Økonomiplan for 2023-2026

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.		1 360 000					

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensning mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☐ Anskaffelse av en ny eiendel?

Beskriv:

☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?

Beskriv: Rehabilitering av kirken inne og ute.

MED:

☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

☐ En enkelt eiendel?

☒ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?

Beskriv: Rehabilitering innvendig og utvendig

☐ Prosjektering av en konkret investering?

Investering:

☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)

☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)

☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Påkostning Immanuel kirke – kulturarena.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier):

Immanuel kirke er inne i en fase, hvor den har behov for både innvendig og utvendig restaurering. Med midler fra Riksantikvaren og omdisponerte midler får vi nå i 2022 restaurert kirkens utvendige tårn. Kirkens øvrige utvendige vegger er det ikke plass til innenfor prosjektstøtten fra Riksantikvaren. Vi har også fått skiftet varmesystem med midler fra RA.

Sidetrapper forvitrer og rullestolrampe er ikke akkurat det som forskjønner den ellers så stilrene kirken.

Arkitektfirmaet Stenseth og Grimsrud har utarbeidet investerings/vedlikeholds plan for alle kirkene i fellesrådsområdet i Halden. Med investeringsbevilgningen til Immanuel kirke i 2009 på 1,6 mill. kroner fikk vi gjort noen gode arbeider som nytt strømskap, oppussing av sakristier og en del el.arbeider. Vi har jobbet med denne kirken i flere år, og ser mange ting som må gjøres. Det er omlag 35 år siden kirken ble malt utvendig og må males opp igjen. Forfallet på utvendige vegger er godt synlig. Det er store skader på innvendige vegger. Det er nødvendig å gjøre sikringsarbeider innvendig for å forhindre at puss faller ned. Vi ser også at puss-laget på tårnet slipper enkelte steder. Det gjør at teglstein blottlegges, noe som igjen gir inntrenging av vann og blir kilde til frostsprengning. Dørene som ble tatt ut og rehabilitert for om lag ti år siden må pusses ned og males opp på nytt. Immanuel kirke er bygd på murene av den gamle kirken som lå der. Forut for en innvendig restaurering vil det med stor sannsynlighet måtte gjøres forundersøkelser, da vi har historisk materiale som viser innvendig dekor. Slike undersøkelser må bestilles et år forut for prosjektet. Gravkrypten hvor Peder Colbjørnsen ligger trenger total rehabilitering, og vil også kreve en drenering for å slippe fuktproblematikk. Immanuel kirke har en plassering som gjør den interessant i forhold til å utvikle den videre også som en kulturarena, og den ligger mitt i pilegrimsleden. Dette betinger at rampeløsning for bevegelseshemmede, og universelt tilrettelagt toalettløsning kommer på plass. Vi tydeliggjør dette tallmessig i budsjettforslaget.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Å få istandsatt det som regnes som byens hovedkirke. I denne 4 års periode er målsettingen å få gjort konkrete tiltak, klargjøre restaureringsplanen og få satt i gang restaureringen. Restaurering må på en del områder foregå i nært samarbeid med Riksantikvaren. Gjennom de skadene som i 2016 oppsto på kuppel og i sakristi, har vi fått gjort en rehabilitering der. Vi har tidligere gjort en del elektroarbeider og nå i 2022 har vi fått skiftet varmerør. Dette bidrar blant annet til en mer økonomisk oppvarming. Det er behov for å utarbeide en langsiktig restaurering- og vedlikeholdsplan. Kirken er 200 år i 2033, og da bør kirken være ferdig restaurert.

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig): Ferdig restaurert kirke til 200 års jubileet i 2033. Universell toalett og rampeløsning på plass. Dette vil kunne åpne opp for at kirken bedre kan fungere som kulturarena som mange andre by-kirker gjør. Vi mener vi at vi tidvis har fått gjort gode tiltak for med denne kirken. Det er imidlertid viktig at denne utviklingen får fortsette. For å klare det, er det nødvendig med investeringsmidler slik at forfallet ikke får utvikle seg mer enn det allerede gjør. Det er viktig at vi får stoppet vanninntrengning i muren og tettet alle sprekker før vi behandler vegger utvendig og innvendig.

Konsekvens av å ikke investere: Forfallet øker, og med det øker vedlikeholdskostnadene. Kirken bør males både innvendig og utvendig, og det blir enda dyrere å gjøre det framover når vi ser at også utvendige pusslag forsvinner.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd, Teknisk, avd. For samfunn og samskaping.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2025	2024	2026	2027	2028
Mill. kr.		1 570 000	5 200 000	2 100 000	5 200 000		

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
----	------	------	------	------	------	------	------

Økonomiplan for 2023-2026

Mill. kr.							
--------------	--	--	--	--	--	--	--

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensning mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

- ☒ Anskaffelse av en ny eiendel?
Beskriv: Universell toalettløsning og utvendig rullestolrampe.

- ☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?
Beskriv: Rehabilitering av kirken.

MED:

- ☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?
- ☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

- ☐ En enkelt eiendel?
- ☒ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?
Beskriv: Med universell toalettløsning og godkjent rullestolramme gir dette en oppgradering av kirken i tillegg til øvrig rehabilitering.
- ☒ Prosjektering av en konkret investering? Det er allerede startet opp med restaureringsplan via eksterne konsulenter.

Investering:

- ☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)
- ☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)
- ☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Rehabilitering av tårnet på Prestebakke kirke.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier): I forbindelse med de utvendige malerarbeidene som er utført på Prestebakke kirke i 2021 – 2022, er det avdekket store skader på kirketårnet på Prestebakke kirke. Tårnet er foreløpig sikret slik at det ikke skal blåse ned, men må rehabiliteres i løpet av få år.

Effekt mål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): At tårnet rehabiliteres for å unngå at det blåse ned.

Resultat mål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig):

Faren for at det skal skje noe med tårnet blir eliminert.

Konsekvens av å ikke investere:

Det er råteskader i kirketårnet, og selv om dette er gitt en midlertidig sikring, kan det ikke stå slik i mange år til. Kirketårnet kan ved stor vindstyrke komme ut av posisjon, og i verste fall ramle ned.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd – Avd. for Samfunn og samskaping, teknisk.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.			1500 000				

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

Økonomiplan for 2023-2026

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensing mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

- ☐ Anskaffelse av en ny eiendel?
Beskriv:

- ☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?

Beskriv:

MED:

- ☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?

- ☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

- ☐ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?

Beskriv: Prestebakke kirke som er listeført, og Søndre Enningdalen kirke.

- ☒ En enkelt eiendel?

- ☐ Prosjektering av en konkret investering?

Investering:

- ☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)

- ☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)

- ☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Regulering og utvidelse av Os kirkegård inkl. bevaring av Høyden.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier): Det er stort press på Os kirkegård, og kirkegården skal utvides. Det er behov for tiltak i forhold til toalettforhold og driftsavdeling. Halden kommune har i perioden 2017 – 2019 bevilget til sammen 6,7 mill. Prosjektet innebærer også en utvikling av «Høyden» - den terrasserte delen til urnegravsteder. Høyden består av mange granittrammer og monumenter som representerer det historiske Halden og stenhoggervirksomheten langs Iddefjorden. I nasjonal sammenheng er den ganske unik. Det vil være behov for å ivareta en rekke sikringstiltak i Høyden i årene framover. Halden kommune mangler tilrettelagt gravfelt. Et tiltak her kan være å legge inn et mindre tilrettelagt gravfelt

ved Tistedal kirke til Os er klar. Dette må i så fall tas inn i dette prosjektet som et hasteprojekt. Vi har nå erfaringstall fra kirkegårdsutvidelsen ved Idd kirke, som har et budsjett på om lag 13.mill. I likhet med kirkegårdsprosjektet på Idd er det også avtalt at Halden kommune skal kjøre hele prosjektet med regulering, utvidelse og bevaring i sin portefølje. Det er vanskelig ennå å se hele kostnadsbildet, og det er andre utfordringer på Os enn Idd, men vi tror vi ikke det vil holde med 6,7. mill. Vi signaliserer derfor nå at det er behov for å øke den økonomiske bevilgningen for å unngå store overskridelser i etterkant.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Prosjektet kjøres av Halden kommune og kirkelig fellesråd konsulerer. Trolig vil kommunen knytte til seg eksterne konsulenter, og når den tid kommer må hele prosjektet ut på offentlig anbudskonkurranse. Vi ser imidlertid at kommunen/kirke samarbeidet + landskapsarkitekt + hovedentreprenør ved Idd har mange gode effekter. Bygg-møter hver 14 dag, faste HMS runder, oppfølging underveis hvor utfordringer i et stort prosjekt må løses fortløpende har fungert svært godt. Dette er viktig for driften på sikt for å unngå unødige driftskostnader og har hittil gitt god økonomisk kontroll, god kontroll over framdrift. Vi opplever at dette er en god erfaringsbasert modell som vi også kan bruke på Os. Med systematisk godt arbeid håper vi at reguleringsplan kan komme på plass i 2022, og at det er klart for å starte gravearbeidene i 2024. Dette innebærer at det nye kirkegårdsarealet kan tas i bruk i 2026. Det er mange usikkerhetsfaktorer ved prosjektet, og vi mener det er viktig at prosjektet blir godt gjennomarbeidet og helhetlig. Vi foreslår at det bevilges midler til prosjektet videre for å få dette godt i havn. Videre kalkyle må etter hvert utarbeides når vi ser omfanget av prosjektet, men erfaringsmateriale fra utvidelsen på Idd kirkegård går mot et budsjett på 13. mill.

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig):

Byens befolkning sikres gravplasser i sentrum framover. Tilrettelagt gravfelt kommer på plass – vesentlig for muslimer. Høyden rehabiliteres og brukes til urnegraver framover. Granittrammer og monumenter sikres. Toalettforhold og driftsavdeling bringes i orden.

Konsekvens av å ikke investere:

På sikt vil kirkegården gå tom for kistegravplasser, usikrede monumenter og granittrammer kan innebære potensielle faremonumenter ved utglidning eller velt. Fellesrådet må fortsette å kjøpe tilrettelagte gravplasser i andre kommuner. Toalettforhold og driftsforhold forblir like dårlige som i dag.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Arbeidet er startet opp i Halden kommune i samarbeid med fellesrådet. Reguleringsplan håper vi kan gjennomføres i 2022, oppstart av gravearbeider i 2024 og bruksklar senest 2026.

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kommune – Avd. Samfunn og samskaping, teknisk. Halden kirkelige fellesråd.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv: Planavdelingen er sterkt involvert.

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.		1 170 000	5 300 000				

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter – Lovverk knyttet til gravplassforvaltningen. Vedtatt bevaringsplan for «Høyden» Plan og bygningsloven, Kulturminnevern, Sentrumsplan, etc.

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensning mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☒ Anskaffelse av en ny eiendel?
Beskriv: Tilleggsareal mot Løkkeveien legges til som gravplassformål. Dette eies i dag av Halden kommune. Mulig kjøp av leid driftsbygning, eller oppføring av ny.

☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?
Beskriv:

MED:

☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

☐ En enkelt eiendel?

- ☒ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?

Beskriv: Opparbeidelse av nytt areal, sikring av Høyden, kjøp/ombygging av driftsavdeling, universell toalettløsning ved kapellet.

- ☒ Prosjektering av en konkret investering? Prosjektet har mange sider, og det vil være avgjørende med en gjennomgående god prosjektering da de tiltakene som blir gjort også skal fungere for kommende generasjoner.

Investering:

- ☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)

- ☒ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved) Fellesrådet unngår å måtte kjøpe tilrettelagte gravplasser i andre kommuner.

- ☐ Gjelder investeringen selvkostområder? Befolkningen betaler avgift for feste av grav utover fredningperiode.

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Rehabilitering av Asak kirkestue og driftsbygning.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens mål og strategier):

Kirkestua/driftsbygningen ved Asak kirke er nå 10 år gammel, og bygget fyller sine funksjoner godt. Det er imidlertid noe vanninntrenging ved et takvindu, og noe på østgavl. Dette ønskr vi å få rehabilitert slik a skadene ikke får utvikle seg.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Hindre at vanninntrenging fører til større skade.

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig): Total rehabilitert kapell.

Konsekvens av å ikke investere:

Vanninntrengingen kan føre til større skader enn de bør om vi får tatt hånd om dette nå og ikke venter et år til.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Vi må avdekke årsak og utbedre skadene som har kommet på det relativt nye bygget.

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd – Avd. for Samfunn og samskaping, teknisk.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.		300 000					

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensning mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☐ Anskaffelse av en ny eiendel?

Beskriv:

☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?

Beskriv: Rehabilitering av kapellet

MED:

☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

- ☒ En enkelt eiendel?
- ☐ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?
Beskriv:
- ☐ Prosjektering av en konkret investering? Hvilke behov vil bli løst ved en gjennomføring av investeringen?

Hvilke målsetting vil investeringen bygge opp under?

Hvilke andre alternativer til løsninger finnes, og hva er kostnadene relatert til de ulike alternativ?

Hva er konsekvensen ved å ikke gjennomføre investeringen?

Investering:

- ☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)
- ☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)
- ☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Rehabilitering av Rokke kapell og oppgradering av driftsbygning.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier): På kapellet må gavlene kles på nytt. Det er også behov å gjøre en rehabilitering av utvendig tak. Utgangsdør er nedslitt. I kjelleren har det vært vannlekkasje i 2018, og hele kjelleren må rehabiliteres. Det er i kjelleren dusj og personaltoalett til bruk for mannskap på kirkegården. Dette bør flyttes til driftsbygningen når det nå er kommet nytt VA dit. Det må også påregnes en oppgradering av kjøleanlegget.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Hele gavlen må kles om og overflatebehandles, da denne er råtnet. Dette er viktig slik at ikke reisverket på gavlene blir skadet. At vi får stoppet taklekkasjer. Forfallet har eskalert de siste årene, og vi ønsker å få kapellet tilbake i god stand.

At personalforholdene knyttet til dusj og toalettløsning som i dag er ikkeeksisterende kommer på plass i driftsbygningen.

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig): At Rokke kapell framstår i god stand og kan holde i mang år framover. At dusj og toalettforhold bringes i orden.

Konsekvens av å ikke investere: Det kan vanskelig finnes noen annen måte å gjøre dette på. Forfallet øker, og med det øker vedlikeholdskostnadene. Området rundt kapellet må etter hvert avstenges, og kirkestedet får da heller ikke adgang til kirkens toalett eller til kjølerom for kister.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd – Teknisk, samfunn og samskaping.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

Økonomiplan for 2023-2026

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.		1 100 000					

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensing mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☐ Anskaffelse av en ny eiendel?

Beskriv:

☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?

Beskriv: Som beskrevet over.

MED:

☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

☐ En enkelt eiendel?

☒ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?

Beskriv: Det vil være mest naturlig å etablere dusj og toalett i driftsbygning over veien. I forbindelse med nytt VA anlegg, vil det bli klargjort for dette med utvendig påkobling.

☐ Prosjektering av en konkret investering?

Investering:

☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)

☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)

☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Rehabilitering Berg kapell.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens mål og strategier):

Gjennom anslagene som er utarbeidet på kirken og kapellet i Berg etter befaring med Stenseth og Grimsrud arkitekter, gir dette investeringsbehov for kommende 4 års periode. Hele kapellet trenger en omfattende oppussing både innvendig og utvendig. Inngangstrappen må rettes, og det mangler rampe for rullestolbrukere. Vi tenker også med investeringen her at vi kan utstyre kapellrommet slik at det med enkelhet kan framstå livsynstilpasset.

Effekt mål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Det er å ta vare på kapellet ved den vakre middelalderkirken slik at vi ikke mister grepet med å holde bygningene på et jevnt nivå.

Kapellet bærer tydelig preg på et tydelig forfall og det er på det rene at noe må gjøres både inne og ute. F. eks. er vindskier på begge gavler ferdige, og her kan det også være råteskader. Bygningen trenger en betydelig påkostning.

Resultat mål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig): Total rehabilitert kapell.

Konsekvens av å ikke investere:

Forfallet øker og etterslepet blir bare større og større år for år dersom ingenting blir gjort.

Vi vil selvsagt prøve å ta tak i noe av vedlikeholdet via drift dersom det blir stilt nok midler til det der. Berg kapell ble i 2020 prioritert over drift med nye takrenner og nedløp. Forfallet på kapellet er for øvrig omfattende.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd – Avd. for Samfunn og samskaping, teknisk.

Økonomiplan for 2023-2026

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.		1570 000					

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				

Miljøforhold				
--------------	--	--	--	--

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensing mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

- ☐ Anskaffelse av en ny eiendel?
Beskriv:
- ☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?
Beskriv: Rehabilitering av kapellet

MED:

- ☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?
- ☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

- ☒ En enkelt eiendel?
- ☐ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?
Beskriv:
- ☐ Prosjektering av en konkret investering? Hvilke behov vil bli løst ved en gjennomføring av investeringen?

Gjennom anslagene som er utarbeidet på kirken og kapellet i Berg etter befaring med Stenseth og Grimsrud arkitekter, gir dette investeringsbehov for kommende 4 års periode. Hele kapellet trenger en omfattende oppussing både innvendig og utvendig. Inngangstrappen må rettes, og det mangler rampe for rullestolbrukere. Vi tenker også med investeringen her at vi kan utstyre kapellrommet slik at det med enkelhet kan framstå livsynstilpasset.

Hvilke målsetting vil investeringen bygge opp under?

Det er å ta vare på kapellet ved den vakre middelalderkirken slik at vi ikke mister grepet med å holde bygningene på et jevnt godt vedlikeholdsnivå.

Kapellet bærer tydelig preg på et tydelig forfall og det er på det rene at noe må gjøres både inne og ute. F. eks. er vindskier på begge gavler ferdige, og her kan det også være råteskader. Bygningen trenger en betydelig påkostning.

Hvilke andre alternativer til løsninger finnes, og hva er kostnadene relatert til de ulike alternativ?

Vi vil selvsagt prøve å ta tak i noe av vedlikeholdet via drift dersom det blir stilt nok midler til det der, men det har det nesten ikke vært mulig å gjøre de senere år. Derfor nærmer forfallet seg også et kritisk nivå.

Hva er konsekvensen ved å ikke gjennomføre investeringen?

Forfallet øker og etterslepet blir bare større og større år for år dersom ingenting blir gjort.

Investering:

- ☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)
- ☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)
- ☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Renovering av servicehuset ved Idd kirke.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier): I forbindelse med kirkegårdsutvidelsen på Idd ble det besluttet å bygge ny driftsbygning sør på kirkegården. Dermed frigjøres det plass for annen virksomhet i den gamle som

ble bygget i 1938. I 1938 måtte den gamle stallen som sto der vike for servicehuset som står der i dag. Det er også bruk for det gamle servicehuset i framtiden, da det rommer toalett for kirkestedet. Servicehuset ligger sentralt plassert på kirkens parkeringsplass og det er hyggelig å møte teksten på nordveggen med « Velkommen til Idd kirke ». Siden plasseringen er så god på kirketunet, og sentralt plassert ved pilegrimsleden, må vi nå gjennomtenke framtidig bruk av denne bygningen som pr. nå har vært godt vedlikeholdt til den bruken som har vært. Utfordringen er sendt til menighetsrådet på Idd som ser det som positivt å få på kjøkkenfasiliteter i bygningen som kirkestedet mangler i dag. Det er snakk om en enkel kjøkkenløsning og oppvaskmulighet for kirkekafe og arrangement knyttet til barne- og ungdomsaktiviteter. Det er og behov for oppbevaringsplass og kanskje den gamle bygningen kan få en ny betydning for ulike type arbeid. Dette må det utarbeides plan på.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Vi tar vare på den gamle bygningen som er en naturlig del av kirketunet på Idd. Toalettanlegget kan revitaliseres og en sårt tiltrengt kjøkkenløsning med oppvaskmulighet kan få sin plass. Kirken og kirkestedet er mye brukt, og vil kunne få en utvidet bruk til ulike aktiviteter framover.

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig): Et bygg som hører til kirkestedet har fått et nytt innhold, jfr. Beskrivelse og effektmål.

Konsekvens av å ikke investere:

Det er ikke så store konsekvenser, men bygget hører til på kirketunet, det har en framtrædende plass, og man ikke får gjort noe positivt rundt det som kan skape god aktivitet.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Vi trenger litt startmidler til planlegging og vi starte forsiktig der.

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet?

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv: Halden kirkelige fellesråd, Halden kommune, avd. Samfunn og samskaping, teknisk.

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

Økonomiplan for 2023-2026

Håpet må være at vi i løpet av fireårs perioden har en plan og kan gjøre oss nytte av huset på en god måte.

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.			300 000				

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensing mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☐ Anskaffelse av en ny eiendel?

Beskriv:

☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?

Beskriv: Nytt bruksfelt for gammelt lokale

MED:

☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

☒ En enkelt eiendel?

☐ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?

Beskriv:

☐ Prosjektering av en konkret investering?

Investering:

☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)

☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)

☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Restaurering av orgelet i Asak kirke

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens mål og strategier):

Orgelet i Asak kirke trenger en påkostning/fornyelse, her mangler det stemmer. Det har lenge vært et ønske om å få gjort noe med dette. Orgelet er kantorens viktigste arbeidsredskap. Det gamle orgelet som er et pipeorgel fra 1927 er slitt. Det er viktig for den kirkemusikalske utviklingen at instrumentene er gode. Vi bør i første rekke få på plass prinsipalstemmene. Dette har en separat kostnad på om lag kr 140 000,-. Tidligere har vi ment at et nytt orgel må være det rette, men vi tror nå at det vil være mulig å gjøre en restaurering framfor å bygge nytt.

Effekt mål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Målsettingen er å få restaurert orgelet, og få oppgradert dette med prinsipalstemmer. Vi trenger her en prosess med både orgelkonsulent, kantor og orgelbyggere. Investeringen skal bygge opp under organistens/kantorens mulighet til å levere gode musikkprestasjoner. Kostnaden er fordelt over to år.

Resultat mål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig):

Det vil være behov for en nærmere gjennomgang, men dette er et ønske som har vært tatt med på fellesrådets investeringsforslag også tidligere. Det er mulig man kan få rimeligere elektroniske løsninger, men dette er ikke særlig heldig med tanke på rekruttering av kirkemusikere.

Konsekvens av å ikke investere: Instrumentet blir ikke bedre ved ikke å gjøre noe, og det er begrenset hvor lenge man kan drive nødhjelp på et instrument uten å gjøre en mer omfattende restaurering. Uten en god gjennomgang av orgelet snart, taper orgelet seg i verdi, og det kan bli mye mer omfattende å gjøre noe senere om slitasjen bare får fortsette. Orgelet nærmer seg 100 år.

-

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Organisering:

Økonomiplan for 2023-2026

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd – Avd. for Samfunn og samskap, teknisk.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.		140 000	530 000				

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
----------	-----	---------	-----	-----------

Økonomiplan for 2023-2026

Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensing mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☐ Anskaffelse av en ny eiendel?

Beskriv:

☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?

Beskriv: Restaurering av eksisterende orgel

MED:

☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

☒ En enkelt eiendel?

☐ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?

Beskriv:

☒ Prosjektering av en konkret investering? Det må regnes med konsulentbistand og orgelbygger.

Investering:

☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)

- ☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)
- ☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Standardheving Berg kirkegård.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier): Det er behov for å få anlagt en gangsti, slik at det blir lettere adkomst fra kirke og til kapell. Gangsti langs kirkeveggen bør også oppjusteres. Noen av de store trærne på kirkegården bør trolig fjernes og gjenplantes med nye. Den største jobben her er antagelig å rette opp kirkegårdsmuren ut mot riksveien. Denne har delvis sklidd i ut, og må bygges opp igjen fra diket langs veien nedenfor. Videre er det en gammel vannpost som må graves opp og fjernes for å gi plass.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttvirkninger skal prosjektet ha): Forskjønning av kirkegården og praktisk tilrettelegging for bedret adkomst til kapellet. Etablere en bedre gangbane rundt kirken slik at det blir lettere å bevege seg fra sakristiet til hovedinngang. Med det nye servicehuset med pilegrimskjøkken er Berg kirkested et interessant sted å stoppe for de som vandrer langs pilegrimsleden. Hindre at kirkegårdsmuren sklir ut i veibanen. Frigjøre plass for på kirkegården ved å fjerne gammel vannpost.

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig): Opparbeidet gangsti fra kirke til kapell. Rehabiliteret gangsti rundt kirken. Restaurert kirkegårdsmur som ikke lenger siger ut mot veibane.

Konsekvens av å ikke investere:

Det er fryktelig klinete uten noen gangsti, dette fører til irritasjon og mer vask. Dersom kirkegårdsmuren siger ytterligere, kan dette i verste fall ramme forbipasserende på veien nedenfor ved at stein triller ut i veibanen.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd, Avd. Samfunn og samskaping, teknisk.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.		250 000					

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene: Kan lette renholdet i kirke og kapell.

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Mill. kr.						

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensning mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☒ Anskaffelse av en ny eiendel?

Beskriv: Gangsti mellom kirke og kapell blir ny

☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?

Beskriv: Rehabilitering av kirkegårdsmuren som siger ut, og gangsti rundt kirken er en del av prosjektet.

MED:

☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

- ☐ En enkelt eiendel?
- ☒ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?
Beskriv:
- ☐ Prosjektering av en konkret investering?

Investering:

- ☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)
- ☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)
- ☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Standardheving Os kirkegård.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier): På Os kirkegård ønskes det generelt en standardheving. Sommervannsledningene begynner å bli dårlige. Det er tette og opprustedesluk og nettinggjerd. Vannposter og kannestativer trenger rehabilitering, Alle prydræne i Kirkegårdsgaten er døde og fjernet og det bør gjenplantes. Gravmonumenter i kirkegårdens eie blir ikke varetatt pga. manglende økonomi, og dette er også et sikkerhetsperspektiv knyttet til det. Fellesrådet bærer et juridisk ansvar for dette. Det bør settes av årlige midler slik at dette kan bli orden.

Effekt mål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Generell standardheving og gode sikringstiltak som bidrar til at den historiske sentrumsgravplassen blir godt ivaretatt og sikker å ferdes på.

Resultat mål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig):

Kirkegården framstår som velholdt og sikker å ferdes på.

Konsekvens av å ikke investere:

Det opprettholdes en dårlig standard på sommervannledningsnett, sluk og gjerder. Utsatte monumenter og gravrammer blir ikke sikret og kan derfor være utsatt for lettere å kunne velte. Dette er uheldig i forhold til at kirkegården blir besøkt av mange, og også benyttes som skolevei av barn.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Vi tenker at en jevn tilførsel av midler innebærer at vi kan gjøre noen gode tiltak hvert år for å bringe dette i orden.

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd – Avd. for Samfunn og samskaping, teknisk.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.		290 000	300 000	310 000	330 000		

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

Økonomiplan for 2023-2026

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensing mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

- ☐ Anskaffelse av en ny eiendel?
Beskriv:

- ☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?
Beskriv:

MED:

- ☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?
- ☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

- ☐ En enkelt eiendel?
- ☒ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?
Beskriv: Ledningsnett, gjerder, sikring av monumenter, planting av trær.
- ☐ Prosjektering av en konkret investering?

Investering:

- ☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)
- ☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)
- ☒ Gjelder investeringen selvkostområder? Befolkningen betaler festeavgift for sine gravsteder utover fredningsperiode.

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Utsifting av maskinpark.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier): I 2018 fikk vi midler til å kunne kjøpe inn flere nye maskiner/klippere til bruk på gravplassene. Det er stor slitasje på disse og de eldre klipperne. Det trengs en gradvis tilførsel av midler hvert år for å holde maskinparken i god stand. Det er ønskelig med en el-bil for kirkegårdsbruk til Os dere det er lange avstander. Det er også behov for nye kistetraller, grav-tinere og øvrig gravutstyr på flere av kirkegårdene.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Investere i nye maskiner og klippere, når disse ikke lenger lar seg reparere, eller at vi får uforholdsmessig høye vedlikeholdskostnader. En leveregel er at godt verktøy bidrar til at jobben går raskere å få gjort.

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig):

Bedre standarden på maskinparken. Frigjør mannskap til vedlikehold av grøntarealene som gravplassene representerer framfor å bruke tid på å reparere gammelt og nærmest utslitt redskap. Vi ønsker å få opp miljøgevinsten ved å kjøpe inn bio-klippere + en el bil for kirkegårdsdrift til å dra utstyr.

Konsekvens av å ikke investere:

Vi må bruke arbeidstid på reparasjoner istedenfor operativt arbeid ut på kirkegårdene. Maskinparken blir eldre og mer slitt. Det er også ofte tidkrevende å få tak i deler, og reparasjonene blir ofte dyrere til eldre produktet er.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Jevn tilførsel av midler hvert år sikrer at vi får opparbeidet en god maskinpark. Midlene som er foreslått indikerer at det skiftes ut et par maskiner/ klippere pr. år.

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd – Avd. for Samfunn og samskaping, teknisk.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

Økonomiplan for 2023-2026

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.		1 050 000	540 000	570 000	380 000		

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensing mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☒ Anskaffelse av en ny eiendel?

Beskriv:

☐ Påkostning av en eksisterende eiendel?

Beskriv:

MED:

☒ Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

☐ En enkelt eiendel?

☒ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?

Beskriv:

☐ Prosjektering av en konkret investering?

Investering:

☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)

☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved) Sparer tid på reparasjoner og venting på deler. Mindre verkstedbesøk og trolig mindre frustrasjon.

☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Utvendig oppgradering Rokke driftsbygning

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier): Det er mange år siden driftsbygningen fikk malingsstrøk. Det er behov for å male utvendige vegger, legge nye takrenner, nedløp og beslag, og skifte defekte takstein. Det er tatt høyde for høyere materialkostnader og stillasleie.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): At driftsbygningen holder et jevnt vedlikehold.

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig): At driftsbygningen får ny overflatebehandling utvendig og at takrenner og nedløp er hele og fungerer som de skal.

Konsekvens av å ikke investere:

Det øker forfallet, og det er vanskelig å få gjort dette med knappe driftsmidler.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd, Halden kommune avd. Samfunn og samskaping, teknisk.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

Økonomiplan for 2023-2026

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.				570 000			

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensning mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☐ Anskaffelse av en ny eiendel?

Beskriv:

☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?

Beskriv:

MED:

☐ X Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☐ X Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

☒ X En enkelt eiendel?

☐ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?

Beskriv:

☐ Prosjektering av en konkret investering?

Investering:

☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)

☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)

☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Oppkalking av Rokke kirke

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier): Rokke kirke er murt av gråstein og ble sommeren 2010 hugget helt ren for gammel utvendig puss. Spekkpussen ble også fjernet i til dels ganske dypt i murverket. Det ble bygd opp ny spekk og puss av hydratkalk fra Weber etter anvisning fra riksantikvaren (RA). På spesielle partier har det vist seg at denne utvendige pussen er lite holdbar. Fellesrådet klaget til RA og fikk medhold til å hugge av den nylagte hydratkalken på noen partier og erstatte denne med hydraulisk kalkbruk på enkeltpartier på kirkeveggene. Dette skjedde sommeren 2013. Nå ser vi tydelige tegn på det ytre laget av kalk flasser av, i tillegg er det gått over ti år siden våpenhus og dører ble malt opp. For å holde kirken pen utvendig, og forhindre nye skader i murverket er det viktig at kirken med visse intervaller kalkes og males. Vi foreslår at dette bør skje i løpet av neste år. Etter søknad til RA i 2021 er det gitt tilsagn om 1. mill til prosjektet. Vi må egenfinansiere med 40 % egenandel opp på det beløpet.

Effekt mål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Kirken opprettholder kalkskiktet utvendig og man beskytter mot nye tæringsskader på murverket.

Resultat mål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig): Kirken fremstår som godt vedlikeholdt og er beskyttende for murverket det neste tiåret.

Konsekvens av å ikke investere: Det kan føre til nye skader i murverket.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Oppkalking av utvendige vegger, og maling av våpenhus og dører må gjøres etter og i nært samarbeid med Riksantikvaren.

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Teknisk, avd for samfunn og samskaping.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

Økonomiplan for 2023-2026

-

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.		700 000					

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensing mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☐ Anskaffelse av en ny eiendel?

Beskriv:

☐ X Påkostning av en eksisterende eiendel?

Beskriv:

MED:

☐ X Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☐ X Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

☐ X En enkelt eiendel?

☐ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?

Beskriv:

☐ Prosjektering av en konkret investering?

Investering:

☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)

☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)

☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.

Rep. Av portaler og kirkegårdsmur Prestebakke.

Bakgrunn (Beskrivelse av problemet/behovet og hvordan dette henger sammen med bedriftens

mål og strategier): Portalen ved kirkens hovedinngang og ved inngang til kirkegården er i dårlig forfatning, det er også skader på kirkegårdsmuren. Det er svært ønskelig å få spekket opp og kalket portalene, og i tillegg reparert kirkegårdsmuren der det har sekt eller falt ut stein. Kirken er listeført og Riksantikvaren (RA) må inn i bildet.

Effektmål (Hvilke gevinster/nyttevirkninger skal prosjektet ha): Portalene blir restaurert og kirkegårdsmuren reparert.

Resultatmål (Hva vil konkret foreligge når prosjektet er ferdig): Portaler og murer blir istandsatt, og gir kirkestedet et godt bilde av godt vedlikehold.

Konsekvens av å ikke investere:

At det ser veldig stygt ut ved inngangen til kirken og kirkegården.

Faser og gjennomføring (Beskrivelse av hvilke faser prosjektet består av, og hvordan det skal gjennomføres):

Organisering:

Hvem/hvilken avdeling «eier» prosjektet? Halden kirkelige fellesråd, Halden kommune avd. Samfunn og samskaping, teknisk.

Er man avhengig av andre avdelinger for gjennomføring? - Beskriv:

-

Fremdriftsplan og kostnad: Tidsperspektiv og prosjektets antatte kostnader:

NB! Alle tall skal presenteres ink. mva

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.		300 000					

Kost/nytte: Begrunnelse for at de forventede effekter/gevinster rettferdiggjør kostnadene:

Økonomisk effekt:

År	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mill. kr.							

Ved større investeringsprosjekt:

Risikovurdering (plassering, lovlighetskrav, økonomi, HMS m.m)

Gjøres av bestiller (tjenesten)	Lav	Middels	Høy	Kommentar
---------------------------------	-----	---------	-----	-----------

Ved videre utredning:

Eiendom:	Lav	Middels	Høy	Kommentar
Regulering				
Grunnforhold				
Infrastruktur/trafikkale forhold				
Tredjepart/naboforhold				
Miljøforhold				

Vedlegg

Eksempler

Pålegg/krav fra myndigheter

Lønnsomhetskalkyle

Etc.

Skal vurderes

Avgrensing mellom investering og drift/påkostning og vedlikehold

Er investeringen:

☐ Anskaffelse av en ny eiendel?
Beskriv:

☒ Påkostning av en eksisterende eiendel?
Beskriv:

MED:

☐ Økonomisk levetid mer enn 3 år?

☒ Kostnad mer enn kr 100 000,-?

Gjelder anskaffelsen:

☐ En enkelt eiendel?

☒ Flere eiendeler som inngår i et samlet system?
Beskriv:

☐ Prosjektering av en konkret investering?

Investering:

☐ Krav fra myndigheter? (dokumentasjon legges ved)

☐ Vil gi besparelser i driftsregnskap? (kalkyle legges ved)

☐ Gjelder investeringen selvkostområder?

Vurdering ihht GKRS 4: Fylles ut av (eller i samråd med) økonomiavdelingen.